

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

శ్రీమద్భక్తము ౧౬ } చెన్నపట్టణము 1928-వ సం॥ నవంబరు 2-వ తేది శుక్రవారము } No. 179
Vol. 16 } శ్రీ విభవనాథ నంపత్తుర ఆశ్రయజమాన బహుళ పంచమి } సంవిక ౧౭౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

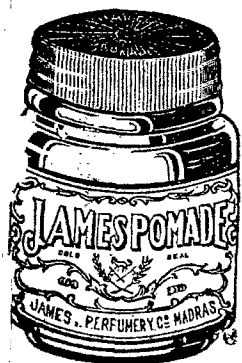
గొప్పగొప్పవారితో కలగలేదు
భాగ్యశాస్త్రములు పొందియున్నది
నొప్పుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
నొప్పును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నొరవించుచున్నది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొని
తొవము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-8 0-10-0
డబ్బా 1-3 0-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచవలెను.
అమృతాంజనం డిస్కో
6, 7 లంబు కెటివీధి, మద్రాసు
109, ఫోర్ట్, భాస్కర, బొంబాయి

భారతీయులారా! భారత దేశాభివృద్ధి మీ చేతులలోయన్నది!!
యిది పరిశ్రమల సభివృద్ధిచేయుటయే!!!

జేమ్స్ పామేడు

ఇది తలవెండ్రుకలకు సజావుదనమునిచ్చి సభివృద్ధిగలది పోషించుటకును
అవ్యుత్సహనమైనది. ఇది క్రాంతిలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. అతికొవల నుష్కించి
వాదిన శరీరములకు రాచివడల చర్మమును వృద్ధులకు దేహమునకు కాఁచియున్నది.
యందు కన్నులకును మెడకనకును చలనవనమునిచ్చు బాదము అయిత్ జగయిరా జను
లకు చేర్చబడినది. యింకను గాయములు బొప్పిలు కాట్లు చరికాలములో చర్మము
పగలుట. వీటికి మిక్కిలి గుణమున్నది. యిది బహుళము విక్రయించు సజ్జాపామేడు
నంటికి కాదు. చూడగానే నిర్మలత్వము గ్రహించగలదు. యిది "పామేడు" కంపెనీ
వారు 'ఈస్ట్' వహించునట్టి ఉగ్రములను కలిగియున్నది. దీనిపరిమళము మిక్కిలి
మనోహరమైనది.

ప్రతి బుడ్డి. నిర్మలత్వమునకు 1000 చూపాయలు గ్యారంటీ బుడ్డి 1 కి

డి. వెంకటసుబ్బయ్య శెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ ప్రాప్రయిటర్స్, 0-5-0 డబ్బా 3-0-0.

జేమ్స్ వెర్ ఫ్యూమరీ కంపెనీ, నెం. 100 అన్నావిల్లే వీధి, మద్రాస్.

ప్రకటన

జె. ఐ. కేన్. క్రెష్టింగ్ మెషిన్ కంపెనీ

వారి ఖ్యాతిగాంచిన ట్రాక్టర్లు నాగళ్లకు కట్టికొనిపోయి మేము సోల్స్ మెన్లుగా
సర్పాటు కాబడితిమని యిందుమూలముగా తెలియజేయుటకు సంతసించుచున్నాము.

స్టాకులు యిప్పుడే దిగుమతి అయినవి. పూర్తి వివరములకు వ్రాయును.

అడిగినవారలకు క్యాటలాగు వెంటనే పంపబడును.

మాస్సీఆంధ్రకో లిమిటెడ్,

పోస్టుబాక్సు నెం. 60 రాయపురం మద్రాసు.

కాండో లేహ్యము.

గ్యారంటీ: శాస్త్రోక్తముగ కాబడినది!
20 తులముల డబ్బి రూ 2-0-0 మాత్రమే.

కపాలాభివృద్ధి క్రమేణము
ఈ లేహ్యము ఒక గొప్ప మహామృదిక క్రాంతిగా కని
పెట్టబడినది. కాండో లేహ్యము నేనెంత యింద్రియ
దుర్బలత్వము స్వచ్ఛత్వము, కాఫీ, క్యాఫీ, పొండుపు, దుర్బ
లత్వము, అరుచి, సుందరత, నిశ్కాక, పురాతనజ్వరము
మొదలగు మహావ్యాధులు నిర్మలత్వము యింద్రియపుష్టికలగుము
తేనాచారభ్యము వృద్ధిచుగను. ఇది ప్రతిదినము తప్పక
నేనించవలెను. అనేక యోగ్యతా క్రితిన నెప్పుడున్నది
ఇంకా దీని ఆయుర్వేదములు వాడునపుడు స్వచ్ఛత పంప
బడును. ఒకడబ్బా నేనించినచో దీని ఆయుర్వేదములు అంత
కాలములోనే బడయగలదు. ప్రాచీనములైన కర్మ
కుమనియును. నేడే ఒకడబ్బాకు అర్థకవ్రాము.
మనోజయ:—

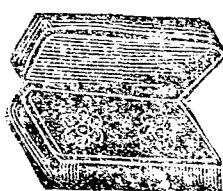
గుప్త ఆయుర్వేద నిలంపం,

బరంపురం పిట్ (గంబం జిల్లా.)

వివరములు! ఈ పత్రము!! వ్యవహారము!!!

రోలుగోల్డు

ఇమిటేషన్ పజ్జపు కమ్ములు.

ఈ కమ్ములు సుతనముగా నీమ
లోనుండి వచ్చియున్నవి దీనియొక్క
కట్టు రమణము పైగ బహు మంద
ముగాను ప్రకాశముగా నున్నవి. ఇవి
రోలుగోల్డు అనలోవాపుజనచే కట్టు
బడి యున్నవి. బహుళములను వరకు దీనియొక్క ప్రకాశమును.
విశేషం అని మెరుకుటవారు ఇవి ఒకటి కొనినచో 4 అం
మైన బెడ్రూం పోటోపటములు ఇవముగా యివ్వబడును.
తెలుపురాళ్లు జత 1 కి ధర రూ 1-4 0.
పలుపురాళ్లు జత 1 కి ధర రూ 1-4 0.

ఎం. ఎఫ్. సరస్వతి అంబు శో,

నెం. 11 ఆరుమొగం వీధి, పామర, పోలవరం, మద్రాసు.

ప్రతి ఒక్కరినూ ముక్తమే చేయాలి... ప్రపంచం మొత్తంనూ...
 ప్రపంచ విలక్షణము. మేలైన అవకాశము ప్రకటించునది నగలు బాణాసేనగా ప్రపంచము
 ఈ దినము మొత్తంనూ నడుచుచున్న గొప్పయినది ఈ దినము ప్రపంచమునందు.

జరిగిన ముఖ్యమైన సాక్షాత్తులు అందు కో, వరదాముత్తయ్యక విధి, ముద్రాను; పోయి:--మైదానాదుకోడ్డు (పూలలుగడికి ఎదుట) ముద్రాను.

నానే మనము భారతదేశమున గోల్పోయి
 స్థిరపరచినట్టి యొక క్రాంత ప్రకటనను చే
 చుచున్నాను.

1978 ని యాదిగలవ లేఖ యొక గొప్పవర్తకం
 రచే యితర వర్తకంపంతులకు వంపబడెను.

“ఇటీవల మాంచెప్పరులో జట్టులతానల వ్యాపారమును,
 వ్యాపారమును చాల తగ్గిపోయినది. ఇక్కడ తగ్గిపోవుచు
 వచ్చి కృష్ణం X వులు వెనుకటి వలే
 పారము నందు అధికవగు క్రొవడయాపుట
 పుష్కలవల భారతదేశమునందు యిప్పటికిని చాల
 మగు నీవ్యాపారమును మనవాడక్రమముగా పోగొట్టు
 చున్నాడు. మార్యాదేతెగవారను యితర తెగవారను
 వ్యాపారమునందు చాల ఆదరమును కలిగియుండుటచే
 నయమునుగూర్చి బాగుగా విచారించిన యీ వ్యాపా
 రుల నిలవబెట్టవలెనను తీర్మానము 7-7-28 న తేదీని
 ఘనమువారిచే నామోదించబడెను. ఇది ఆంధ్రదేశమునందు
 ఉఖ్యమైనముగాన యీ వ్యాపారమునందు దళిమానముగల
 సంఘముల క్రొవడలునుకలసి ఆలోచించదగునని మా సం
 చారులెందుచున్నాడు. మీ సంఘమువారుగూడ యీ
 న సంగీకరించునెడల ఆటలు నొకసమావేశమును త్వరలో
 ఏ జరుప విలసిను. కావున దీనికి వెంటనే జవాబువ్రాయ
 ను.

అని యీ లేఖలోనన్నది. దీనిఫలిత మేమైనదో నాకు
 నుడు. కాని మన కిప్పుడు ఫలిత మనవరము. భారతదేశము
 నుగూడ విదేశస్థులను బహిష్కరింపగోరుచుండగా
 కేసులోనే యిట్టి గొప్పవర్తకంపంతులను కొన్ని మాం
 చుట్టల వ్యాపారమును నిలవబెట్టుటకు ప్రయత్నించుచుం
 డ ముఖ్య విషయము.

ఆంగ్లేయులు వర్తకముకొరకే భారతదేశమును వశపర
 చుటకు కేసుసాగు లీ పత్రములోనే కేసు నిదర్శన
 చూపబడినది. వారు వన దేశమునకు విక్రయమునకు
 ట్టి పద్యం లన్నిటిలోను బట్టి మిక్కిలి హెచ్చుగాను
 మనమీదోపిడిని యెంతకాలము వరకు సాగనిచ్చుచుం
 డ అంతకాలము వరకును బిటిషువారు యెట్లులైనను మన
 ను తమ ఆధీనమునందే యుంచుకొందురను విషయమును
 తరుచుటకు యే సంఘములను నియమించ
 వరము లేదు. ఇది అందరికిని
 మైనదే. మనము క్రిటికావారిని వెడలగొట్టుటయొన
 భావములను మార్చుటయొన మన కంతముఖ్యము
 ప్యూర్ణము కొరకు మన దేశమున విక్రయించుచున్న
 క్రికలన వర్తకలయొక్కయు వారి అవసరలయొక్కయు
 ములను మార్చుటయే మనకు క్రధాన కర్తవ్యమై
 న్నది.

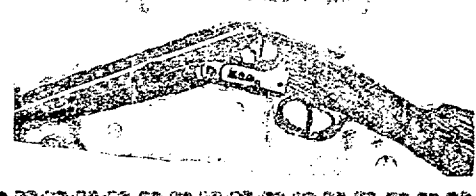
ఈ వశీకరణలు మనదేశము కొరకెంత మాత్రమును
 డ నవనరములేదు. వారిపుడు విదేశములనుండి తెప్పించు
 బట్టలును నూలును పూర్తిగా మనకు కావలసియేయున్న
 దనిని విదేశములనుండి తెప్పించుట మానివేసి మనదేశము
 న్ను ఏమిటల గ్రామములలోను వారిని తమకు చేయిం
 యే యిప్పుడే వశీకరణలకు ముఖ్యకర్తవ్యమైయున్నది
 ల చేయుటవలన వశీకరణలకుగూడ లాభము ముఖ్యము
 కలుగగలదు. వారు వాటి జ్యము
 ందు జూడ మాడుట నైత్యు లే
 వ్యాపారము గొప్పగొప్ప మేడలనుకట్టుట మున్నగువానిని
 నలసియుండును. వారపుడు యెవరోను యెవరోకొరకును
 పారముచేయుచుండుకో వారినిరికి సంబంధించిన ఆదాయ
 వారికి వచ్చుచుండును. దానితోనే వారు తృప్తికొనవలసి
 ండును. ఇప్పటివలె గ్రామములలోని ప్రజలను బోచుకొన
 డ తమ సంపదకమూలాధారకలగు గ్రామవాసులకు వర్తక
 కొంతసాక్షాత్తును చేయగల వారగుదురు. ఇతర

వరనము.

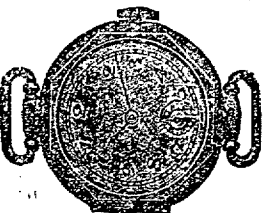
క్యాటలాగు

ఉచితము.

వారము 30, 35, 38 అంగుళములలో విరచము. కిచ్చి కేసులో పెట్టుకో గలిగినవికూడ విరచము. (3068)

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, ముద్రాను.

నా 4586

ఆనంద గడియారములనే కోరుడు.

గడియారపు బినలు నరిమైనవని గ్యారంటీ యివ్వబడును.

కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి

217, మైదానాదు రోడ్డు, మదరాసు.

ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు

బ్రాహ్మణేతరనాయకుని అభిప్రాయములు

శ్రీమతు వీ. రామస్వామిమొదలియారుగారిట్లు ప్రక
 టించుచున్నాడు:--బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరులు నైత్యము
 వను యెదుట నొసగిన సామ్యమును నేను పూరికతో చదివి
 తిని. ఈ రాష్ట్రముయొక్క బ్రాహ్మణేతరల కోర్కెలగుర్తి
 పూర్తియగు వివరములు వాకిలకు తెలియకపోవుటచే నే నా
 విషయమున నెట్టి యభిప్రాయమును చెబుచున్నాను.

అయినప్పటికి, ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల నూచన
 1919 లో జాయింటు పార్లమెంటులో కమిటీచే నిరకరింపబడి
 యుండుటచేతను, నాకు జ్ఞాపకమున్నతనకు సదకు తీర్మానము
 ఆపయముడను బ్రాహ్మణేతరలచేత సహించబడి యుండుట
 చేతను, సదకుసమన్వయము మరల తేవకత్తుటకును, సద
 కు రీత్యా న మునుపై మును కమిషనుచే
 తాడుచు గా విండుటకును, ఆ సాధారణముగు
 బలముతోగూడిన యభిప్రాయ విశ్వ దేర్చవలసి యున్నది.
 గత దశాబ్దముయొక్క చరిత్రబట్టి యిట్టి పునర్వచారము న్యా
 యధార జూడవచ్చును. కాని, వారాభ్యుక్తిలతో నాస్తింపు
 చున్న బలహీనములగు వివరములబట్టి, యీ విషయమున తగిన
 అభిప్రాయబు మేర్పడినదాయకు సందేహము నాకు గల్గు
 చున్నది. నేనునాని, నాపార్టీనాని, యేవఘమున కయినను
 ప్రత్యేక నియోజకవర్గములకు ప్రతిహేతులుగా లేదు. ప్రత్యేక
 నియోజకవర్గముల వలననే కీసులన్నియును గలుగుచున్నవి
 నేను నమ్ముచున్నాను. ప్రత్యేకసానముల యేర్పాటుతో గూడిన
 జాయింటు నియోజకవర్గముల పద్ధతి మూలమున సాంఘిక
 సామరస్య మేర్పడుననిగూడ నేను నమ్ముచున్నాను. ఈవిషయ
 మన ముద్రానుయొక్క స్పష్టాతము నాయభిప్రాయమునను
 బల మొసరుచున్నది. ఈ యభిప్రాయమునే నేను సర్వవత్
 మహాసభయొక్క శ్రేష్ఠ సమావేశము యెదుట చెప్పితిని.

అనయవములకును కడుపునకును జగదము వచ్చినచో కడుపుతో
 పాటు యితర అవయవములగుడ కృశించవలసియే యుండు
 ను. ఇప్పుడు గ్రామములలోని ప్రజలే కనుపు. వర్తకులే యిత
 ర అవయవములు. చిరకాలమునుండి మన దేశమునందు యితర
 ఆనయవములందగిన వర్తకులు కడుపవదగిన ప్రజలకు అవమానక
 రముగా మార్చివేయుచున్నారను విషయము స్పష్టముగా తెలి
 యుచునేయున్నది. పగలువెంట రాత్రియెటుల వచ్చితినో
 అట్లులే కడుపుమాడుటతో యితర అవయవములగుడి విధి
 గా మాడవలసియే యుండును. కాలము మించిపోవడం వెంట
 నే మీరు పశ్చాత్తాపమును చెందదగును.

(ఎం.న. యండియా, 25-10-28)

ముద్రాను బ్రాహ్మణేతరుల జనుమన మాటలనుటకు
 నా కర్తవ్యం లేదని ను చా రికి సంబంధించి
 సంకేతకర ప్రశ్న, వీకియొక్క ముఖ్య రాజకీయ సమస్య
 లో నేడయినను బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గ
 ములను గోరచో నా కడిచాల జ్యేష్ఠుడును గల్గించును.
 ముద్రానులో ప్రస్తుతము అవసరమగుచున్న ప్రత్యేక
 సానముల కదలిక గూడ బ్రాహ్మణేతరల తన్నుడు నామోదిం
 చి యుండలేదు. దానినియడమన కిట్లసభానమతో నుండే
 పరనియే నేను చలమును.

అయినప్పటికి, పూజాపద్ధ సాత్వంబు చే జ్యేష్ఠులవలన
 క్షులనుండి బ్రాహ్మణేతరులు బొంబాయిలో గాని లేక
 ముద్రానులోగాని సంక్షేప పద్ధతి గోరరని చలం ప
 సదగుడను గత శాస్త్రీసమలలో నేను బొంబాయిలో గని
 పెట్టిన నితిగతులనుబట్టి బ్రాహ్మణేతరులలో నింత నెక్కువ
 యొకమత్తు మేర్పడుట అత్యవసరము యున్నదని నే నభిప్రాయ
 పడుచున్నాను. నేను నిష్కపటభావంతో చెరిపిన
 యీ యభిప్రాయమునకు నా బ్రాహ్మణేతరమిత్రులు నమ్ము
 తుమించెదరు గాక.

పరిశ్రమవిద్య

చేతివనులు శ్రేష్ఠమైనవానికి ఆరోగ్యము, ఫోటోగ్రాఫర్
 ప్రాసెస్ ట్రైగర్ ఆకారంలో నుం ఎస్. గోపాల్
 నాయునిచే ననుభవమును బట్టి వ్రాసిన గ్రంథము. యందు
 ప్రతిములు తమని బ్రహ్మగిందు రీతిని యుండుటచే నితరుల
 సహాయము లేక చేరవచ్చును.

భాషాగ్రహణతంత్రము 1 భాగము:--ఇందు ఫోటో
 లుగ్రహణవిధము, యెవరిని రీతినిం గ్రహణమున్నది. చలకి
 అజాల. డిటో 2 వ భాగము 1 వ భాగమున అభ్యాసులకు
 కఠిము లు విడిచిన బ్రామెడె ఎకలాగ్ని, ప్లాటినోమైడ్, విది
 త్ర ఫోటోలు, కేటింగ్లైట్ ఫోటోలైట్లు, కంటికి కనబడక
 యుండి కానలగిన కనబడునటుల చేయు వివిధతంత్రము
 లున్నవి. వెలకి అజాల.

విద్యాగురు 1 వ భాగము:--కోహనుల చేయుట
 ముద్రాగురు నిరాల: వ్రాతలెండు, ముఖ్యులు, వెంటు, రబ్బరు
 ప్లాంపులు, ఎలక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, టెల్, ఎలక్ట్రిక్ టైపు, లైటు,
 గిల్లు, ఎద్వింగ్, కోత్తనత్తులు, అగ్నిపుల్లులు, మనమే చేసేకొన
 శీర్షము. వెలకి అ. డిటో కెంవెనభాగము:--ఫోటోలకు కావల
 సిన సామానులు, ఎలక్ట్రిక్ కన్వర్జులు, ట్యుబులైటులు, రకం
 వాకిపల్లులు, వివిధమైన వెంటు, సిరాలు, పన్నీగ, అత్తక,
 వాక్విములు, లైండింగునము, ఇంకా వనేకవిధములైన పనులు
 గలవు. వెలకి అజాల.

చిరునామ ఎన్. గోపాల్ అందు కంపెనీ,
 18. రామానుజయ్యుని పేర్, సామలకాడుపేట, మదరాసు.

వేమన కాలం

5 వ యువనానందము

వేమన యోగవిద్య, మత పరివర్తన అను విషయములను తీసికొని అనంతపురపు కళాశాలలో నువ్వనించినది. యధావిధిగ పరీక్షలు పాడవలసి వచ్చినందున నిబిడి కృతములునుండినది. తొలుత యోగవిద్యయొక్క లక్షణములను పండితముగ తెలియజెప్పి యనునయితడలను అపన ముద్రలునున్న విభేదములను, సంప్రజాత అపసంప్రజాత సమాధులనువివరించి, హతయోగ రాజయోగ పరిమార్చుటలన్నిటినిచి కాలక్రమమున యోగాభ్యాసముయొక్క పరిమార్చుటలన్నిటిని చారిబట్టి అభిమానితమహిమల గడియమెట్లుననే నిలవినదని వివరించి, హతయోగ విభేదములైన మంత్ర లయయోగముల యొక్కని వేమన యేయోగముల సభ్యునించి ఎంచాకసాగము యిన ఘనమరణమునినది నిదర్శనసహితముగా సభ్యుల కెఱుక జేయించి.

అంతిమాగ్ని మోగినన హతయోగవిద్యలో వేమన నువ్వనించినది. అయ్యది యతినికంత గిట్టికొనదనటకు భేదమును కీ కలుగుగలక వారులొట్టి వారికెల్ల ప్రోత్సహించి బట్టి తుదగోయలయెర || అని వేమనయొకపద్యముకట్టి చూపినది. తరువాత వేమన కొన్నాళ్లను పంచాక్షరీ, ద్వాదశాక్షరీ మంత్రముల జపించినట్లు "మంత్రబాధల్లినమీ పంచాక్షరీ" యను వేమనపద్యము లేనాటి. (హతయోగమునాధునిమాడ వేమన నొనర్చినాడనటకు "హతయోగి లాగి యోగగ విగబట్టి పూనిగాలివిడచి" యను పద్యము లేనిదర్శనము. యోగ ద్వుతో నొక్కటియని తలంప జను నాదేశవసాన వేమనకు సిద్ధించిన దనట నీ పద్యమువలన తెల్లము గాగలదు.

"నాదయంతిచి, నాదయ బొంగించి భేదములంతకె చెననభుడు పాటుకొల్పినలెను పాటురా యానాడు || విశ్వ || ఇట్లే పుట్టుక భేదమును తుడగియోగమును గూడ నే సాధించినాడు.

"నీటిల దుర్గమెక్కి నీక్కి నూపంగన క్కిటిలరాన కళల గూర్చు కలు." యోగాభ్యాసమున అత్యంతకృత్యుల స్వరూపము వేమన వేఱుక చెలియగోరి, సాధ్యముకలక,

"నిన్ను జూచెనేని తన్నుదా పఱుమన, తన్ను జూచెనేని నిన్ను పఱుమన," అది కిష్టపడవలయు, సంకల్పిత సమధిలో లేజో గగ్గర విరిచి కట్టినట్లు గానే జేయెదని.

"కనులు రెంటి నడుమ కాసంత నిలవిన బాముల మొం చూడిన బొంబజేయు క్రమమెరిగి లాన కాంతిని బట్టరా || విశ్వ || ఆ సమాధినిగూడ వేమన బాటగల్గి యాపాద్యమవు అ భావరూపముగా మఱి తుడగు సోపానభావ సాధనచే భావా భావతీతమైన నిర్గుణము సమధించినాడు. "వేమన పద్యమును చూడుడు."

"తెలివి నిలిపిమాను దీపించు నాకళిత కళ లుడువకమాను కలంకలయలు బయలుపండిమాను బ్రహ్మంబు గాంచె || విశ్వ ||

ఇట్లు బయలుగాంచి, బయలే బ్రహ్మనిరూప వేమన యను మానించి తుట్టుకుదకు తానే తప్ప బ్రహ్మము వేఱులేదని గ్రహించినట్లు ఈ పద్యము తెల్పు.

"నిన్ను జూచుచుండ నిడును తత్వంబు తన్ను జూచుచుండ తనుజమాను నిన్ను కలువపుడె తన్ను తా కలుగును || విశ్వ || ఇట్లు రామయోగ పరిమావధియయిన అద్వైతానుభవ మను సాధించినట్లునే వేమన,

"వీలువారి పెట్టు కేగిన పుడమడు పుట్టినది గొనక బాంబులు" అనకాటి బ్రహ్మ, హతయోగమునాధు, హతయోగా లు ముగి ను తొలిమెట్టుల వేమన కిరస్కరించి అప

యముగను.

"జెట్టివా కన్న చింతామతస్సు" అని నిరసించినాడు. తనకు తాంత్రిక సిద్ధాంతము ననుసరించి "వేదాద్వైత" యను తాంత్రికయోగమున అపసంప్రజాతసమాధి సంకల్పము బొందినగు నను విధానము తెలుసునెడల అంతపురపు హతయోగాదుల దిరస్కరించెనేమి. ఇట్టి వేదాద్వైతనే రామకృష్ణప్రభువుల వివేకా నందాది శిష్యుల హాసంగిట్లు తొచ్చెదనని యావశ్యాసమ లూహించిరి. తమ రహస్య మంతరగ్రహ సహజబలతో పరస్పర విరుద్ధములయిన పద్యములను చెప్పుటయు కష్టమనిరి. ఏలనన వేమన, "వేదాద్వైత" నీడుజాలు "వేదాద్వైత" జేడదె యొక చొచ్చెప్పినను, కొన్నిచోట్ల స్వప్రయత్నమున దీని సాధించనగు

లక్ష్యావత కెదరు అవిష్కృత నూరిమడచువాడు మూడుకడల వాని మొనసి నిల్చినవాడు కానలడను నీవుకానివేమ" || కడగట్టి కొన్నాళ్లు భోగమునందును యోగమునందును వేమన నేర్చుకొన్న విషయములివి.

"సంసారము సారములేనది. మాయ. దీనిని దప్పించు కొనటయే పుష్కరము" విగ్రహారాధనాది కర్మము యజ్ఞములు, యోగాదులు అనవసరము. అడవులకు కొండలకు భోజనకర్మలేదు. బ్రహ్మచర్యమును సాధించి కామమును రూప దంధినచో తక్కిన లోభమాత్మర్యాదులు నశించును. పంచేంద్రియములు పంచభూతములందు సంచరించుచున్న నాళ్లును జగత్తు నిత్యమనిపించును. వానిసత్యరూపులచేసి పంచమూర్తి గల్పించుచిన జీవుడొక్కడే నిక్కమనియు తక్కినదెల్ల సత్యముకాదు చెలియును. అజీవుడే పరమాత్మరూపు. అదియే బ్రహ్మము. కావున తానే బ్రహ్మము. కనుక బాహ్య ప్రపంచమున ఎక్కడెక్కడను బాధిభేదములు మైననుదుగులు ఎంగిలి మున్నగునట్టి యెల్ల అజ్ఞానజులితములయిన రిత్తభ్రాంతి" ఇదియే ప్రపంచమున కితడు బోధయొనర్చినది.

కానివేమనకు స్వభావ జన్యమయినది ఉద్రేకము. ఇతడు పడిన పాటకిడి మూలము. యమనియమాడి సాధనము లచే నీతనికేది సిద్ధించినను కాంతి సిద్ధింప లేదు. తాకిష్టముకాని పనులు చేయువారిని తనమాటల విననివారిని జూచి వారి అజ్ఞానమునకయ్యా! పాపమునటకు మూడగ అనన్యమడి కోక గించి కనిపీర సహాయముగ గూడ దిట్టివాడు. అట్లు దిట్లు పంచదార్లులందు ఇతని యొక్క గూడ అదృశ్యమైనది.

"తల్లిగర్భమును తాబుట్టినపుడు మొదట బట్టలేదు తుదనులేదు నడుమ బట్టలేదు ననబాటుగాదొకా. విశ్వ.

యోగసిద్ధికి బూర్వము బాహ్యమధి పంచదని తలంచినవారు వేమన యనుటకు

"నూసినతలతోడ, మలినపస్త్రముతోడ

అగ్రజన్మనైనపై పాముడుకలి విశ్వ || అనపద్యముచాలును. ఇట్లే ఎంగిలిని నిరసించుపద్యముల లోగూడ.

"ఇన్నిటికన్న వేమన సహజగుణమయిన ఉద్రేకము" స్పష్టితమిది స్త్రీస్వక్తి విషయమున, అతనిని చాల చెఱచి నది. స్త్రీస్వక్తికి, హిందూసంఘమున గలసానమును, ఆయా కాలములబట్టి నరూపించి, స్త్రీలవలన తన అనభివీచిన కష్టములవలనో, లేక యతని మనోనిగ్రహమును స్త్రీలు భగ్గుపరచివారనియో, తనదౌర్బల్యమును నింపించుకొనుటకు మారుగా "గతులు పతులవలన గానంగలేరయ" "అమడనగ రోత" అని యనేకమారులు స్త్రీలను చెడజేర్చినాడు. ఇట్లు స్త్రీస్వక్తి విషయమున వేమన బల్లిన దిట్టపద్యములు, యోగసిద్ధి గలగకమునుపు రచియించినాడనటకు సాధనములు లేవు. యోగసిద్ధిబొంది అద్వైతానంద మనభవించినపదవైన స్త్రీస్వక్తి "అయ్యోపాపమని" సాహస్య సానుభూతి ఇతడు జూపించినట్లు గోచరించదు.

ఆతరువాత శ్రీ వేమార విశ్వభాధ కర్మగారి సిద్ధాంతమును, అనగా, వేమన మతము తాంత్రికమున సిద్ధాంతమును గొంతవరకు విమర్శించి, వామాచార దక్షిణాచారముల లక్షణమును పెంపును నూచించి, శ్రీకర్మగారి సిద్ధాంతమునకు మూలాధారమయిన విషయములంత బువంతమును గాననియు, అనగా తాంత్రిక కర్మల కొంత సంబంధముగల విషయములు గొన్ని వేమన పద్యములందును తాంత్రిక కాస్త్రములందును గానవచ్చు ననట వేమన సిద్ధాంతము "అద్వైత సిద్ధాంతమనియు" నిరూపించిరి.

ఇట్లు జీవన్ముక్తిపూర్వము తానెరిగి, వేమన ప్రజలకు బోధించుటకును యనేకజేతము లిరుడుద్రిమ్యునికాదు కాని అని ఇత్యునియని నిరసించుటకు నీలులేదు. సాంఘిక దురాచారముల ఖండించుచు బాధి మతభేదముల కలికుడెయ ఇట్లు వాకిలి సంసారములు విడచి సమయమునకిట్లనపుడెల్ల పరమాత్మ చింతనయము, పరోపకారమే పరమధర్మముగాగలిగి యాకవి యోగి కాలములుబిచ్చికాదు కాని ఇతనికి స్వభావజన్యమయిన ఉద్రేకము సంఘ సంస్కారల తుండదగిన ప్రధానగుణమున నీ సంఘమును తాను సంస్కరించదలచునో దానిలోనే తాను తేర సహజభూతి గలిగి యుండుటె-అభిన్నుని నొందింక కంట గించినది. ఇతని సంఘ సంస్కారపు నీరులు నిండిన చెరువుకట్ట ను నొక్కటే మారు త్రొవచూచినట్లు. ఇతనిమతబోధ ఆది భౌతిక ప్రపంచమునగల జనసామాన్యమునకు సాధించ నుత్సాహమును సమృద్ధిమును గల్గింపజాలని సిద్ధాంతములు. కానికీ ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచమున నెక్కుడు వెలయె యుండు నోటు. కాని యెంత అర్థ గొంతుకతో

సాధన వ్యాస ముముద్రితమైనందున తెలియజాలమునం న యవసానకాల మొక్కడ గడవినది నిర్ధరించుట చెప్పి వాటి యావశ్యాసమును ముగించిరి. వి. రామచంద్రరావు-ప్లిడరు.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నో టీ సు

ఆముడము, కొబ్బరి, కిరసీను, లిస్ నీను, మెషీనును తుడిచేటట్టిస్త్రీ, గాను తయారగు నూనెలు, టర్ బెన్ టైను, కాటనునెట్లు, టూల్స్, టూల్ కోల్ మున్నగువాటికి సంబంధించిన నూనెలు, వేస్తు, టూల్స్ మొదలగు సరకును 1 వ ఏప్రిల్ 1929 నం. నండి ఒక సంచిత్రమువరకు కావలసినదానిని కష్టముచేయుటకు టెండర్లు 27-11-28 లేది మంగళవారము నధ్యాహ్నము రి గంటలవరకు యం. యన్. యం. రైల్వేవారి యేజంటు (పార్కు హౌస్ పోస్టు, మదరాసు) అందుకొందురు. టెండరు ఫారములు ఫారం 1 కి దు రిల చొప్పున దొరకగలవు. ఈ పైకము వాపను యివ్వబడదు. ఫారములు మదరాసునందు పెరబూరులో అక్టింగు కంట్రోలరు అఫ్ ప్రొజెక్టు వారిచేర్చబిక్కును. ఫారములు వాల్యూషేయలుగా పంపబడవు. టెండరు కడర్లు సరిగ నీలుచేయబడి యుండవలెను. కవ గువిద "నూనెలు, వేస్తు, టూల్స్ మున్నగువాటికి టెండరు" అని స్పష్టముగ వ్రాయబడియుండవలెను. ఈకడర్లు గూడ టెండరు ఫారములతోపాటుగ ఒప్పంగబడును.

సి. జి. డబ్ల్యూ. కార్డన్, అక్టింగు కంట్రోలరు అఫ్ ప్రొజెక్టు.

పాబ్ కో రంగులు

అన్ని పనుల కువయోగవడును. మీడబ్బుకు సరియైన విలువను పొందనగును. పాబ్ కో రంగులు ఎట్టి వివరీపు టెండలైనను, వానలైనను, పగులుటగాని, కాంతి తగ్గుటగాని, లేక చాలకాలమువరకు నుండును. వివరములు కోరువారలకు ప్రముఖునిచే నల హాలు ఉచితముగా నివ్వబడును. ఈచిత్రార్థతరుణమును పోగొట్టుకొనకుడు. వెంటనే వ్రాయుడు. మాస్సీ అలెక్ కో లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 60, మద్రాసు.

జా త క ము

జాతకవక్రము నకలుగాని జనకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తము వ్రాయుకాలముగాని మాకు పంపినచో జాతకనియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, సిద్ధి, సంతానము, కళత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యాశ్చుకు రిడింగుతో ఒక సం. ర ఫలం అకల్ల పంకట కాప్రి, 1-4-0 గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా

కలవలపల్లి గ్రామ దుర్గతి

విశాఖపట్నం నుండి పర్యటిస్తే తాలూకాలోని గోళి వాడ గ్రామమునకు సుమారు 25 సెంటీమీటర్ల దూరమున ఉన్నది. ప్రవాహములు గోళివాడ గ్రామమునకు చేరి యొక రెండు లేదా మూడు కారదానగిరి భూములకు జరగడము లేకుండ కేయ దొరతనమువారు సంకల్పించినప్పుడు గోళివాడగడ్డ (నూరుడు గడ్డ) క్రింది గ్రామములవారము, ప్రవాహములయు మా గడ్డకు విడిచినచో, మా గడ్డ భరింపజాలదనియు భూములు మేటలు వేసియు ముంచివేసియు గొప్ప వ్యయముల పాలగుడుమనియు రెండులేదా కలవలపల్లిగిరియు మొరపెట్టుకొని యున్నాము అందు కప్పటి యుద్ధాగములు, రెండులేదా కట్టినవిదగ్గర విశాల భూములను బంపిన గడ్డపానీ వరదలు సంభవించునట్లు నన్ని యేర్పాట్లు గావించెదమనియు వాదనలుచేసి మమ్ము నమ్మించి రెండులేదా కట్టించువాడు.

ఈ వాదనలను కొంతకాలము కలవలపల్లి గ్రామ పరిషత్తువారు మాత్రము ఆచరణలోకి తెచ్చి ఆధిక ప్రవాహములు మాత్రము పంపిణీయై యూరకుండుట యేలకలకు భావ్యము గాకరదు. మా గ్రామ పరిషత్తువారి యీ గడ్డ, గడ్డలే కను, కొన్నిచోట్ల నొక గొలుసుకంటె యధిక విరివి లేకపోవుటవల్ల, కి గొలుసుల విరివియిది నూటికి కేవలగతునవచ్చుచున్నది. ప్రవాహములు భరింపజాలక గడ్డ తుక్కుయై భూములను భ్యంసము చేయుచున్నది.

ఒక్క మా గ్రామమునకు ప్రతిసారి నగటున ముప్పది యెడువల రూప్యముల నష్టము కలుగుచున్నది చెప్పవచ్చును. ప్రతియేట నీనష్టమేగాక తిన్నపైన భూములు పైతము నిజుక మేటలువేసి యపారమున నష్టము కలుగజేయుచున్నది. ఈ మారు 200 యెకరముల మాగాణి భూమి యిటుక మేటలచే పూడ్చివైచినది. మిగిలిన భూములు, ప్రవాహము లధికములేని సంవత్సరములందు అనగా వది సంవత్సరములకే యొక సంవత్సరము వరకు పండుచుండుటవల్ల కలుగు నష్టములను సాగు గావింపనిచో రైతు లోపము వల్ల బంజరుగా నున్నదను కారణమున పూర్తి కిక్కిరింపజూచు చేయుదురను భీతివల్లను సాగుచేయుటయేగాని యెట్టిలాభమును పొందుటగాదు. బుర్రములకు లోపై విత్తనములు కూలినవల క్రింద నేపేట విశేష భవము గంపాలు గావించుచున్నాము అనభవమునబట్టిమాడ నీ భూములు సాగుచేయుట వట్టి ఆవిశేషమున తోచుచున్నది.

1829 ఫస్ట్ లిగాయరు 1887 ఫస్ట్ లిగరు నీ తొమ్మిది సంవత్సరములకు దొరతనమువారికి మా గ్రామ జిరాయిత్ పట్ల పు క్కిరు రూ 19788-2-0 లు చెల్లవలసియుండునట్లు ఓమిక్ రూ 11562-0-0 పోగా రూ 8177-2-0 లు మాత్రము చెల్లియున్నది. జిరాయిత్ భూములకు 2 జరాల వంటవందనచో ఓమిక్ లెక్కండుటయే, ఇనాముల కపలే లేకుండుటయు గమనించుచు యోచించినచో దొరతనమువారికి కలిగిన నష్టమునకు 25 లెట్ల యీనను రైతులకు నష్టము కలుగుచున్నదనుట యధార్థము.

ఈ వత్సరమున యీ తాలూకాయందు కలవలపల్లి, పెల్లూరు, రజాల గ్రామములు తప్ప తిదితర గ్రామములందు భాగ్యశక్తి వచ్చని పట్టులేమును ధరించి మందహాసవద కారంబును గలిగి కృషికుల కనుదానదకందలిత పృథ్వీ రవిం దుల గావించుచుండ మా గ్రామ భూములందు దుండవేత పిచావగల పరిశీలితయై గుండెలు కల్గిల్లి నీటిపడుచు గన్నట్లు దిబ్బిపై తైలకలముచున్నట్లు చూపజల దృష్టికి వచ్చునకుట యిదికేయోక్తి గాకరదు. 1928 నుండి రెండు, పెట్టెలకు 16 లేదా 20 చిన్న పడకలు కేటికి మా పొలములను విడుదలగాక గొప్ప పరశ్శులై నొప్పుచున్నది. ఒక తిదన మీ యిదికేటికలను చూడుచో యనునట్లు జాపులు మరుజాడు తన విశాల గడ్డమున నిడుకొనుచు నున్నది. ఇదివరకు కేత్రానందముగనండు రెండువరకు మారు నట్టి కిబ్బులను తమ పొలములందుజూచి రైతులు కోరానవలయుల కృషి కృషిని దగ్గముగుచున్నాడు.

మా గ్రామము కిదివరకు పెట్టె వత్సరములందు యిట్టి విపరీత పరిస్థితులకు లోనైయుండగా నేటికిని మా దుర్గతి సరిగేవక కాభోద్యోగములు గమంకములకు కడుకోవని నుము, మా గ్రామము దయచేసి నూటికిగతులను కలిపించి యాపంత్వమే తమ సేర్పాట్లు గావించునట్లుచో పంటల వ్యయము పొందుట యేగాక నిధివరకు మేటలు వేసగా మిగిలిన భూములను క్రమముగా మేటలువేసి మేము దరిద్రులగుట సంభవించును. ఇట్టి గొప్పవరదల తరువాతను వచ్చుచున్నచో మాదృస్థిని యంతయు విశేషము గాగలదు.

నాగుమర్రి నరసింహమూర్తి

వ్యవసాయపరిశోధనలు

బి. విశ్వనాథ్ గారి యుపన్యాసము

ఎరువులు - పంటలు

ప్రభుత్వ వ్యవసాయ రాసాయనిక శాస్త్రజ్ఞుల బి. విశ్వనాథ్ గారు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారి యాజమాన్యమున మంగళవారము సాయంత్రము, రాజధానికళాశాలలో "భూములకును, పైకలకును గల సంబంధమును గురించి" యుపన్యాసించి, తాము గావించిన ప్రియతమములను చిత్రించుటతో పనిదర్శనముగ ప్రదర్శించిరి. ఆపన్యాసముల ప్రభుత్వమున భూమిలోనుండు "హ్యూమన్" అను పదార్థమును గురించి నడిచి, భూమిని సాగుచేయునట్లు శక్తికి ఈపదార్థమునందే యున్నదని ను 1913, ఆంగ్ల దేశములో "కోథాండ్" లోనున్న నూరుచివరమున వ్యవసాయపరిశోధనశాలయందు, కోయంబత్తూరిలోని పరిశోధనశాలయందు ను రాసాయనిక ఎకవుగురించి గావించబడిన పరిశోధనలను వివరించుచు, సరకు రాసాయనిక ఎరువులు మొదలు, హెచ్చుపంటల నొసగకు మొత్తమువరకు చెత్తచెదారపు ఎరువులను పయోగించిన భూములే అధిక సాగువంతములగునట్లు "హెచ్చుపంటల" నొసగునని నడిచిరి "చెత్తచెదారపు ఎరువు" ల నుపయోగించిన భూముల ఫలసాయము క్రమముగా హెచ్చును. రాసాయనిక ఎరువుల నుపయోగించిన భూముల ఫలసాయము కొన్ని సంవత్సరముల తరువాత క్రమముగా తగ్గిపోవును. "చెత్తచెదారపు" యెరువుల నుపయోగించుటవలన, అధిక ఫలసాయమును పుట్టుకొనుటగాదు. అట్టి భూములలోని పైకలయొక్కయు, పంటలయొక్కయు గుణమునందు గూడ చాలభేదముగలదు. ఈవిషయమున కోయంబత్తూరు పరిశోధనశాలయందు చాల ఆశ్చర్యకరములగు నూతన విషయముల గనగొనిరి. భూమికివేయి ఎరువులవల్ల, అందు వండిన భాగ్యముయొక్క శక్తివృద్ధియునుగూడ మారుచుండును. వేరేయి ఎరువులవేయబడిన భూములలో నొకేరకపు విత్తుల వల్ల పైకలచేసి, సరకు పంటభాగ్యమును పరిశోధనకు భూమిలో వేరేయిగా వర్తించుటకు ఆ పైకలతోగూడ చాలభేదము గనుపించును. పశువుల యెరువు ఉపయోగించబడిన భూమిలో పండిన భాగ్యమును పంటలుగా నుపయోగించినపుడు సరకు పైక రాసాయనిక ఎరువుల నుపయోగించబడిన భూమిలోని విత్తనముల పైకలకంటె చాలమేరకు నుండిన ఆశ్చర్యకరమున నీవిషయము, కోయంబత్తూరునందు గావించబడిన పరిశోధనల వలననేగాక, ప్రపంచము దినేక ప్రాంతములందు కిటివల గావించబడిన పరిశోధనలవలనగూడ నాసిద్ధాంతము భృవపరుపబడినది. ఎరువులు వేయబడిన-అందును ముఖ్యముగా, పశువుల ఎరువు వేయబడిన భూమిలోని పంటభాగ్యమునే విత్తనముల నుపయోగించవలెను. తేనియెడల సరకు విత్తనములకు, మంచిపంట నొసగు శక్తియుండదు ఈవిషయమును గమనించుట వ్యవసాయమునందు చాలగొప్పహురులకు కారణమయ్యెను. భూములకు మంచి ఎరువువేసినచేదవ్వ, అనువత్సరమున విత్తనములలోని శక్తి క్రమక్రమముగా క్షీణించిపోవును. ఎరువులకును, భాగ్యములలో "సత్తు" కును గల సంబంధమును గురించి ఆపన్యాసముల మరెయొక విచిత్రమును విషయమును చెప్పిరి. పశువుల యెరువులనుపయోగించిన భూములలోని భాగ్యము లో ముఖ్య శక్తిరఫ్తే కవనరమున శక్తి పన్నుదగ నుండును రసాయనిక ఎరువులనుపయోగించబడిన భూములలోని పంటభాగ్యములలో నింత శక్తి యుండదు. కనుక మనము "చెత్తచెదారపు" యెరువులను బదులు రసాయనిక ఎరువుల మాత్రమే ఉపయోగించినయెడల రెండు పాదాలు లాసర్వవార మునుడుడు.

(1) విత్తనముల నిస్సారమునన్ని, అవత్సరము క్రమముగా పంటల క్షీణించినవార మునుడు (2) ప్రపంచ ప్రప్టికరముగాని ఆచారకదార్థముల తయారచేసి, భూమిలకులవారిని, దుప్పల నొసరువు.

"చెత్తచెదారపు" యెరువులయొక్క ప్రాముఖ్యమును వివరించిన విన్యూట ఉపన్యాసము, ప్రతివత్సరమును ఇట్టియొక పురిశోధనమునది ఆచారముగ నిలిచి దేశముల కెరునుకీయై గావు అన్నచో వివరించిరి. వ్యవసాయపు కమిషనులలో, వ్యవసాయ శాఖలగాని ఈయొక పురువులను దేశమునకు నెలగుచున్న అన్వేషకులను కలసింకగలరే గాని ఆంతరంపై నెక్కువేయి చేసుకొనర.

వ్యవసాయశాఖవారి విషయమున తన భృత్యముననిర్వహించిరి. గాని అంతటితో పరిశీలింపక యున్నామనకు వరు, చెత్తచెదారపు యెరువులతోపాటు, పూర్తిచేయట యెటులగా యునది విషయమును గురించియు, ఎరువులపరశ్చేతన కరివ్కరించుటను గురించియు, ఆలోచించి పరిశోధనల నొనరించిరి. ఇందుకొకటగాను, కోయంబత్తూరు వ్యవసాయశాసాయనిక పరిశోధనశాలయందు చాల పరిశోధనలనుచేచి రెండుపాదలలో విశేషముగ నొకట "ఫాస్ఫేటిక్" పదార్థములనుపయోగించు పదార్థాలగుంచియు, పశువులయెరువుల నెక్కువ ప్రయోజనకరముగ నిలవ

జేయుటకును పశుశాలలలోనుండు చెత్తచెదారముల ఎరువుగ మార్చుటనుగురించి కొన్ని పదార్థాల సేర్పరచిరి. రక్కెన, చెరకు చెత్త, వత్తిమొట్టు మొదలగువానిని ఎరువులగ మార్చుటకు కొన్ని పదార్థాల కనుగొనిరి

ఆపన్యాసముల ముగించుచు, "చెత్తచెదారపు" ఎరువులను "రాసాయనిక" యెరువులను జాగ్రత్తగ మిశ్రమమునన్ని ఉపయోగించినయెడల అన్ని విధములను శ్రేష్టముగ పంటలు లభింపగలవని చెప్పిరి.

బండ్ల బావయ్య హిందూ మిడిల్ స్కూలు, జేటపాలెము, గుంటూరుజిల్లా

ఈ పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించు బీదవిద్యార్థుల వేతన సహాయమునకు 1928-29 సం॥ కు యీ క్రింద నుదహరించబడిన విద్యార్థిమిత్రులు ధనమునొసంగి, విద్యావ్యాపక మొనరించుచున్నారని కల్పించుటకు మిక్కిలి సంకల్పించుచున్నది.

1. జేటపాలెము గ్రామ కాపురమునను, చెక్కులను, ఎగు శ్రీమతి గొల్లపూడి సూర్యశాసాయనిక శ్రీమతి గొల్ల శేషులైన తనకండి గొల్లపూడి వెంకటకృష్ణమూర్తిగారి ఛానెటి వంతులోనుండి, అన్ని కలముల బీదవిద్యార్థుల వేతనముల కొరకుయచ్చినది రు 202-8-0.

2. పిఠాపురం ఆంగ్ల ప్రభుత్వ క్రిందపూల నీలయంబా రు బీదవిద్యార్థుల సహాయార్థము "విరెడిపుల" అను పుస్తకమును ప్రచురపరచినందున యీ పాఠశాలకు సరకు పుస్తకములను పతనయ గ్రంథముగా నుంచి, చాటి క్రయభవముతో ఖర్చులపోడు, కలసానునను అన్ని కలముల బీదవిద్యార్థుల వేతనములకు యివ్వబడిన మొత్తము రు 89-5-6.

3. జేటపాలెము గ్రామ కాపురమునను, చెక్కులను వరు, శ్రీమతి గొల్లపూడి, రంగం శ్రీమతి, బీద విద్యార్థుల వేతనముల కిచ్చుటయందు రు 11-12-0.

4. డిబ్బో గ్రామ కాపురమునను, చెక్కులను వరు శ్రీమతి డిబ్బోమూడి బంజ సమితి గారు క్రిత శేషులైన తనకండి డిబ్బోమూడి వెంకటస్వామి శ్రీమతి గారి ఛానెటి వంతులోనుండి, బీద విద్యార్థుల వేతనములకొరకు యివ్వబడిన మొత్తం రు 43-8-0.

5. డిబ్బో గ్రామ కాపురమునను, యానూలం శ్రీమతి డెంటుగారు, ఎగు శ్రీమతి కాపునామెలు బండ్లబావయ్య శ్రీమతి గారు, దేవాంగ విద్యార్థుల న్నాలకపిపుకు - ధను లోనుండి, దేవాంగవిద్యార్థుల వేతనములకొరకు యిచ్చినది రు 848-6-0.

645-8-6.

6. జేటపాలెము గ్రామ కాపురమునను, బలిజలములును, అయిన, మల్లా శేషయ్య కొలి ర ధనుల శ్రీమతి గారు బీద విద్యార్థుల వేతనములకొరకు యివ్వబడిన మొత్తము, రు 13-0-0

రు 658-8-6

ఈ విషయము, యీ నూలులలోని విద్యార్థులకు సహాయము చేయుచు, విద్యా వ్యాపకమునకు యెక్కువగా తోడ్పడుచున్న, యీ వాతలందరూ, ధనమునకు కరుణ ప్రసాదమునకు పాత్రులు. బీద విద్యార్థులకు సహాయము చేయుచు, నిద్య సభ్యసంక ప్రోత్సహ పరచుటచే, యీ పాఠశాల విద్యార్థుల సంఖ్య దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

ఈ విద్యార్థిమిత్రులందరూ ముఖ్యముగా జేటపాలెము పుస్తకము, పై విషయము బీదవిద్యార్థుల వేతనములకొరకు, నిధులకు నెలకొల్పి, విద్యాభావము చేతకులములను ప్రార్థించు

మల్లాది శ్రీరామశాస్త్రి హెడ్ మాస్టరు

WANTED. Applications are invited for Supervisors posts for Elhore, Tadepalligudem, Nidadavol, Rajahmundry, Peddapuram, Pittapuram, Bhi mavaram, Narasapur and Razole taluqs, from men of experience and good status on a pay of Rs 50—5—75 plus Rs. 25 fixed travelling all owace per mensem on guaranteed business. None but those who can invest Rs. 150/ in the shares of the Company need apply to. The Organising Inspector The Mysore Agricul tural Dairy Farm Co. Ltd., Amalapuram, East Godavary Dt.

ఆంధ్ర మహాభారతము

శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులుగారి
యువనానము

ప్రథమోపన్యాసము

చెన్నైలోని శిశ్యశాలవద్దనుండి యాజమాన్యమున
శ్రీ కోరాడ రామకృష్ణయ్యపంతులు యమ్. ఏ. గారు "ఆంధ్ర
మహాభారతము" గూర్చి ప్రథమోపన్యాసమును 30 వ తేది
మంగళవారమునాడు కృష్ణ కళాశాల ఆంధ్రకళా భవన
మందు గావించిరి. భక్త శేతెందిన వారిలో శ్రీయుతులు
తేజవల్ల రాజగోపాలరావు, దోహా మంకటస్వామిగుప్త,
వల్లంపల్లి సోమశేఖరశాస్త్రి, పింగళి శ్రీకాంఠగార్లు మున్న
గు విద్యజ్ఞులు గలరు.

ఉపన్యాస సారాంశము

ఆంధ్రభాషా వాఙ్మయముల చరిత్రను గ్రహించి తెలుగు
కొనవలసిన యావశ్యకత మనకుగలదు. ఆంధ్రభాషాచరిత్రను
గూర్చి తెలిసికొనవలెనన్నను, ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రనుగూర్చి
తెలిసికొనవలెనన్నను, ఆంధ్ర భారతము సాధారణముగా జేసి
కొని బయలుదేరవలెననిది. ఆంధ్రవాఙ్మయ మహావృక్షమున
కిది మూలబీజము. ఆంధ్రభాషా మహాప్రసంగం కష్టతగిలి
నిలువడెనని యొక చెప్పయానట్లు. ఈ వాఙ్మయ పరివర్తన
నకు కారణమైన భారతము త్రిపురపక్షం శోభితము. అందు
లెక్కనాడ్యులు మూలపురమున జన్మించియున్నది. ఆంధ్ర
వాఙ్మయ పరివర్తనమును మనము దెలిసికొనవలెనన్నచో దాని
పరిణామరీతిపట్టి యాచర్యముగ విభజించి విమర్శింప
వచ్చును. మొదటిది ప్రాచీన ప్రాచ్యయుగము. ఈయుగము
లో మనకు లభించిన గ్రంథము లేవి లేవు. కాని గద్యపద్యాత్మ
కములగు శాసనములు కొన్ని కలవు. రెండవది. పురాణయుగ
ము, భారతాంధ్రయుగము సతతపురాణములు తెలిసింపబడిన
కాలము. ఈయుగమునందలి గ్రంథములు భాషాంతరీకరణము
అనియే చెప్పవలసియున్నను, ఆంధ్రభాషలో నిజమైన కవిత్వ
యీకాలముననే బయలుదేరినది. మూడవయుగము శ్రీశాధ
యుగము. ఇది కవులకు పాండిత్యపకటనా కాలములను
పెడనెత్తుచున్న కాలము. తరువాతి ప్రబంధయుగమునకును వెను
కటి పురాణయుగమునకు మధ్యనున్న యొకవిధముగ సంగి
యుగముని చెప్పవచ్చును. శాలివాహన ప్రబంధయుగము. మను
వసుచరిత్రాది ప్రబంధములు బయలుదేరిన కాలము. కవిత్వ
స్వాభావికత్వము కొంతకంతకంటె పొందెడిది నందును
పెరిగినకాలము. ఐదువది దక్షిణదేశ వాఙ్మయయుగము. దీని
యందు దాధునిక యుగవిహితముగానుండ కొన్ని కనబడుటచే,
ప్రబంధయుగమునకు సాధునిక యుగమునకు నొకవిధముగ
సంగియుగముని చెప్పవచ్చును. ఆరవది పాశ్చాత్యసంస్కరణముల
నూతనతెచ్చుముతో వికసించుచున్న వాఙ్మయయుగము ఆధుని
కయుగము. ఇట్లు పరిణామమును బొందిన ఈ ఆంధ్రభాషా
వాఙ్మయమున కిభారతము మొట్టమొదటి యధ్యక్షుడుగలదు
గాక భాషాప్రయోగవిషయమునగాని కవిత్వవిషయ
మునగాని దీనిని వివరించిన గ్రంథము లీభావలో బయలుదేరనే
లేదనట సాహసాత్తి కాకరదు. ఇందలి ప్రాచీనాంధ్ర
భాషా జాతీయ ప్రయోగచతుర్ముఖము నుజ్జ్వలముగాన
రావు. సంస్కృత భాషా ప్రవాహమునబడి కొట్టుకొనిపోకుం
డగ తెలుగు పలుకుబట్టిను జాతీయమున లెక్కనాడ్యుడు స్వీయ
భాషయందు దత్తవంశాభిమానముకలవాడై, ఈ భారతరాజ్యమున
నిలిపి ఆంధ్రభాషను మహావంశకారము చేసినవాడైకాడు.
కావున ఆంధ్రభాషాచరిత్ర కీర్తిని తెలుగు గత్యంతోపకారకం
లైయున్నది. ఇక నీతని కవిత్వవిమర్శకును. భాషాంత
రీకరణచరిత్ర చెప్పవలసియున్నను తన ప్రతిభాశక్తిచే నదా
నిని మాత్రమేగట్టిగ జేసికాడు. భారతమునందలి ఈ లెక్కనాడ్యుని
నూతనకల్పనలే తరువాతి ప్రబంధ వాఙ్మయములకు మార్గ
దర్శకులైనవి. ఇట్లు ఆంధ్రభారత ఆంధ్రభాషా వాఙ్మయ
ముల విమర్శన సంస్కరణను నెఱవేర్చినదియై ప్రథమమున
గ్రహించబడిన గ్రంథమునున్నది. లెక్కనాడ్యుని స్వతంత్ర
కవిత్వప్రాగల్భ్య మొట్టిదో, ఎంతవరకు గలనో తెలిసికొనవలె
నన్ను, మూలము వ్యాసరచితము గావున, నా మూలగ్రంథము
తో పరిపూర్ణ మైనదాని నూతని ప్రతిభావిశేషము కళా
చాతుర్యము మనకు దెలియవు. కావున మూలభారతముతో
బోల్చి చదువుటయు శాశ్వతకమగుచున్నది. మూలపుట లనే
కరితులుగా నుండుటచే భారతకవులే ప్రతిపక్షి రచించిసా
రము ననుసర్య యొకటి బయలుదేరుచున్నది.
అయితే ప్రస్తుత ఆంధ్రభాషలో భారతమే మొదటి గ్రంథ
ముగా నేర్పబడుట నని యట్టి భావలో సారితగా రచింపబ
డుటకు గల కారణములను దెలిసికొనవలయునన్న సంతకబూ
ర్వముగల దేశభాషావాఙ్మయ పరిస్థితులను గొంత పరిశీలింప
వలసియున్నది.

విమర్శనా పద్ధతులు:— ఏ వాఙ్మయమునందును ఏ పు
స్తకమున కాపుస్తకమున జరుపుకొని యంకలి విశేషములను
దెలుపుట వానితో దృష్టిపడుటయొక పద్ధతి. సాహిత్యపద్ధతిని
అలంకారికపద్ధతిని రీతిగూడ, దోహ, పాశ్చాత్యములకారాదుల
విశేషములను వ్యక్తపఱచుట మఱియొకటి. ఒక గ్రంథములో
ని విశేషములను దానిని రచించిన కవియొక్క జీవితమున
కును గల సంబంధము వారసి ఆక డట్టిగ్రంథము సారితని రచిం
చుటకు గల కారణములను సాధనపంప త్తిని దెలుసుకొనవలసికి
వరసర సంబంధము సహజము కల్పించుచు నా గ్రంథము
సాకవియొక్క యితర గ్రంథములతోను అట్టి గ్రంథముల రచిం
చిన యితరకవుల గ్రంథములతోను బోల్చి యద్దానివలన బయలు
దేరు స్వరసములను వెలపఱచుట మూడవపద్ధతి. ఒక కవికి
సాతీరచనలకు గల సంబంధమునగాక వీనికి సాయా దేశకాల
పరిస్థితులకును గల సంబంధమునగూడనక్కరపించి యాయా యు
గములందలి కవిత్వరీతులను సాయాకవుల రచనలకును సమ
న్వయముచూపి యొక కవికాలప్రవాహమున జదిపాయెగా -
క్రాంత్యర్థముల ద్రోక్కనాయని విచారించి ఆయా యుగ
ములయందు సాయాకవుల స్థానమును నిర్ణయింప యత్నింపట
శాలివాహన పద్ధతి. వీనిలో మొదటి రెండు పద్ధతులే పూర్వకాల
మునుండియు మన దేశములో వ్యాఖ్యానకర్తలచే నవలంబింప
బడుచున్నవి. తుది రెండును పాశ్చాత్యసాహిత్య విమర్శరీతుల
నెరిగినవారితే నిజీవితకాలమున నుపలంబింపబడుచున్నవి.

ఆంధ్రభారతము నీదృష్టితో విమర్శించిన సాంధ్రవాఙ్మయమున
వీనికిగల ప్రామాఖ్యము తెలియగలదను నుద్దేశముతో, ఆ రచిం
పబడుకాలమునాటికి గల దేశకాలపరిస్థితుల నిందుక తెలుపుటకు
యత్నుచునేదనను. ఈ సందర్భమున నీదక్షిణదేశమునందలి యి
తర ద్రావిడభాషలలో సాంధ్రమునకంటె ప్రాచీనముగా వా
ఙ్మయమునంద సాంధ్రమున తేలుచుండుటకు గల కారణములనుగూడ
దెలిసికొనవలసియున్నది.

క్రీస్తునకు బూర్వము విరచితములైనద్రావిడులను
తెలువారు త్రవదేశమునువచ్చి దక్షిణదేశమున చేరినారు.
అప్పుడు కొంఱు మధ్యదేశమునను నిలచియుండినారు. వీరం
దరు సాయాదేశమునందలి యాదిమనివాసులతో గలసిపోయి
తమభాషను వృద్ధిపొందించుకొనుటచే ప్రాచీన ద్రావిడభాష
యనున దొకవిధముగా నేర్పడియుండును. వీనిలో నాదిమని
వాసులభాషయు గొంత కలిసియుండును. దక్షిణదేశమునకుఁ
బోయినవా రాదిమనివాసులకంటె వాగరకులగుటచే వారచ్చుల
కాలక్రమమున రాజ్యములను స్థాపించుకొని భాషావాఙ్మయము
లకువగిన ప్రాత్యసాము కలంగజేసినారు. అప్పటివారి వాఙ్మ
యము రాజుల వీరకృత్యములను వదాన్యతమున దేశముయొ
క్క నీతిగతులను ప్రధానవిషయముగాజేసికొని దేశీయవృత్త
ములతోజేయబడిన వృత్తలతోనిండిన పదవలతోగూడియున్నది.
భాష విశేషముగా సంస్కృతసంపరక్రమంతో ద్రావిడభాష
యొక్క ప్రాచీనస్వరూపమును దెలుపుచున్నది యన్నది
కవులలో వల్లభు రాజ్యలే యున్నను వారు దేశభాష నధ్య
సించి దేశీయులలోగలనీ దేశీయులలోకలగ్రంథములను రచించి
రిగాని వ్యవసంఖ్యాకలై యుండుటచేకాబోలు దేశభాష నంగ
ద్రోక్తి సంస్కృతముతోనో, ప్రాకృతముతోనో, సంస్కృతభా
షావ్యవసర దేశభాషతోనో రచించుట తటస్థం ప లేదు.

ఇది ప్రాచీన ద్రావిడవాఙ్మయశిథి. తరువాతివాఙ్మయములో
సంస్కృతముయొక్క పాఠా హేయ్యుగావచ్చినను మొదటిసం
దియు తక్కువగ నుండుటచే, సతత ద్రావిడభాషలలోవలె
గాక, ఆ భాషయొక్క ప్రాచీనస్వరూపము కొంత నిలిచి
యుండుట తటస్థించినది.

ఆంధ్ర కన్నడదేశము ద్రావిడదేశమున కుత్తరభాగమున
నుండుటచే గాబోలు దీని కుత్తరహిందూదేశముతో సంగ
బంధ మెక్కినయై, యచ్చటి భాషానితి కొంత జేయునది.
దక్షిణ దేశములకు 'వెళ్ళి' మొదలగు తెలువారు పోయి యచ్చ
ట నివాసముల నేర్పయకొన్నకాలముననే కొందఱా వెలమ
జాతివార కావచ్చును ఈ మధ్యదేశమునగూడ నిలిచి యీ
పాఠశాలనున్న యాదిమనివాసులతో గలసిపోయి యచ్చట
నివాసముల నేర్పయకొనిరి. అయితే మఱియొక విశేషమేమన
గా మఱికొంతకాలమున కుత్తరదేశమునందీ ఆ యుత్తరదేశము
లో నుండిన ఆర్యుల సహకారంతోనో ద్రావిడులతోనో కలిగిన
కలయికచే గాబోలు సార్యజనపంపుముచే నేదభాష్యులగ వ
లంపబడినవాడను విశ్వావిశిష్టపాత్రులును, వికరయ బ్రా
హ్మణులుననే వేర్పాడవలసినవారను అరు సాంధ్రాది తెలు
వారు ఆ దేశమునండిచి యీ ద్రోక్కలను మధ్యదేశము సా
క్రమించుకొనుట తటస్థించినది. వీరభాష ప్రాకృతమై యుం
డును. అక్కడ నేదభాష్యులగ వలంపబడినను, వ్యయముగ
సార్యభాషలలోనివారే యగుటచే వీరకార్యజ్ఞానమునందును
అగ్రభాషయందును విశేషాభిమానముండక తప్పదు. వారిదేశ
జనలలో గలనీ అధికసంఖ్యాకులగనే వచ్చి చేరియుండుటచే
నీ దేశమున దమ విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుచు బుద్ధిబలము
దేతను, దేశభాషుచేతను, నీ దేశజనలచే తమ యధికారమును
నెఱసి, మఱికొంతకాలమునకు రాజ్యమును స్థాపించికొని

యుత్తర హిందూస్థానముననున్న వ్యాపింపజేసి యాంధ్రసా
మ్రాజ్యస్థాపకత్వ లై నారు.

ఈకారణముచేతనే యీమధ్యదేశమునందలి అందు ముఖ్య
ముగా నీ తెలుగు దేశమునందలి ప్రాచీన భాషకు ప్రాకృతభాషా
సంపరక్రమ విశేషముగా గలిగినది. కావుననే యీతెలుగుదేశ
మునందలి భాష విశేషముగా మార్పుకొని ప్రాకృతవికారమే
యని తలంపబడునట్టిస్థితి నచ్చినది. ఇతరములగు దక్షిణదేశభాష
లనుండి విశేషముగా మఱిపోవుటయు దటస్థించినది. కన్నడదేశ
ముం దీజాతులు విశేషముగా నెలకొనకపోవుటచేతనుగాబోలు
సాభాష తెలుగుకంటె మూలభాషకు సన్నిహితముగా గలబ
డుచున్నది. విశేషము ప్రాకృతభాషము లాంధ్రభాషలో నీకా
లమున ననగా సాంధ్రతెలువారు వచ్చి చేరినవిధమున చేరి
యుండును ఆంధ్రభాషయు ప్రాకృతవాఙ్మయముగాన అని
విన్నుకొట కెదన చెప్పినట్లుగా సాంధ్రము ప్రాకృతవాఙ్మ
యముగలకు నిదియే కారణము. ఇంతకంటె ప్రాచీనములగు
ప్రాకృతభాషములు సంస్కృతభాషములు నీ యాంధ్రభాషలో
నుండియుండునుగాని వానిని విడదీయుటకు నలయు సాధనపం
ప త్తి యొక నేర్పడలేదు.

ఆంధ్రులు క్రీ. శ. మూడవ శతాబ్దివఱకు నీదేశము నేలి
రి. వీరకాలమునందలి శాసనములు గ్రంథములగూడ వారిభాష
లో అనగా ప్రాకృత భాషలోనే రచింపబడినవి దేశభాష
కవలంబనము లేకపోవుటచే దేశీయుల వ్యవహారములలో మాత్ర
మేయుండెను ఆంధ్రుల తరువాత బృహత్పలయములు కాలం
కాయములు విస్తృతమైనవి మొదలగువారి యాంధ్రదేశమున-జేగి
దేశమున రాజ్యముచేసిన ట్లగవడుచున్నది. వీరిలో కొందఱా
ర్య మతావలంబకులే యైనను ప్రాకృతభాషల ప్రామాఖ్యము
చెలగుచునే యున్నది. కాలంకాయములకాలమునకు వారమత
ము కొంత తగ్గి ఆర్యమతము విస్తృతమై సాగినట్లున్నది. వీరి
లో గొందఱక్కడ మేధయాగములను జేసి పరమమహేశ్వర భిక్ష
దమును వహించినారు. ఇట్లార్యమతముతోపాటు సంస్కృత
భాష వ్యాప్తిలోనికి రాజొచ్చినది గాని దేశీ భాష ల
కవలంబనము కలగలేదు. ప్రభుత్వాలంబనము సంస్కృత
ప్రాకృతములకే వల్లవులశాసనములంధ్రదేశముననున్నను వీరు
జేగిదేశమునేలినట్లు కనబడును. వీరిలోమూలపురుషు డొకఁవాగ
కన్యను పెండ్లి నూడుటచే రాజ్యమును సంపాదించినట్లు శాసన
నిధ్యము కనబడుటచే వీరు దేశీయులతో గలసిపోయి రచియే
తలంపదగి యున్నాను. వీరకాలములోగూడ సంస్కృతమునకును
కొంతవరకు ప్రాకృతమునకును గలయదరము దేశభాషకు గలిగి
నట్లులేదు. కాకవీరు కంచిరాజధానిగా దక్షిణము నేలినవారగు
టచే ద్రావిడభాషను పోషించినను ఆంధ్రభాష శేషియు నుక
కారము కలగలేదు. ఈకాలమున సాంధ్రమున విశేషముగ
తత్వపుభాష చేరియుండును. రాజా లార్యమతాభిమానము
కలవా రగుటచేతనే యీతెలుగుదేశమున కుమరింపట్లును లీకా
లము బయలుదేలి యార్యభాషామతములవ్యాప్తికి విశేషముగ
చేయూర నొసగుట కవకాశము కలిగినది.

తరువాత వచ్చినవారు చాళుక్యులు- లేక పల్లి-రాజులు
వీరు వెనుకటి తెలువారికంటె దేశీయులతో నెక్కుడుసంబంధ
ముగలవారు. మొదటవచ్చిన ద్రావిడతెలువారినివారై యుండు
రు. ఆర్యమతవిజ్ఞానములప్రభావము వీరైనను విశేషముగా బ్ర
సరించుటలేనీ వీరును సూర్యచంద్రవంశములలో తమవశీక్రమ
మును చేర్చుకొని, అగ్నిపూజ, అగ్నిచయనవాజపేయాదులను
జేసి అశ్వక్షేధాభ్యుధానపరీక్షలను చేపట్టినవారైన
ను, స్వీయభాషాభిమానమును నడలక దేశభాషలకుప్రాత్యసా
ముకలంగజేసి 'మును'మార్గకవిత్వలోకంబున వెలమగ, దేశీకవిత్వ
బుట్టించి "తెనుగునంద్రవిషయమునది", కన్నడమును కర్నాట
దేశమునను నిలిపియున్నార మొదలగుట 'పశ్చిమదేశప్రాంతము
లవారుగానుండి పశ్చిమదేశమునందలి వాదావిచారు కృతనికేను
వది 'నాకి'ను రాజధానిగా నేలినవారై మొదట కన్నడదేశ
భాషకు ప్రాత్యసాముకలిగించి, కన్నడ కరకనబుట్టించిన
వారగుటచే, కన్నడభాషయందలి కవిత్వ ఆంధ్రభాషా కవిత్వం
లై ముందు బయలుదేరట తటస్థించినది. తరువాత రెండవ
పులికే తూర్పు దేశమునై దాడినదలి దానిని స్వాధీనము చేసి
కొనవరకార్యత కబురిస్తూ పరకు దాడిగాగల చాళుక్య రాజా లీ
దేశమును పాలించుచు నీదేశభాష కవలంబం బొసంగిరి. ఈ
తని తరువాత జనుసంపా వల్లభుని కాలమునండియు సాంధ్ర
భాషలో ద్రావిడదేశ శాసనము లున్నట్లు తెలియుచుండుటచే
సత్యాత్రయ భిరుదాంకితుడగు పులికే కాలమునండియు యాం
ధ్రభాషకు నవలంబనము పొరిగినదని నిర్ణయింపబడియున్నది.

తరువాతి చాళుక్యరాజుల శాసనములకేయలలు తెలుగులో
రచింపబడియున్నవి. వానిలో గొన్ని గద్యలోనను, మఱికొన్ని
పద్యములలోనను అనగా దేశీయ ఛందస్సులో రచియింపబడిన
పద్యములలోన రచింపబడినవి. మఱి కొన్ని గద్యపద్యాత్మక
ములై యున్నవి. వీనిలో గొన్నిటిలోని గద్యములను పద్య
ములనుగూడ నన్నయ భారతశైలి నే పోలియుండుటచే నన్న
యకు కుమారు రెండునందల సంస్కరణములకు పూర్వమే యాతని
కవిత్వశైలి కొంతవర కేర్పడియున్నదని తెలియవచ్చుచున్నది.
కాని మఱికొన్ని శాసనములలో (అనగా లక్ష్మీపుర అహదన

కర యాగముల కావములను భావ ములనుగ ర్థముగాని విశ్వరూపములను ప్రాచీన భావార్థములను, ఆంధ్ర భావమై ప్రాచీన భావార్థము ప్రభావమును చెప్పుచున్నది. కాబట్టి ఆకాలమున నాంధ్రమున కన్నడము నందువలె కొంత కవిత్వరచనయు జరిగియుండవలె ననటకు సం దేహములేదు. ఈదేశమునందలి కొన్ని చాళుక్యకావనములలో నేగాక, కన్నడదేశమునందలి, నృపతుంగ, పంపాదులకవిరచనము సంస్కృత సమాన భూయిష్టమైయుండుటచే నన్నయకు పూర్వము చాలాకాలము క్రిందటనే యాత్రై వాడుకలోనికి వచ్చినదనట నుచును, ఇట్లు చాళుక్య రాజుల యవలంబనమున ఆంధ్రకవిత్వ ప్రారంభించినది ఇట్లార్థముచేతను సంస్కృతభావముగల గౌరవముచేతను సంస్కృత భూయిష్టమైన శైలిలో భారతము రచించబడుటయు నదియే ప్రభుగ్రంథముగలయు తలస్థించినది. ఇది శిష్టకవిత్వ. నన్నయ పండితులతోను రాజాకొలును రచించినాడు. ఆంధ్రావళి మొదలుం బారయవనికాదు. కావుననే యాతనిభావ సంస్కృత భూయిష్టమైనది. కాని అంతకుండు దేశముమైనభావలో రచించబడిన కవిత కొంత యుండియుండును. గాని అది దీనిధాటి కాగలేక నశించియుండును. తరువాతి కాలమున కైవకపులు బాను తెలుగున దేశి యధుదములో రచించి జనసామాన్యమునకు నుపాధముగనట్లు చేసినాడు, నన్నయోడుడె.

“మార్గమార్గము దేశియ
మార్గము వదలంగఁ దమకు వదినదలక దు
ర్గార్థ పదవర్తనదగ
మార్గపులందలచన లతిమహినుకపులకా.”
“నరభామగాగ భావములు బాను తెలుగున నింపు పెం
బుగొన”

బాను తెలుగున రచింపవలెనని చెప్పియు బాను విశేష సంస్కృత సమాన భూయిష్టముగ రచించుటచాడగా, శైలియందును, ఆలంకారిక నియమములయందు నాకాలముగల యాదర మెంతవరకున్నదో తెలియును. ఈ సంస్కృత భూయిష్టరచన జనసామాన్యమునకు దెలియదని పాల్గొరికి సామాన్యు డిట్లుచెప్పినాడు.

“ఉరతర గద్య పద్యోత్పలకంఠె
సరసమై పరిగజానుఁ దెనుగు
చర్చింపగా సర్వసామాన్యమునట
గూర్చె దక్షిణపదుల కోర్కెదై వార”

బసవ పురాణమునను

“అయాభగద్య పద్యాదిప్రబంధ
పూరిత సంస్కృత భూయిష్టరచన
మానగా సర్వసామాన్యముగామి
బానఁదెనుగు విశేషము ప్రసన్నతకు”

అని పండితారాధ్య దరమనను చెప్పియున్నాడు.

ఇట్టి నూతన శైలిక్రిందబడి యిదిపోవుచున్న బాతీయ మును గొంత నిలువబెట్టు నుద్దేశముతోడనే తిక్కన దేశియము నెక్కువగా పట్టుపట్టి రచించినవాడువలె గన్పడుచున్నాడు. తెలుగులో నన్నయ తిక్కనాదుల వాఙ్మయము బయలుదేరిన తరువాతకూడ, సంస్కృతకావ్యముల కీగౌరవమును, దేశియకవి యెడల నవాదరణము ఎంతవరకు ప్రబలించుండేదో, విన్నవల పెద్దనాచార్యుని యా క్రింది పద్యములన దెలియనప్పు విన్నది.

“దీపపద్మావరసాద్యలంకృతుల చెవిపూరి గీర్వాణ భా
వల కల్పంబుల కెన్ని మంచితనములో సంగీతానందమై
వలియుంబ్రాసను లంతకగ్ధములై వర్ణిల్లు సత్కావ్యమున్
దెలుగంచుం డెనిబెట్టలేమియుడుపకా దేగల్లునే మండిలకా.”

తెలుగంటే చెవిని బెట్టలేని స్థితి యీ కాలమునకే యుండగా నన్నయకు పూర్వకాలమున నెంత విశేషముగా నుం దియుండునో, ఆత దాగ్రంథమున రచించుపందర్భమున నెట్టి గట్టిప్రయత్నము చేయవలసియుండేనో మన మూహించవచ్చును. సంతకుపూర్వమున బానుతెలుగులో బయలుదేరిన కావ్యము లేమైన నుండినను, అది నశించిపోయిన కారణమును మనకు గుప్తముగనున్నది.

ఇతర ద్రావిడభాషలలో తెలుగునకంటె ప్రాచీన రాజ్యము యుండుటకు నూ తెలుగున నాలస్యముగా బయలుదేరి యుండుటకు నాయాదేశ కాలపరిస్థితులే కొంతవరకు గారణము లై యుండినట్లు దీనివలన విశదమగుచున్నది.

అయితే ఈద్రావిడభాష లేకాలమున నెట్లు విడిపోయి నన విచారించినచో నిశ్చయముగ తెప్పుట కవకాశములేకున్నది. ఈ భాషయందలి మూలధాతువులను ఆ ధా తువులకు వేరుపదములను ప్రత్యయములు చేరి భిన్నార్థములను నాచించు భిన్నపదము లేర్పడినరీతులను, ఈ ధాతువుల నుండి కియాదూపము లేర్పడిన విధానములను, ఈభాగములో నివి

భిక్షినిరూపణవిధానములను ఈ మొదలగునవి సరిపోల్చియూచి నచో ప్రాచీన ద్రావిడభాషా క్షరరూపము కొంత లేబడన గలదనియు, దానినిబట్టి యాభాష తెలుగుకు విడిచిపడి తెలుగుకొనవచ్చుననియు తోచుచున్నది. ఈ భాష లన్నిటిలో వర్తమానాగిక క్రియాదూప లాలస్యముగాబయలుదేరినది. ప్రాచీన ధాతువులకు “ను” అననది భవిష్యదర్థమున శేష్యముం డెడివార. ‘తు’ ‘ట’ అననది భూతార్థమున వచ్చెడిది. తొల్క ప్రియార్థాటిక యీ స్థితి యున్నది. తరువాత కాలమునకే తెలుగుభాష వ్యాకరింపబడినదిగావున ప్రాచీనకాలమున భవిష్యదర్థమున వాడబడిన ‘తు’ అక్షరానికి గూడిన రూపముల నే అనేగా ‘మెగు’ ‘తెలుగు’ ‘తుగు’ మొదలగునవి నే తెలుగు వారు ధాతువులుగా గ్రహించినారు. తొల్క ప్రియార్థాటా పంపిర్థభాషా వ్యాకరణ సాంప్రదాయానుసారముగా ‘అ’ అనుదానిన ప్రత్యయముగా జడపీసేసేగాని ఇది యేవరము యొక్క అ పక్షభాగమో తెలుగుకొనియుండినట్లవడదు. ద్రావిడభాషలలో ఒక ధాతువునకు మఱియొక ధాతువును శేర్పి యర్థభేదమును నూచించుట, ఆలవాటుగా నుండుటచేత నేల్, తేల్, తుక్ మొదలగు ధాతువులకు ‘అ గు’ ‘అగు’ ‘అకు’ అను ధాతువునశేర్పి ప్రాచీనకాలములో నేల్ × అగు (తు) = నేల్గు—నెలగునెలగు—తుక్ × అగు (తు) తునగు—తునగు— మొదలగురూపములే లేర్పడియుండును. విభిన్న విషయమున గూడ ధాతువులయొక్కయు పదముల యొక్కయు వరసపర సంబంధము విశేషణ విశేష్యభావరూపంబైయుండి ‘వెండిచెంబు’ ‘పాన్ మడి’ ఈరీతిగా పూర్వపదము పరపదము నకు విశేషణంబగుచుండెడిది. ఈ సంబంధమును వ్యక్తము చేయుటకు తిరువారీకాము ‘అత్తు’ ‘అడు’ ‘ఎన్’ ‘ఎల్’ మొదలగు పదములను శేర్పిబడినది. వీరిపైనే వేరుపదములు శేర్పిబడుచురాగా నవి విభిక్తిప్రత్యయముగా మఱికొంతకాల మునకు బంగడింపబడుట తలస్థించినది.

‘ఎ’ ‘తు’ ‘ట’ అననది భూతార్థానికి ప్రత్యయములుగా దెనుగున కలంపబడుచుండుటచేతను, ఇది పైవి శేష్పబడిన ‘అత్తు’ ‘ఎన్’ తో బోల్చదగియుండుటచేతను, తక్కిన విభక్తి ప్రత్యయము లీ ద్రావిడభాషలలో భిన్నభిన్నములుగా నుండుటచేతను, ఈ ప్రత్యయమునికను శేర్పివక సంబంధార్థమున అత్తు ‘ఎన్’ ‘అక్’ మొదలగునవి వాడుకొనబడుచుండెడి కాలమున తెలుగు తక్కిన ద్రావిడభాషలనుండి విడిపడియుండు నని తలంపదగియున్నది. అది యెప్పుడకు విషయ మింకను చెప్పుట కవకాశములేదు.

ఇట్లే ద్రావిడభాషల విడిపోయిన తరువాత నాయాదేశ కాలస్థితులనుబట్టి కొంచెము ముందువేళకయిన నాయా భాషలలో వాఙ్మయమేర్పడినది. ఆంధ్రభాషలో నన్నయ కాలమునకున్న స్థితిగతులను కొంతవరకు పరిశీలించి యున్నాము. ఆయాపరిస్థితులను నన్నియ భారతమునకు ఎట్టి సంబంధము కలదో, అది యాతని భారతావతారికలోను భాంత గ్రంథము లోను నెంతవరకు నూచింపబడినవో, తరువాత తిక్కనకాల మునందలి పరిస్థితులకు నాతని యవతారికా గ్రంథములకు గల సంబంధ మెట్టివో తరువాతి యవశ్యాసమున చెబువలెను.

డిల్లి ప్రేమన్ అధికారుల చర్య—ప్రభుత్వపు ఆజ్ఞలు
డిల్లి, నవంబరు 1.—ఆఖిలభారత కాంగ్రెస్ సభకును స్వాతంత్ర్యసమితి సభకును వచ్చు నాయకులకు ప్రేమన్ ప్లాట్ ఫారముపై ఆహ్వానించుటకు డిల్లి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్సంఘ కార్యదర్శి లాలా శంకర్లాల్ గారు శ్చెలపు కోరియుండిరి. కాని నల్లయకంటె హెచ్చుమంది ప్రేమనులోనికి వచ్చుటకు వీలులేదని అధికారులు తెలియజేసిరి. ఈ విషయమై శంకర్లాల్ గారు బెల్లి ప్రేమను అధికారులకు పక్షపాతముండదనకా యిది యడు గగా తామా విషయమై చేయునది లేదనియు ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞలకు తాము బద్ధులు కావలసినవారే యనియు వారు చెప్పిరి (ప్రీ ప్రెస్)

మో హి నీ తై ల ము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మనవరిశ్రమము శేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదండ్లు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతి నిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపకురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయమును సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచిరుచ్చుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారయగుడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నీయ్యగు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి కయూరుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడెను అయినాము. వేయేల ఒకసారి పరిశీలించిన నిజముతెలియగలను. అమృతాంజనం డిపోబొంబాయి, లేక మదరాసు.

ఆప్తనిష్ఠానముయొక్క దినదినాభివృద్ధి

ఇటలీలో ఆప్తనిష్ఠానపు ప్రతినిధిగా నుండెడి మంత్రిగా వ్యవహరించుటకై నయ్యదు కాసింకాను గారు వెళ్లుచున్నారు.

డిల్లి, నవంబరు 1.—ఇటలీదేశములో ఆప్తనిష్ఠానపు ప్రతినిధిగా నొక మంత్రి యుండును. ఆ మంత్రి పదవియందు వ్యవహరించుటకై రోము నగరమునకు వెళ్లుచున్న సయ్యదు కాసింఖాకాగారు డిల్లీనండి బయలుదేరి వెళ్లుచు ఆప్తనిష్ఠాన మయొక్క నూతన పంపిర్థాభివృద్ధి గూర్చి యీ విషయ ములను చెప్పిరి— ఆప్తనిష్ఠానపు నూతన ప్రభుగల అమానల్లా గారు రాజ్యములో చేయుచున్న నూతనాభివృద్ధి లన్నియు ని స్పంశ యముగా దేశాభివృద్ధి కరములై యున్నవి. ఆప్తనిష్ఠానములో ప్రజాప్రాతినిధ్యముగల ప్రభుత్వము పూర్తిగా స్థాపించబడినది. ఇప్పుడు దేశములో కలిగిన నూతనోజ్జ్వలమునకు ప్రతికూలరు కొందరుకలరు. ఆప్తనిష్ఠాన ములోగల హిందువులను యాచుచున్నాడ ఆప్తకు దేశాభి నూనలే. ఆప్తకుదేశములో పరిశ్రేవలను స్థావర్యలను అభివృద్ధి చేయవలయునని అమానల్లాగారు పట్టదల విహించిరి. అందుకై ఇటీవల జరగిననుండి విశేష యంత్రసానుగిరి తెప్పించి నిప్పు పెట్టెలుచేయుటకును, పంచదారచేయుటకును, ఇలికపరిశ్రమల కును యంత్రాగారములను స్థాపించుచున్నార.

ఆప్తనిష్ఠానము ఆస్యదేశములపై నాధారపడియుండరాదని అమానుల్లాగారి అభిప్రాయము. ఆప్తకుప్రజలు సర్వసమర్థులై యుండవలెనని వారు సంకల్పించిరి.

పోప్టాఫర్థి ఆప్తనిష్ఠానములో అంతరించుచున్నది. ఇప్పుడు ఆప్తనిష్ఠానములో పట్టానాసులలో ధనాధిపతి కుటుంబములలో నే ఈభూమిపదధి యింకను కన్పించుచున్నది. ఎప్పు టైన నను సమాజేషములు జరగునప్పుడు చూచిన యెడల సభ లో కొందరు స్త్రీలు మునుగులతోడను కొందరు ముగములపై మునుగులు లేకను కూర్చుండి యుండుట చూడగలను.

(ఆ. ప్రె)

సప్రగారు ప్రభుత్వావకారుల జాబితాలో చేర్చబడిరి

ఇండియాప్రభుత్వ కార్యసర్వాహక సభ్యుడై లామెంబరుగానుండిన సప్రగారిపేరును ప్రభుత్వావకారుల జాబితాలో పోల్చినువారు చేర్చిరి.

అట్లాబాదు, నవంబరు 1.—పయోనీరు పత్రిక యొక విచిత్రవిశేషమును ప్రకటించుచున్నది. ప్రభుత్వమున కనా యకాలలవారియొక్క పేరలను ఆప్తనిష్ఠుడు నమోదుచేయుచు అట్టిపేరల నన్నిటిని తిరిగి యొకజాబితాగా రియారు చేయుచు ఎక్కువగా అపాయకాత్మక నవారి పేరలనుప్రము నుట్టుమైన నల్లని ఆక్షరములలో ముడించి జాబితా పూర్తిచేసిరి. ఎక్కువగా అపాయకరమైన వారి పేర్లలో లేజ్ జవాదూరు సప్రగారిపేరును చేర్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వకార్యసర్వాహక సభ్యుడై లా మెంబరుపదవియందు వ్యవహరించిన సప్రగారినికూడ ప్రభుత్వమున కనాయకారిగా వారు జాబితాలో చేర్చిరి. ఈవిషయగా సి. వి. డి. కార్యాలయమునందు సప్రగారిపేరు శేర్పిన ప్రభుత్వావకారుల పట్టిక తయారుచేయబడిన మహూర్తమునందే సంయుక్తమంజూర ప్రస్తుతపు గవర్నరు గారను ఐర్ మార్కుం మోములిగారితో స్పృహరిత్యా సప్రగారు రైల్వేప్రేమనవద్ద డిప్టాలోప్టి సమయించిరి. సప్రగారిని తమస్నేహితుని నలె భావించి గవర్నరుగారు మట్లాడుచున్న మహూర్తమును సి. వి. డి. కచ్చేరీలో సప్రగారిని ప్రభుత్వావకారిగా జాబితాలో చేర్చిన మహూర్తమును ఒక్కటియై యుండుటయందు గల నై పరిశ్రమను పయోనీరు పత్రిక విశేషికించుచున్నది.

గవర్నరుగాకి పబ్లికరీకార్డుల సంగతిగారి సప్రగారి విషయమై పరిచయాభాసముగాని లేననగలరా? లేదా సప్రగారిపేరును ఆజాబితాలో నుండి తొలగించెదరా? అని పయోనీరుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది.

లజపతిరాయగారియెడ

సానుభూతి

దివాను చమన్లాలుగారు

లాహోరు, నవంబరు 1:—“వజ్రాలు (కృత్రిమ) నోళ్ళ

గల లాలాజపతిరాయగారిపై పశుబలము ప్రయోగించి దోష్ట న్యముగ ప్రవర్తించుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. లజపతిరాయగారు బిచ్చు భాండ్లము జూపకండినచో లాహోరువీధులు రక్తముతో ప్రసరించుచుండెడివి. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమును అంతరించుకొనుటకు వజ్రాలువాగులను దృఢపరిచియున్నారా? జేయుటకు యీ యోచనతో తోడ్పడకున్నచో యాంక్షియో తోడ్పడజాలదు” అని దివాను చమన్లాలుగారు లాహోరులో నాయకులను చొరకువారు కొట్టుటనుగూర్చి తమ యభిప్రాయము తెలిపిరి.

లాలాజపతిరాయగారు చాల ధైర్యము జూపినందుకు అభినందించుచు, వారికి సానుభూతి తెల్పుచు, వారి ఆరోగ్యమును గోరుచు అనేక తిండివార్తలు వచ్చుచున్నవి.

వంగరాష్ట్ర సానుభూతి

మహాను చంద్రబోసుగారు యిట్లు తిండి నడిపి —

“నైమను కవిమనుకు నెక తాళమువేయుచున్నవారి యొక్కయు నిరంకుశాధికారియొక్కయు నిజస్వరూపమును బయలుపెట్టుటకు మీరు గావించిన ప్రబోధవిజయమునకై వంగరాష్ట్రమును విమర్శింపగ వచ్చుచున్నది. మీరు మొదటి యుద్ధమును గెలిచితిరి. భారతదేశము యెన్నడు పశుబలమును లోంగదని నమ్ముచు, గాయముల మోపయనవిగావని నెంచలేదన. మీ ఆరోగ్యము తెలియ ఆచర్యగ నున్నది.”

సం. ఏ. ఆర్. జింకరిని సీ. విజయరావువారితో

గార్లు తిరిగివచ్చునట్లు యిట్టి తిండివార్తల నడిపిరి. శ్రీవాసవయ్యగారు—“విమర్శి వాంఛరాజా సత్యపాటు ఆలం గార్లు సే ఘోరముగ కొట్టి నందుకు చాల విచారించుచున్నది. ఇకనుంచి బహిష్కారము యొక్కదు జయప్రదముగ జరుగును. చుండు యెక్కుడు తీవ్రముగ ప్రచారముచేయుటే దీనికి తగిన జవాబు.

సత్యమూర్తిగారు:— కలెక్టరారి పాంచాలదేశము భారతమాత పాదముల ప్రెక్కి ఛాగము జేసినది. మీకుగలిగిన వాని భారతపాత్రయ స్యావంత్ర్యము తగినజవాబు.

లాలా లజపతిరాయగారు పండిత నెహ్రూగారికి యిట్లు బదులుతెలిపిరి:— మీరెంతవారకు చాలకృతజ్ఞుడను. మీవార రాత్రి ఆశ్చర్యముగ వచ్చినది. బాధ యెక్కువగ నీ యున్నదిగాని ప్రమాదములేదు. సత్యపాటు వాంఛరాజాగారు యింకను బాధ నొందుచున్నాడు. ఇకనుంచి బాగైరి.

ప్రమాదము లేదు

లాలాజపతిరాయగారు పుట్టరు వైద్యులం దిశ్చిక్షావినియోగిస్తారు అందులో కొరకైఫెక్టర్లు, రాయులు ఎం. ఎస్. గారు తమ అభిప్రాయమును యిట్లు తెలిపిరి:— “విడుదలై పు నుండెనునది 8 అంగుళములైన వాచినది. ఆరంగుళములొక గంటగడెను. చుట్టిన నొప్పిగనెందును. ఆచో శనపదనననరములేదు”.

పండిత జవహరిలాలుగారు

ధిల్లీ, నవంబరు 2:—“నేడు ధిల్లీ చేరిన పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారు లాహోరు యుద్ధము గూర్చి శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధితో యిట్లు చెప్పిరి. “లాహోరులో జరిగినది నాకు ఆశ్చర్యకరముగలేదు. లాహోరు బాగుగ ప్రవర్తించెను. కొన్ని గూడ అట్లే చేయగలదని నే నమ్ముచున్నాను”.

మహమ్మదుషాఫీగారి భయము

లాహోరు, నవంబరు 2:—లాహోరులో నాయకులను కొట్టుటనుగూర్చి మీ యభిప్రాయముమీది శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి యడుగగ మహమ్మదుషాఫీగారు— “నన్ను చిక్కలలో నేలజెల్లి నెంచెదవు?” అని ప్రశ్నించిరి. ఇంకను తిరిచి తిరిచి యడుగ “అది కడుగక్కు నీయంశము! అన్న చాచు” అనిరి.

(ఫీ. కే.)

జవహర్లాల్, గంగూలీల యాగమనము

ధిల్లీ, నవంబరు 2:—పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూ దాక్టరు గంగూలీ, దాక్టరు చంద్ర యాచంద్రమును ధిల్లీవచ్చిరి. లాలాశంకరలాల్ మరెవరియిమని వారిని స్నేహజ్ఞాకలసికొని యాహ్వానించిరి. స్నేహముఅధికారిలఅజ్ఞానము కాంగ్రెస్వాలంటియరులు వచ్చి నాయకుల నాహ్వానించుటకు దీనికారణము.

(ఫీ. కే.)

మదరాసు విశ్వకళా పరిషత్తు

తమిళ విశ్వకళాపరిషత్తునుగూర్చి చర్చ మార్చి వరకు నిలుపబడెను

నేటి సమావేశము

మదరాసు విశ్వకళాపరిషత్తు సెనెటు సమావేశము నేటి ఉదయము 11-30 గంటలకు ప్రారంభమైనది 21 రాముని మినహాగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై కొన్ని ముఖ్యవిషయముల చర్చించెను.

వైసుభాస్వలరుగారి కభినందనములు

పథ ప్రారంభమునకు చుండే చాలి బి. కృష్ణరావు భావస్థగారు 21 రాముని మినహాగారిని చెన్నపురి విశ్వకళాపరిషత్తుకు వైసుభాస్వలరుగారిని ఎన్నుకొనబడినందులకు అభినందించి, వైసుభాస్వలరుగారు సమాధానమొసంగుచు తమ కృతజ్ఞతను పట్టెలకు కల్పించిరి.

సభ్యుల ప్రయాణపు బత్తెములు

అనంతపు గ్రాంటు

1927-28 సం॥ విశ్వకళాపరిషత్తు దధికారుల ప్రయాణపు బత్తెములక్రింద ఆసలు మొత్తమునువైసుభాస్వలరుగారి 227 లు అధికముగ ఖర్చు విసండున వైసుభాస్వలరుగారు సెనెటుసభవారామో వింకలయినది యెర్లమ్ స్వీయగారవపాదించగ బలపరపబడి ఆమోదించబడెను. (కమిటీసభలకు సమావేశమగుటవలన సీ మొత్తము ఆదనముగ చెల్లించబడెను.)

ప్రావిడెంటుఫండు నిబంధనలు

విశ్వకళాపరిషత్తు దధికారుల ప్రావిడెంటు ఫండునిబంధనలనుగూర్చి మార్చిసెల సెనెటుసమావేశముచు చర్చించబడి ఛాన్సలరుగారి యామోదమున కానిబంధనలంకలబడెను. ఛాన్సలరుగారయవై కొన్ని సూచనల గావించిరి సిండికేటు సభవార ఛాన్సలరుగారి సూచనలనుచర్చించి పదరు సూచనలను సిండికేటువారరంగీకరింప వలసినదిగన, సెనెటు సభవారియెదుట ఆన సరము సవరణలు ఉపపాదించబడి నిబంధనలు పునః విచారించబడుననెనది తీర్మానించిరి. రిజిస్ట్రార్ కమిషన్రము ఫండు నిబంధనలనుండి తొలగించబడుననెనదియు తీర్మానించిరి.

సిండికేటువారివై తీర్మానము ననుసరించి ఛాన్సలరుగారి సవరణల కావిశ్వకళాపరిషత్తు సెనెటుసభవారామో వింకలయినది యెర్లమ్ స్వీయగారవపాదన గావించిరి.

మహా మహాపాధ్యాయ కృష్ణస్వామి శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు ఛాన్సలరుగారి సూచనలను గూర్చి సాంతముగ విచారించి, చర్చగావించి తమ యభిప్రాయమును వెల్ల ప్రకటించుటకై సెనెటుసభవారి కవకాశ మొసంగబడుననెనదియు అందుచే ఛాన్సలరుగారి సూచనలను సిండికేటు యొక్క తీర్మానమున వైసుభాస్వలరు, విద్యాభ్యాస దైవ్యులు, యెర్లమ్ స్వీయ, యెస్, యెస్, నుండరేస్, పి. ఏ. శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, కె. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, నీలకంఠ శాస్త్రి, కృష్ణస్వామి శాస్త్రిగారు సభ్యులుగాగల కమిటీ యొక్క విచారణ కంపనలనది యుపపాదన గావించిరి.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు మాట్లాడుచు సెనెటు సభవారు తమ పూర్వపు శిఫార్సు విషయమై ఏకగ్రీవముగ అభిప్రాయమును వెల్లడించి యున్నారగావున మరల ఎట్టి చర్చు కాల విలంబములు లేకుండగ సెనెటుసభవారి తీర్మానము నంగీకరింపవలసినదిగను తమ నిర్ణయమును ప్రవర్ణింపున గావించవలసినదిగను ఛాన్సలరుగారిని విధేయతగ ప్రార్థించవచ్చుననియు పల్కిరి.

శ్రీ నీలకంఠశాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుతస్థితి యందు కమిటీవిచారణకు ఉపపాదించుట సమంజసముగాదని పల్కిరి. శ్రీ కృష్ణస్వామి శాస్త్రిగారు తమయుపపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

పిదప ఛాన్సలరుగారి సూచనలవై ఉదయించిన సవరణలన్నియు సభవారిచే ఆమోదించబడెను.

తమిళ విశ్వకళాపరిషత్తు కమిటీ

తమిళ దేశమునకు విశ్వకళాపరిషత్తును సంస్థాపించుటనుగూర్చి విచారించుటకై ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిన తమిళ విశ్వకళాపరిషత్తు సంఘమువారి నివేదిక యందలి ప్రధాన సూత్రముల సీసెనెటు సభవారామోదించుచున్నాడు. అను యుపపాదనను పి. యెస్. వైద్య శాధయ్యరు గారు గావించిరి.

విశ్వకళాపరిషత్తును కర్ణాటక సంస్థాపించ వలసినదని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించు విన్నపము సవరణల వై తీర్మానమునకు జేర్చవలసినదిగ ఆరాముదయ్యగారు ఉపపాదించిరి.

ప్రాసెసు రంగశాఖగారు ఈ విషయమువై చర్చను

మార్చిసెల సమావేశ ఉపరకు నిలిపివేయుననెనది యుపపాదించుచు చెన్నపురి విశ్వకళా పరిషత్తు సరిపాదులలో నూతన పరిషత్తులను సంస్థాపన గావించు విషయమును గూర్చి విశ్వకళా పరిషత్తు కమిషను నియమించబడినది. రంగగారిని యుద్ధనియుక మిషను విచారణ ప్రస్తుతము పూర్తిగాలేనిదియు మార్చిసెలలో నివేదికను ప్రకటింపగలదనియు అంతవరకును ఈ విషయమువై చర్చను నిలిపి యుంచినందున నన్న మేదియు లేకుండుటయందు లాభకరముగ నుండగలదని పల్కిరి. ఉపపాదన పట్టెలందరచే నేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

లలితకళల పాకల్లీలు

“విశ్వకళా పరిషత్తునందు ఆర్ట్సు, డ్రెస్సు, క్లాస్సికల్, డ్రాఫ్టు, ఇంజనీరింగు బోధన వాణిజ్యము వ్యవసాయము లలిత కళలను తదితర ఆనందమును పుకల్లీలను చేయుండవలెనని”, యెస్. యె. రంగశాఖగారు ఉపపాదన గావించిరి. ఉపపాదన ఆమోదించబడెను.

పరిషద్దండాలయ భవనములు

22-10-28 తేదీ సెనెటుసభవారు గావించిన తీర్మానమునకు సవరణ విశ్వకళాపరిషత్తు గ్రంథాలయ భవనములకై సిండికేటువారు ఆనందమున తలచు కాంట్రీటు పునాదులగుల శిక్షణమును భవనమైనను నిర్మించవచ్చునని సిండికేటు వారికధికార మొసగుచున్నాడు.” అను తీర్మానమును ఎర్లమ్ స్వీయ గారు రుపపాదించిరి.

మహామహాపాధ్యాయ కృష్ణస్వామి శాస్త్రిగారు “కాంట్రీటు పునాది” యను పదములను తీర్మానమునండి తీసివేయవలసినదను సవరణ ఉపపాదించుచు భవనము ఏవిధముగ నుండవలెనో ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను, సిండికేటు వారు నిర్ణయించదను నీ గాని, సెనెటు సభవారి విషయమై ఇదమితముని నిర్ణయ మొసగుట సమంజసముగా దని పల్కిరి.

శ్రీ రామస్వామి శిశి, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, ప్రొ. పి. శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు పర్యరంజె మాట్లాడిన పిదప కృష్ణస్వామి శాస్త్రిగారి సవరణ అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. పిదప స్వీయగారి ఉపపాదన ఆమోదించబడెను.

“భౌతిక శాస్త్ర పరిశోధనాలయము”

భౌతిక శాస్త్రములందు ఉన్నత, పరిశోధనాది విద్యలను గలవులకై శాస్త్ర పరిశోధనాలయ మొక దానిని సంస్థాపించుటకై ఆ కడమికు కాన్సిలువారు 17-8-28 తేదీని ఒకవిధానము నంగీకరించిరి. “వై విధానమును సెనెటుసభవారంగీకరించి సిండికేటువారికి శిఫార్సుగావించవలసినది” ని ఎర్లమ్ స్వీయగారు ఉపపాదనగావించిరి. ఉపపాదన ఆమోదించబడెను. ఈ విధానము ననుసరించి భవనమునకు, రు 88,000 లను, కర్మాగారపు పరికరములకు రు 5000 లను, శాస్త్రసంబంధము పనిముట్లకు రు 10,000 లను, చెల్లించబడునని ఆచనా జేయబడెను. ఇదిగాక సంవత్సరమునకు దాదాపు రు 25,000 లు చెల్లించబడును.

బాలటు పేషర్లు

“విశ్వకళా పరిషత్తును సంబంధించిన సంస్థల ఎన్నికలన్నిటియందును బాలటు పేషర్ల వై సమ్యకులనువ్రాసి పోట్లు ద్వారాగాని, వ్యయముగగాని రిజిస్ట్రార్ గారు తెలియపరచిన కాలములోగా అందచేయబడవలెనని సెనెటు సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.” అను తీర్మానమును యెస్. ఆర్. శుబ్రహ్మణ్య రుగారు రుపపాదించిరి. ఉపపాదన అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

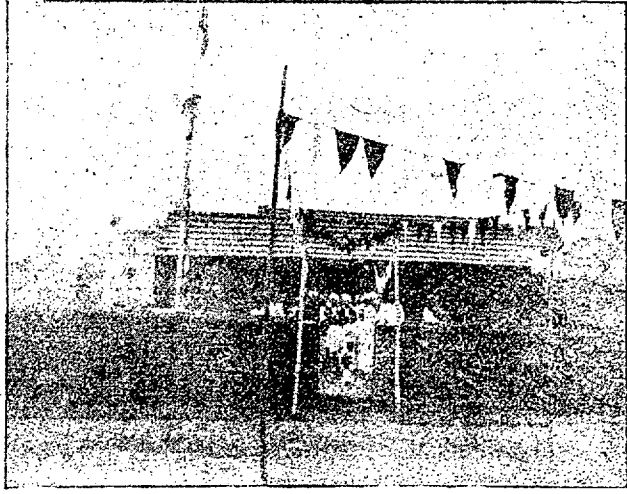
విద్యార్థి వేతనములు

“ప్రాచ్యపరిశోధనాపరిషత్తు నిర్మాణమునకై ఆమోదించబడిన విధానముక్రిందజేయున్న విద్యార్థి వేతనములను గూర్చి తగిన నిబంధనలగావించి, ఆకడమికు కాన్సిలువారి యభిప్రాయమునకును, సెనెటుసభవారి నిర్ణయమునకును 1929 సం॥ మార్చిసెలలోపుగ ప్రకటించుటవలెనని సిండికేటు సభవారిని కోరుచున్నాడు” అను తీర్మానము శ్రీ కృష్ణస్వామి శాస్త్రిగారిచే ఉపపాదించబడి ఆమోదించబడెను.

పిదప సభవారు ఫలవరములకు లేచిరి.

సంగీతప్రదర్శనము :—మద్రాసు మ్యూజిక్ సొసైటీ యజమాన్యమున 2-11-28 తేదీ శనివారం సాయంత్రం 8 గంటల గోళతే హాలులో జరుగును.

గాత్రము—మడికొండూరు వెంకటరామయ్యగారు. ఫిడెలు—మద్రాసు బాలకృష్ణయ్యగారు. మృదంగం—శంకర మినహాగారు.

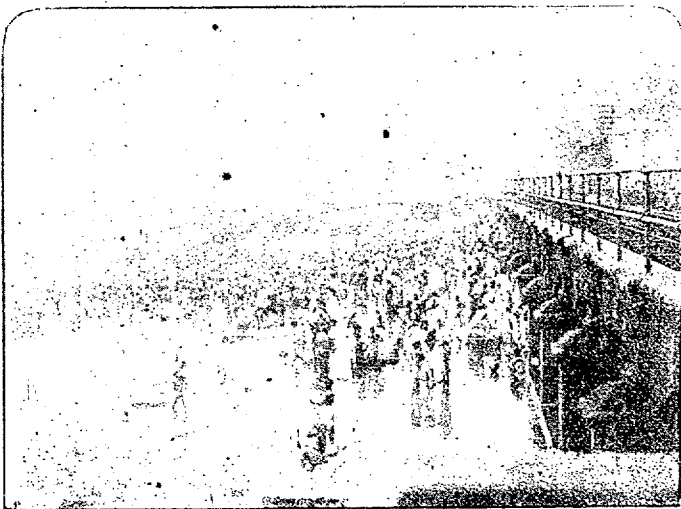

అశ్రమగృహప్రవేశోత్సవమయమున జాతీయపతాకసంస్థాపన జేయునపుడు తీయబడిన ఛాయా పటము. మైసూరు పితామహులగు ఎ. వెంకటకృష్ణయ్యగారు, హోన్నప్ప కృష్ణరావుగారు కుడి వైపు చివరను నిలిచియున్నారు. (పి. ఎఫ్. ఎ)

మైసూరులో కొన్నియిండ్లు ప్రమాదవశమున కాలిపోవుట

కలకత్తాలో పూజోత్సవము

గంగానదియందు యాత్రికులు స్నాన మొనరించుట.

ఉత్సవాంతమున కాళీవిగ్రహమును గంగలో కలుపుట. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

చాముండి సత్యాగ్రహశ్రమము

మైసూరు రాష్ట్రమునందు చాముండిలో మహాత్మునిరాజ్ గృహకార్యము నిర్వహించిన "సత్యాగ్రహశ్రమ భవనము." (పి. ఎఫ్. ఎ)

సత్యాగ్రహశ్రమమునందు నెలకొల్పి మహాత్మాగాంధీగారి శిలావిగ్రహము.

(పి. ఎఫ్. ఎ)

హెచ్. ఇ. హెచ్. ది నైజాం

గారంటీడు స్టేటు

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇస్లామాబాద్ ఇన్ కార్పొరేటు కాలనీనా)

గౌతమీ తీరస్థ భద్రాద్రిక్షేత్ర

శ్రీరామాలయము

హెచ్. ఇ. హెచ్. నైజాం గారంటీడు స్టేటు రైల్వేమీదుగా భద్రాచలము చేరుటకు సులభ మార్గము సదరు రైల్వే లైనుమీద గల క్రొత్త గూడెం స్టేషనులో దిగుటయే. ఈ స్టేషను భద్రాచలమునకు 20 మైళ్లు. రోడ్డు గలదు.

పవిత్ర గోదావరితోయముల స్నాన మాడి పు నీతులు గండు. భద్రాద్రి శ్రీరామాలయవారి సేవించి కొలువుడు. భద్రాద్రికి పదునానామైళ్ల దూరమున గల పద్మాశాలను దర్శింపుడు.

నిజాం రైల్వేమీద గల క్రొత్తగూడెమునకు టిక్కెట్లు తీయుడు.

పంజాబు విచారణ

పైమను కమిషనువారి పంజాబు విచారణ ప్రారంభమయినది. న్యూఢీడరు ప్రతిక పైమను కమిషను సభ్యుల సభి నందించుచు, అధికారుల అమృతసరపు పద్ధతుల ద్వారా లాహోరులో వీరికి స్వాగతము జరిగెనని, ఎగతాళి జేసినది. మొత్తముమీద పాంచాళము ఓడ్డయరుగారి నాటి సాంప్రదాయములను విడువలేదు. ఇంకను సెలెక్టు కమిటీ సభ్యులు తమ స్థానముల నేల విడువగూడదని, హిందూస్థాన్ ప్రెస్సు ప్రతిక యడుగుచున్నది. వారేల విడిచెదరు? ప్రజాభిప్రాయమును ధిక్కరించినవారు, మరల ప్రజల కనుగుణముగ నడచుటకు నెఱచుట సహజము. తమ ప్రతిష్ఠను వీరు విసర్జింపజాలరు. దేశమున కెంత యవమానము కలిగిన వీరి కేమి? సుప్రసిద్ధ దేశభక్తుల కెట్టి చెబ్బలు తగిలిన వీరి కేమి? లాహోరులో ప్రారంభమయిన కమిషను విచారణలో, ప్రారంభమున అధికారులే విచారింపబడిరి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యగు ఎమర్సను గారి లిచ్చిన సాక్ష్యము, అధికారవైఖరికి తగియేయున్నది. దీవిజను కమిషనరుల యుపయోగమును గూర్చి సాక్ష్యమిచ్చుచు అకాలి ఆందోళనమును నిరోధించుటకు వీరు బాగుగ అక్కరకు వచ్చిరని తెలిపిరి. కమిషనరులు స్థానిక సంఘముల న్యవహారములను పరిశీలించి, వానిని యు జోక్యము కలుగజేసికొందు రని, వీరు చెప్పిరి.

దీని యర్థ మేమి? ప్రజల స్వేచ్ఛను నిరోధించుటలో, దీవిజను కమిషనరులు దిట్టలని తేలుచున్నది, స్థానిక సంఘముల ఆర్థిక ప్రతిములను వీరు తారుమారు జేయుచుందురట. స్థానిక స్వపరిపాలనము, అధికారులుగోరిన విధమున నడుపవలసివచ్చినది. కమిషనరు ఉద్యోగములను తీసివైచుచో, చాల నష్టము గలుగునని ఎమర్సనుగారి తలంపు. ఇరిగేషను శాఖలో లంచగొండితనము ప్రబలియున్నదాయని పైమను గారు రడుగగ, లంచగొండితనము లేని ప్రభుత్వ శాఖయే లేదని, వీరు నుడివిరి. పాంచాళ పరిపాలనపు అస్థావమును జూపుటకు, ఇంత కన్నను వేరు ఒప్పుదల ఏమి కావలయును? పంజాబులో ద్వంద్వపరిపాలనము నెమ్మదిగ జరిగిపోయెననియు, బయ్యదముగ నిర్వహింపబడె ననియు, వీరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. పంజాబు ప్రభుత్వము నిరంకుశ పరిపాలనమునకు పేరెన్నిక గనినది. మంత్రివర్గము వారు నిరంకుశపరిపాలనమునకు తోడ్పడుచున్నపుడు, అయ్యది నెమ్మదిగ జరిగి పోవదా? ఇదియే విజయమని, ఎమర్సనుగారు సంతృప్తి జెందుట ఆశ్చర్యముగాదు. మంత్రులు ప్రజల కుపయోగించువిధానములను స్వయముగ ప్రవేశపెట్టజాలరనియు, ఆర్థిక

సభ్యు డిష్టపడవలయుననియు, ఆర్థికపు సలహాసంఘముతో ముందుగ యోచించుటలేదనియు, ఎమర్సనుగారు రంగీకరించిరి.

ఇక మంత్రు లొనర్చెడి మేలేమి? నిజమేమి? శాఖవారు చెప్పినదావికెల్ల తలయాడించుటయేనా? సహకారోద్యమము ప్రజలకు స్వపరిపాలనమునందెంతవరకు శిక్షణ నొసగెనో, ఎమర్సనుగారికి తెలియదట. పంజాబు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు-జనరలు గుప్తాడుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు, పోలీసు శాఖలో లంచగొండితనము ప్రబలియున్నదని అంగీకరించిరి. పోలీసు శాఖలో జేరువారు ధనసంపాదనావకాశముల కొరకై చేరెదరట. మొత్తముమీద అధికారు లిచ్చిన సాక్ష్యముబట్టి, పంజాబు పరిపాలనము మిగుల లోపభూయిష్టముగ నున్నదని గ్రహించవచ్చును. ప్రజలకు పరిపాలనము సంపూర్ణ బాధ్యత వహించినగాని ఇట్టి లోపము దొలగజాలదు. అధికారసాక్ష్య మితిరసననుండ, ఇక అనధికారు లిచ్చెడి సాక్ష్యము సాంఘిక వైషమ్యములతో నిండి యున్నది. ఇట్టి విచారణవలన, హిందూ దేశమున కిసుసుంతయయినను ప్రయోజనముండునా? కమిషను సభ్యులలో నొకరగు కలనల్ ఫార్క్యుగారు వేటాడుటకు వెడలిరట. స్ట్రాత్ కోనా ప్రభువుగారు గూడ వేటాడెదరట. కమిషను సభ్యు లిట్టి వేడుకలతో ప్రార్థుబుచ్చుచుండ, దేశభక్తులగు లజపతి గాయగారును, తదితర పాంచాళ ప్రముఖులును, వీరిమూలమున దెబ్బలుతగిలి బాధనొందుచున్నారు. పైమను కమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరించి, భారతీయు లేక భావము జూపి, సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనకై యావచ్చుకొని వినియోగించుట ధర్మమని, విదితమగుటలేదా? ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక శాఖ నుండి న్యాయశాఖను విడదీయవలయునని, కాంగ్రెసు సభ పుట్టిననాటినుండియు గోరుచునేయున్నది. ఇట్టి విభజన కింకను తరుణమురాలేదని, ఎమర్సనుగారు పలుకుట ఎంత విచిత్రమో యూహించవచ్చును. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు అధికారము తగ్గగూడదని వీరి తలంపు. ఇట్టి స్వల్పసంస్కరణములను కొనసాగించుట కయినను అధికారులు తోడ్పడకుండ, వీరి ద్వారా ప్రజలు స్వపరిపాలనయందు శిక్షణబడయుటకు సాధ్యమగునా? సంస్కరణములు మండలో ద్యోగియొక్క ప్రతిష్ఠను తగ్గింపలేదని, ఎమర్సనుగారు చెప్పిరి. సంస్కరణములు పరిపాలనపు రూపమును మార్చినను, అసలు స్వభావమును మార్చలేదు. పూర్వ మెటుల జరుగుచున్నదో, ఇప్పుడును అటులే జరుగుచున్నది. ప్రజాధికార మిప్పటికిని విస్తరింపలేదు. ద్వంద్వపరిపాలనము నిరంకుశ పరిపాలనమునకు మారుపేరేయైనది. అధికారు లిచ్చ వచ్చినట్లు ప్రవర్తించుటకు సంస్కరణము లవకాశమిచ్చినవి. పంజాబు అధికారు లిట్టియవకాశమును పూర్తిగ వినియోగించుచున్నారు. ఇప్పటికిని మండలాధికారిని దైవసమానునిగ భావించుచున్నారాయని బరన్ హంప్రభువుగారు రడుగగ, అట్టి పేరు సంపాదించదలచినవారు సంపాదించగలరని ఎమర్సనుగారు పలికిరి. ఇట్టి పరిపాలనా విధానస్థానమును సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మాక్రమించుట యవసరమని, స్పష్టమగుటలేదా?

మహాత్ముని నాయకత్వము

దేశమునకు గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వ మత్యవసరముని తోచుచున్నది. దేశపరిస్థితులలో నందగ్ధనమయ మరుదెంచినది. శాసనసభలుగాని, తీర్మానపరంపరలుగాని, ఉపన్యాసములు గాని, దేశమును రక్షింపజాలవని తేలుచున్నది. ప్రజలు ఇంగ్లండులో నేపక్షమువారివైనను ఆధారపడి ప్రయోజనము లేదనియు, స్వతంత్రమైన నాధారపడుట ప్రయోజనకరమనియు, స్పష్టమైనది. ఈనంగతిని, మితవాద ప్రముఖులుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. ఇంగ్లండు కిటీవల వెడలివచ్చిన ప్రముఖు లందరును బ్రిటీషు పక్షమును నమ్ముకొన గూడదనియు, హిందూదేశము క్షిపి హిందూ దేశమునందే సాధింపవలయుననియు, గ్రహించిరి. అనహాయోద్యమముద్వారా, గాంధీమహాత్ముడు బోధింపదలచిన సత్యము, ఇప్పుడెల్లరకును అనుభవముద్వారా తెలిసి వచ్చినది. మహాత్ము డిదివరకే, నిర్మాణ కార్యక్రమము స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడు నని బోధించెను. ఇట్టి సందగ్ధనమయమున మహాత్ముడు బోధించిన మార్గము నవలంబించుట యవసరము గాదా? పైమను కమిషనువారుగాని, మరెయితరులుగాని స్వరాజ్య మిప్పించజాలరని తేలినది. స్వరాజ్యము ప్రజల హస్తములందే గలదు. ప్రజలు దృఢనిశ్చయులైనచో, స్వరాజ్యము తప్పక లభించును. ఎట్టి యాటంకములు అడ్డుగవచ్చినను వానిని ప్రజలు డాటగలరు. ఇందుకుగాను, ఐకమత్య మత్యవసరము. అంతఃసఖ్యమువలన ఎట్టి కార్యముల నయినను సాధింపవలగును. పైమను కమిషను బహిష్కారమునకు అంతఃసఖ్యము చాలవరకు తోడ్పడెను. లక్నో స్వరాజ్య విధాన నిర్మాణమునకు, అంతఃసఖ్యము హేతుభూత మయ్యెను. స్వరాజ్యము లభించువరకు ఇట్టి సఖ్యమును కలుపుకొనుచో, శుభము తప్పక చేకూరగలదు. గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన మార్గము విజయమునకు ధారికావునని, బద్ధోలీ విజయ మొక వంకన, లాహోరు విజయ మింకొక వంకను రుజువు చేసినవి. అహింసాపద్ధతుల ద్వారా, ప్రజల సంకల్ప మిడదెరునని, రెండు ప్రదేశములందును విదితమయినది. రెండు ప్రదేశములందును ప్రజలును నాయకులును దేశగౌరవమును కాపాడిరి. ఆత్మబలముయొక్క శ్రేష్ఠతను చాటిరి. ప్రజలలో ఆశల నుద్భవించజేసిరి. దేశపుభావిదశగూర్చి సందేహము లేకుండజేసిరి. మహాత్ముని మార్గమే, దేశమునకు శరణ్యమని తేలుచున్నది సివిలు మిలిటరీ గెజెట్టు ప్రతికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, భారతీయులు తమను నాయకత్వము వహింపగోరుచో వహింతుమని గాంధీమహాత్ముడు దెలిపెను. ప్రజ లిష్టపడనిది, మహాత్ముడు నాయకత్వపు భారమును వహింపబోదదేశ మిప్పుడు గాంధీమహాత్ముని నాయకునిగ నున్నగోర నవసరమగుచున్నది. మహాత్ముడు సూచించిన మార్గములే శ్రేష్ఠము లని వ్యక్తమగుటచే, ప్రజాననుసరించి, ప్రజలను నడుపుటకు మహాత్మునికన్న నర్హులండబోరు. ప్రస్తుతయుగము గాంధీయుగమే ప్రపంచశాంతికి ఆయుధవిసర్జన మవసరమని వివిధ జాతులవారును చాటుటలో అర్థమేమి? దౌర్జన్యము ద్వారా శాంతిని కాపాడుట యసంభవమనియే గద. దౌర్జన్యము దౌర్జన్యము నణచివేయజాలదు.

యుద్ధము, యుద్ధములను నివారించజాలదు. ఈసంగతి కెల్లాగు ఒడంబడికయిందను, సిద్ధాంత పూర్వముగ నంగీకరింపబడెను. కాని దీని నాచరణలో బెట్టుటకు వివిధజాతులవారును ప్రాతవాసనలను విడువజాల కున్నారు. ఆయుధవిసర్జనమువిషయమున ఎవరును ముందుకు రాకున్నారు. ఆయుధములను పెంచుటకే ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇందుకు కారణ మేమన, వివిధజాతులమధ్య పరస్పరానుమానములును, పరస్పరభీతియు దొలగ లేదు. హృదయములందు పరివర్తన మేర్పడలేదు. లోకశ్రేయమునకు స్వల్ప భమును లోబడ చేయుటకు, వీరింకను సంసిద్ధులు గాకున్నారు. స్వార్థభావమును త్యజించుటకు వీరు సాహసింపకున్నారు. హిందూదేశము అహింసా మార్గముద్వారా స్వాతంత్ర్యమును బడయగలుగుచో, సిద్ధాంతమునందే గాక ఆచరణలో గూడ ప్రపంచమునకు మార్గముజూపగలదు. గురవీరము నలంకరింపగలదు. గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశమును తరింపజేసిన గాని, ఇతరదేశముల కుపదేశకర్తగ నుండ నంగీకరింపకున్నాడు. అందుచే అన్యదేశములకుజోయి ఉపన్యసించుట కింతవరకు నిరాకరించుచున్నాడు. మహాత్ముని మార్గముల నవలంబించుటకు, భారతీయుల కిప్పు డవసర మేర్పడినది. ఈ యవకాశమును చేపట్టి, భారతదేశము తరించి, ప్రపంచమును తరింపజేయుట ధర్మము.

సర్ సప్తా : సి. ఐ. డి. లిప్టు

సర్ సప్తాగారుగూడ, సి. ఐ. డి. వారు అనుమానించు లిప్టులో చేరియున్నారని, పయోనీరు పత్రిక దెలుపుచున్నది. సప్తాగారు ప్రభుత్వమీయ దగిన ఉక్మప్రభువులకు నొందిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యులుగ బనిచేసిరి. వీరు మితవాదులు గాని అతివాదులుగారు. ఇట్టివారుగూడ, సి. ఐ. డి. లిప్టులో జేరుచో, అనుమానింపబడదగని భారతీయులెవ రుందురు? సప్తాగారు చేసినతప్పిదము గను పించుచునేయున్నది. వీరు సైమను కమిషనును బహిష్కరించిరి. పోలీసువారి యనుమానములకింతకన్న నేమి గావలయును? కీర్తిశేషులగు గోఖలేగారు, సి. ఐ. డి. వారిచే ననుమానింపబడిరి. వీరేగాక, భారతీయ నాయకులందరును ఇట్టి యనుమానములకు గురియగుచున్నారనియే తలంపవచ్చును. సప్తాగారి నామమును సి. ఐ. డి. పట్టికనుండి తొలగించెదరాయని, పయోనీరు పత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. తొలగింప నవసరము లేదు. ఏలన, భారతీయప్రముఖులకిది గౌరవమే యగును. ప్రజలకు వీరపై గలప్రేమ యిందువలన యతిశయించుచుగాని తగ్గనరదు. పరిపాలనావిధానపు స్వభావమును గ్రహించుట కిట్టి నిదర్శనము లక్కరకువచ్చును. దేశము పరాధీనస్థితిలో నుండునంతవరకు, దేశనాయకులు నేరస్థులుగ భావింపబడుట వింతగాదు. దేశభక్తియే నేరమగుచున్నది. పయోనీరుపత్రిక సి. ఐ. డి. పట్టికల స్వభావమును వెల్లడి జేసినందుకు, ఆ పత్రికకు భారతీయులు కృతజ్ఞత చూపవచ్చును.

ఆంగ్లో-హైందవులు

ఆంగ్లో హైందవుల రాయబారమునకు, సంయుక్తరాష్ట్రముల గవర్నరుగ సర్ మాల్యాం

హెయిలీగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము, నియత గమనింపవచ్చును. సైమను కమిషనువారి కేంద్రపు సెలెక్టుకమిటీలో ఆంగ్లో హైందవసభ్యుడు లేనందులకు వీరు వగచిరి. సైమను కమిషనువారి ఎదుట ఆంగ్లో హైందవులు తమ స్థితిగూర్చి విన్నవింపవలయునని వీరు సలహా నిచ్చిరి. ఆంగ్లో హైందవసంఘము వెనుక ననుభవించిన యున్నతస్థానము నుండి క్రమక్రమముగ జారిపోవుచున్నదని, హెయిలీగారి తలంపు. ఇప్పుడున్న స్థానముననునను కాపాడుకొనవలయునని, వీరు సలహా నిచ్చిరి. బ్రిటీషు జాతికి చెందినవా రందరును ఆంగ్లో హైందవుల మేలును కోరుచుందురట. కాని, బ్రిటీషువారిపుడు తమను విడనాడిరని, ఆంగ్లో హైందవులు విచారించుచున్నారు. వీరు ఇటు భారతీయులతోను చేరుట లేదు. అటు యూరపియులతో జేరుటకు వీరికి అవకాశము లేకున్నది. కాని హెయిలీగా రెంత చెప్పినను, ఆంగ్లో హైందవులు త్రిశంకు స్వర్గమువలె నంతరాళమునం దుండజాలరు. వీరింకను క్రిందికి జారకమానరు. ఆంగ్లో హైందవులు బాగుపడదలచినచో, తాము భారతదేశవాసులమని గుర్తించి, భారతీయుల కష్టసుఖములలో పాల్గొనుట వివేకము. భారతీయులకన్న తాము అధికులమని తలచి, వారి యుద్యమముల కడ్డుపడుచుండునంతవరకు, ఆంగ్లో హైందవు లభివృద్ధి గాంచజాలరు.

మైసూరు : ఉపాధ్యాయులు

మైసూరు మహారాజుగారికి సంపిన పౌరుల విజ్ఞాపనలో సంతకము జేసినందులకు ఆగ్గురు ఉపాధ్యాయు లిటీవల తొలగింపబడిరి. ఈ విషయమై మైసూరు శాసనసభలో చర్చజరిగెను. డైరెక్టరుగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తర మేమాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదు. అనధికారసభ్యులు దెలిపినటుల, ప్రతిపాదనకును మహారాజుగారికి విజ్ఞాపన సంపుటకు హక్కు గలదు. ప్రజాభిప్రాయమును గ్రహించుటకు, సంస్థానమువారి కింతకన్నను ననుకూలమార్గ మేముండును? ఇట్టి విజ్ఞాపన సంపినందులకు, మైసూరు అధికారులు పౌరులకు కృతజ్ఞత చూపవలయునుగాని, వారికి శిక్ష విధించుట పాడిగాదు. నిర్బంధములు ప్రజలలో నిరాశను బెంచుట సహజము. డిస్మిస్ చేయబడిన ఉపాధ్యాయులను వారి పదవులం దిక్సము సను నిలువబెట్టుట శ్రేయస్కరముగ నుండును.

ఆస్థానికము

డిల్లీలోని ఆస్థానికపు రాయబారి అస్సాసియేటెమెంట్ ప్రతినిధికి చెప్పినసంగతుల చూచిన, ఆ దేశము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుచున్నటుల గన్పట్టును. పార్లమెంటరీ పరిపాలనము దేశమునందు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. పరిశ్రమల నభివృద్ధిజెందించుటకు, ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరి. సాంఘిక దురాచారములను తొలగించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. పరదాపద్ధతి యంతరించుచున్నది. స్త్రీల యభివృద్ధికై కృషిజరుగుచుచున్నది. వ్యక్తుల సమానత్వము గుర్తింపబడుచున్నది. ఆస్థానికము త్వరలో ప్రపంచమునం దున్నతస్థానము బడయగల దని నమ్మవచ్చును.

మాంఛెస్టరు సరకులు

మాంఛెస్టరు సరకుల నింకను హిందూదేశమే యధికముగ కొనుచున్నదని, వార్త యొకటి దెలుపుచున్నది. నూలువస్త్రములును, కృత్రిమపు పట్టు వస్త్రములును, మాంఛెస్టరునుండి అధికముగ ఎగుమతియయ్యెనట. విదేశవస్త్రములను బహిష్కరింపవలయుననియు, బ్రిటీషు సరకులను బహిష్కరింపవలయుననియు, కాంగ్రెసు సభ యిదివరకు తీర్మానించియుండెను. ఇంతవరకు విదేశవస్త్రబహిష్కారముగూర్చి గాని, బ్రిటీషు సరకుల బహిష్కారముగూర్చి గాని, తగినకృషి జరుగలేదు. శుష్కతీర్మానములవలన నేమి ప్రయోజన ముండును?

జస్టిసు రాక

గ్రాం జస్టిసు జర్మనీనుండి బయలుదేరి అమెరికాకు ఆగకుండ వెడలి, తిరిగి అమెరికానుండి జర్మనీకి ఆగకుండ తిరిగవచ్చుట, గొప్పవిజయమని చెప్పవచ్చును. యుద్ధముకొరకు నిర్మిత మయిన జస్టిసులు, నేడు దూరప్రయాణములకు మిగుల నుపయోగపడు చున్నవి. జర్మనీ, యీ విషయమున ముందడుగువైచుచున్నది. జస్టిసు విమానము, అమెరికానుండి ఉత్తరముల చాల దీసికొని వచ్చెనట. ఇకమీద వాయువిమానములు దూరప్రయాణములకును, పోస్టులు సౌకర్యములకును స్త్రీమరులకన్న నెక్కుడుగ నుపయోగపడునని నమ్మవచ్చును.

మైసూరు శాసనసభ

భిక్షులన మెవ్వరును చేయరాదు

మైసూరు రాజ్యములో నెవ్వరును ముష్టి

ఎత్తగూడదని శాసించబడినది

మైసూరు, నవంబరు 2:—మైసూరు రాజ్యములో నెవరును ముష్టి ఎత్తగూడదని యొకశాసనము మైసూరు శాసనసభవారు చేసిరి. భిక్షులను చేయరాదని పనికల్పించుటకై కార్యకర్తములకు నెలకొల్పు విషయముగూర్చియు కొందరు భిక్షువులకుమాత్రమే భిక్షులనుచేయుటకు ఆజ్ఞాపత్రముల నొసంగుటగూర్చియు చిత్తుచట్టములో నాదావారింపబడిన వాక్యములు చిత్తుచట్టములోనుండి ఎత్తివేయబడినవి.

ట్రెయినింగు టీచర్ల బర్తరపు

బెంగళూరు అల్లరులగూర్చి విచారణచేయబడినదిగా కోర్టు మహారాజుగారికి పౌరులు విడిచిపెట్టిన విజ్ఞాపనలో 6 గురు ట్రెయినింగు టీచర్లు సంతకము చేసినందుకై విద్యా శాఖాధికారులు పదరు ట్రెయినింగు టీచర్లను బర్తరపుచేయుట ఆశ్చర్యమనియు పదరు బర్తరపు ఉత్తరువు రద్దుచేయవలయుననియు వెకటకృగాడు మైసూరు శాసనసభలో నొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఈ తీర్మానముగూర్చి వాదనవాదముల సభలో జరిగినవి ప్రచుడమైన చర్చజరిగినది. తీర్మానముగూర్చి వోట్లుతీసికొనబడకయే చర్చ ఆపివేయబడినది. (ప్రీ ప్రెస్)

పుదుక్కోట క్రొత్తరాజుగారు రాజగోపాల తొండ్రెమాను

ఇండియా గవర్నరు మొటువారు క్రొత్తవారసును అంగీకరించిరి

డిల్లీ, నవంబరు 1:—పుదుక్కోట సింహాసనము రాజగోపాలతొండ్రెమానుగా అధికారముచేసిన ఇండియా కార్యదర్శిగా అంగీకరించిరి.

వీరిప్పుడు మైనకుం, తిరుపతిరాయ తొండ్రెమానుగారి వశములోని వారే. వీరిని అంగీకరింపబడినది. ఆ. ప్రె.

విదేశవార్తలు

అహ! సైమను కమిషనులారా!

లాహారు స్వాగతము శోభగా నున్నదా?

న్యూఢిడరు పత్రిక

(బీమునర్వీసు)

లండన్, అక్టోబరు 31:—సైమన్ కమిషను రక్షించుటకు గంజాబు అధికారులు అమృతపర పద్ధతుల నాలంబించిరియ్య అట్టిది వారి పయనము ఎంత సాఫల్యముగ నున్నదో వారి స్వాగతము ఎంత శోభగ నున్నదోయనియ్య న్యూఢిడరు పత్రిక హేళనజేయుచున్నది.

భారత సంస్థానములు

ప్రజల పరిస్థితులు

(బీమునర్వీసు)

లండన్, అక్టోబరు 31:—న్యూఢిడరు పత్రికలో సంస్థానప్రజల పరిస్థితులను గూర్చి ఇట్లు దెలుపబడుచున్నది. బట్టరు కమిటీ విచారణలో తెర వెనుక ఏమి జరిగినది? ఇంతమంది వరలెండముడలి ఇంగ్లండుకు వచ్చుటచే ఫలిత మేమగును? 'సాపయిటి' పత్రికలు సంస్థానాధీశ్వరుల విశ్వరూపులను వారి యు విందుకు చాటుచున్నది.

సంస్థానాధీశ్వరులు తమ దేశములో ప్రమాదములకు ముందు పోసలు ఆదాయమును ఎక్కువగా తమకు రావలెనని గోరచుచున్నారు. ప్రజలు వస్తులచే క్రంగిపోవుచున్నారు. వారి హక్కులను ప్రభువులు హరించిరి. వారి కష్టములను దెలుపుకొనుటకై న యధికారము లేదు. బట్టరు గమిటీవారు బడులకు గూడ ప్రజలు నోచుకొనలేదు. 70000000 ప్రజల తరపున వచ్చిన రాయబారులు బట్టరు కమిటీకి తమ కష్టములను దెలుపుకొనటకై న యవకాశము నీచురైరి.

బిల్లునుధర్మము

సంస్థానాధీశ్వరుల యధికారమును హెచ్చుజేయుటగాని వారి ఆదాయమును హెచ్చుజేయుటగాదు. ఒడంబడిక వరకులు నెరవేరవరకు ఇవి ఎవ్వరూ జరుగరాదు.

స్వపరిపాలనను లభించిన ప్రజలు సంస్థానాధీశ్వరులను తమవంతుకు ద్రిష్టుకొనగలరు. పార్లమెంటు గూడునపుడు భావి ఏర్పాటులను జేయుటకు ముందు సంస్థానాధీశ్వరులు ప్రజలు దెప్పుకొను విషయములను వివరింపెను.

బట్టరు కమిటీ

రెండవ భాగము సాక్ష్యము ముగియుచున్నది

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 1:—బట్టరు కమిటీవారు రెండవ భాగము సాక్ష్యమునుగూడ పూర్తిచేయుచున్నారు. నిన్న ఈ విచారణకు కచ్చి మహారావుగారు వచ్చిరి. ఆయనవచ్చుటకిదే ప్రథమము. సాక్షులుగారి మిగిలిన పరాధానములు రెండుమూడు వర్షలతో ముగియును. 5 తేదీవరకు పథ అభ్యుచేయబడెను.

చీనా సెంట్రలు బ్యాంకు

స్థాపనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 1:—క్రొత్త చీనా సెంట్రలు బ్యాంకును తెరచిరి. చియాంగ్ కే మేకుగారి పయతమున అఖండ వైభవముతో బ్యాంకును ప్రారంభించిరి. కాన్సునర్వముగూడ వచ్చిరి.

చీనా ప్రభుత్వ శాసనశాఖా వర్గము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 1:—చియాంగ్ కే మేకుగారి భార్యను, కిల్లీ కేల్ షాన్ యేనుగారి సోదరి చీనా ప్రభుత్వశాసన శాఖకు సభ్యురాలంద్రుగ నియమించబడిరి.

అక్టోబరులో మెల్బోరను వాలంటీరులను 40 ప్రేతు యూనియన్లు గొట్టిరి.

తర్కి ప్రభుత్వభాష

ల్యాటిను

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 1:—దేశముంతటను ల్యాటిను లిపి నే అవలంబించవలెనని అంగ్లా యధికారులు ప్రకటించిరి. వార్తా పత్రికలు దీక్షించునందీయి, ప్రభుత్వకాఖలు 1929 జనవరి నుండియు, సంఘములు, బ్యాంకులు 1930 జూలై నుండియు ఈ లిపిని వాడును.

జర్మనీలో కార్మిక సంరంభము

బెర్లిన్, అక్టోబరు 31:—జర్మనీలో పారిశ్రామికాధికారులు పనివాండ్ల నేతలనులను హెచ్చుజేయ నిశ్చయించుకొనలేదు. ప్యాక్టరీలను మూసివేయుటకై అంగీకరించిరి. తేలికమైన హెచ్చించిన ప్రపంచములో ఇతరులతో పోటి పల్లుట కష్టమగునట. లాకపుటు ఆక్రమముగాని ప్రేతు యూనియన్లు యజనులకు స్వతంత్రతనును దావాచేయవచ్చును. అందుచే ప్రభుత్వమువారు తప్పక జోక్యము కలుగజేసి కొందురనుచున్నారు.

20 స్త్రీ చారిస్తరులు

(బీమునర్వీసు)

లండన్, అక్టోబరు 31:—20 మంది స్త్రీలు బ్యాంకింగ్ రిజిస్ట్రేషన్ దుర్విరుదాంధ్రైరి. 2గముమంది గేను ఇచ్చుతో నున్నవారు ఇవల భారతీయులకు వసతిగ నున్నవట.

మాంచెస్తరు బట్టలు

బ్రిటిషు ఇండియాలో ఎక్కువగా ఖర్చులగుట

కన్య, అక్టోబరు 31:—మాంచెస్తరు నూన బట్టలు, కృత్రిమ వట్టు వస్త్రములు బ్రిటిషు ఇండియాలో విసారముగ ఖర్చులగుచున్నవి 600899 పౌనల బట్టి x 76975667 చతురపు గజములు ఎగుమతి అయినవి. విశిష్ట మొదటి 9 మాసములలో జరిగినదానికంటె 20801926 చతురపు గజములు ఎక్కువగా ఎగుమతి అయినవి. 1798089 పౌనలు ఎక్కువగా వచ్చినవి. బ్రెజిలు అన్ని దేశములకంటె ఎక్కువగా కొనుదనే యున్నది.

త్రైపు జెపి లిను

జర్మనీలో సుఖముగ తిరిగి ప్రవేశించినది

బెర్లిన్, నవంబరు 1:—జర్మనీలో త్రైపు జెపి లిను ప్రవేశించినది ఉదయము 8-80 గంటలకు వాల్డుము జైలను తగ్గర దానిని జూచిరి. తిరిగి వచ్చుటకు రిక్తి గంటలు బట్టెనట.

ప్రెంచి మంత్రివర్గపథ

ప్యారిస్, నవంబరు 1:—ఆర్థికపత్రిక విషయమై ప్రెంచి మంత్రివర్గమువారికి ఏకాభిప్రాయము కుడిరెను. మత ప్రచారక పంఘమువారు తమ ప్రధాన కార్యాలయమును ఫ్రాంసులో నెలకొల్పరాదనిరి.

యూద్విరామస్మారక దినముగాడు రెండు వరకములను వెండి నోకదానిని, కంచు దాని నోకదానిని విక్రయించి దాని వలన వచ్చు మొత్తమును పతకముల ఉర్బుక్రింద జరుకట్టి మిగిలిన మొత్తమును ప్రభుత్వమువారు దీసికొనెదరు.

చర్చిలుగారు

“తాపీ పనివాండ్ల సంఘమునకు తగదు”

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవం 1:—బ్యాట్లీ తాపీపనివాండ్లసంఘమున చర్చిలుగారు పభ్యుడగు నుండరాదనియ్య, తాపీ పని చేయుటకు ఆరడంగీకరించలేదనియ్య తత్కారమును తమ పంఘములో యుండరాదనియ్య కార్యవిర్వాహక వ్యయవారు నిశ్చయించిరి. కాని చర్చిలుగారు దీనినంగీకరించలేదు. తనను పొన్నుకుటకు వారినిధికారము లేదనిరి. దీనినంగీకరించినచో తనను వెడఁగొట్టెనట్లు నడుచున్నారు.

కుషండం ప్రభువు

అంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవం 1:—1914 లో ఫ్రాంసుతో సైనిక ఒడంబడికను జేసికొంటిమి. యుద్ధము ముగియసరికి దానినిలవ అనుకొన్న పని అఖండముగ రాగిడి. అంతటితో అది ఆఖరై నది. ఫ్రాంసుతో క్రొత్త మరల ఒడంబడికను జేసికొనలేదు. కాని ప్రాన్సేవా వింకను సాగుచున్నది. ఇంకను సాగుచునే యుండునని తలంచెదను. లోకలో ఒడంబడికవలన ఈమైత్రి విస్తరించి జర్మనీగూడ జేర్చుకొనబడినది. ఫ్రాంసుతోను, జర్మనీతోను మాకింకను స్నేహమున్నది. ఈ ఇద్దరితోను, ఇటలీతోను పదా స్నేహము సాగుచుండవలెనే మాయజేళ్ళము విటిల్సిటికి వైన యునైటెడ్ స్టేటుతో స్నేహ సంబంధము పదా నిలుపుకొన నిశ్చయించిరిమి. ఇందులో మేము నెగ్గితిమేం ప్రాపంచికశాంతిని, మానవసేవను సాపించిన వార మగుదుమని కమండంప్రభువు దెలిపెను.

సైన్సీయా చిత్రము ప్రదర్శనభవనములో అన్ని జాతుల స్త్రీ పురుషులను, వారి పనిముట్లకు వాడుకను అవోరమును నమోదగా కాళ్ళతమగ భద్రపరచుటకు నిశ్చయించిరి. జంతువులనుగూడ ఇటులనే జేసెదరట.

జర్మకు స్వతంత్రహారములను గూర్చి నిపుణులను నియమించుచున్న జర్మకు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును జర్మకు రాయబారి కమండంప్రభునితో దెలిపెను.

ఫ్రాన్సు దొమ్మిలో అల్లరి జేసినవారికి 6 కోజాలు మొదలు 30 కోజాలు కిక్యాయ, స్వల్పముగ జరిమానాయు విధించబడెను. పోలీసును బంపుటకు వీరు ప్రయత్నించిరి.

అంగ్లా మహాసభ ప్రారంభ పందర్శనను కేమలు పామగారిచ్చిన యువశ్యాపమును బ్రాద్కాస్తు జేయుదురట.

ఇంగ్లండులో అమెరికా రాయబారిగనున్న హవులుసగారి రాజీనామాను తులిడ్డిగా రంగీకరించిరి.

మాంచెస్తరు కార్మికమువారు నైమనికాశాయము నేర్పరచుటకు నిశ్చయించిరి.

మోటార్ బండ్లు మన్నగు వాటిపై వస్తులవలన ఆగస్తు 81 చివరకు 28000000 పౌనలు వసూలై నవట.

వెస్టి క్రైస్తవ తత్వమును స్థాపించిన అది పురుషుని క్యాంటర్బరీ ఆర్చిబిషపు గారెంతయు కొనియాడిరి.

లండను మార్కెటులో పరుకలను శీఘ్రముగ అందజేయుటకు రైల్వేకంపెనీవారు విమానముల నుపయోగించెదరట.

స్పెయిను రాజీ తనకూతుర్లతో ఇంగ్లండు కేగను. సార్వభౌమదంపతులు స్వాగతమిచ్చిరి.

చార్చిల్లు రైలుప్రమాదము ద్రయివరు అజాగ్రత్తచే గల్గెనట.

కెన్యాలో యువరాజునకు రైతులు స్వాగత మొసగిరి.

గ్రీనులో కీళ్లజ్వరము

మృతుల సంఖ్య

జనీవా, ఆక్టోబరు 31.—గ్రీనులో 1872 మంది కీళ్ల జ్వరముచే చనిపోయిరి. ఇప్పుడు జ్వరము మరలచున్నదట. జనీవా ఆరోగ్యసంఘమువారు దీనిని అపుత్యములుగ గ్రీను ప్రభుత్వమువారి సహకారమున గోరిరి.

జాతినమితి ఆరోగ్యసంఘము

జనీవా, ఆక్టోబరు 31.—జనీవా ఆరోగ్యసంఘమువారు తమ కార్యమును చక్కగానే నిర్వహించిరియని అయ్యితి దూర (పాప్యడేశ్) మనకు, ఇండియాకు లాభించుననియు, సింగపూరు సంఘము బాగానే పనిచేయుచున్నదనియు కర్నూలు గ్రామంగారు యాటకతో దలిపెను.

నవంబరు 10 లేదీకండి బ్రిటిషు మాలయా, సిలీనున ఎట్టి, నిగ్గుంధములు లేకుండ రబ్బరును ఎగుమతి చేయ నమృదు.

బ్రిటిషు జాతిని ప్రపంచమంతటను

నింపుట

రగ్జీ, ఆక్టోబరు 31.—బ్రిటిషు స్త్రీలు అధివేశము లందు స్థానములను పొందు నిమిత్తము అధివేశములకి ఆమె రిగారిల్లు దలిపిరి.—ప్రపంచమంతటను బ్రిటిషు జాతిని వ్యాపింపజేయుట చోరచాల పెద్దపనిగిరి. ఇచటనుండి దొనియింతు నును మన ప్రజలు పోయిననే సామ్రాజ్యము విజృంభించును. స్త్రీపురుషుల కుపాధి ఏర్పడును. పిల్లలకుగూడ వందలపది ఏర్పడును. అందరికీయును విమలము గొప్పజాతులతో గూడు కొన్న కామస్వల్పము ఏర్పాటుజేయుట సవరము. విద్యాధికు రాగ్రామ అధివేశముల కంపుటకు వలయు సౌకర్యములన్నిటిని చేసెదము. ఈవిషయమై అన్ని పక్షములవారును ఆమోదించిరి. భిక్షాభివృద్ధియును, ఇదియే గొప్ప విషయ మనవచ్చును. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వములు, పార్లమెంటులు ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు ఆరంభించిరనియు సమస్య అమనది.

సందర్భపతనము అను మత సేవ

ఇదియొక నీతిప్రబోధకమును చక్కని కల్పితనాటకము. దీనిని గుంటూరు జిల్లా చీరాల వాస్తవ్యులను ప్రాముఖ్యత పాత్యుడోద్ విద్యార్థి విజయ మున్నగు నవలల గ్రంథకర్తలు నగు శ్రీయుత కర్తపాలెం శృంగారాచార్యులు కడుశ్రద్ధతో నుభవై నెరచించిరి కథానాయకడను సందర్భము పాశ్చాత్య విద్యాభ్యాస యరభ్యాసములచేతను నవన శాగరికత వ్యామోహముచే ఎటుల పతనము నొందినదియు చక్కని పాత్రపాట మగుటల వల్లించి వలసేనా భిలాషను పురికొల్పినట్టి భావోద్దేశముతో ఆయా కట్టుల నతిసామర్థ్యముతో నెల్లదీచిరి. నేడెందరు యువకులతో ఆగ్ల విద్యాప్రభావముచే కట్టా వ్యామోహములకు తోలై మాతృభాషల నేనగించి శిష్టాచారములకు దూరమై మతభ్రష్టులై ఎన్నియో దుర్వ్యసకముల మునిగి ఆ తృప్తికలకు తోలై ఎందరినో దుఃఖముల పాలుజేయుచు ఎన్ని యో కుటుంబములే కూలుచుండుట నేటికాలమున మాయమ విషయనే యున్నారము. ఈ విషయమునే గ్రంథకర్తగారు ఆధునిక కాలానుగుణ్యమున నిట్టి నాటకమును రచించి మనకండ్ల కుగట్టినట్లుగ విశదీకరించు భావననే చేయుచుండు పెంతయొక ప్రశంసనీయును. ఈ నాటకమును విద్యార్థి యువకులెల్లరు వతి, చి యందలి గణానుగములను గ్రహించి సదర్భావలంబకుల గట ప్రేమస్మరము. ఈ గ్రంథకర్తగారిచే నింకను నిట్టి మత సాంఘికములను పెక్కు గ్రంథముల రచింపచేయుటగూడ ఆంధ్రలోకము ఆదరించి ప్రోత్సహించుచు విమర్శకులను ప్రబోధమున కల్పించున గాక. గ్రంథముకావలయునాడు గ్రంథకర్తగారికి వాసినదియగుట.

కొ. వెం. రా. ల. నా. శర్మ

“వశీకర లేహ్యము”

విద్యమున గట్టిపరచును, సింహముతో పోరాడగల శక్తి నిచ్చును. సంభోగమునకు కొంత వ్యతిరేకిచ్చును. రక్తము కుళుళు వరచును, గొండ్రాండ్లకు సంతానము కలిగించును, స్త్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమాలయపర్వత వనమూలికల బంగారుతో చేయబడిన. గుణములేదన్నవారికి దబ్బు వానను అందించును. దబ్బు 80 కు. డ. 8 రూ. ప్రమే.

డాక్టర్ ఎ. ఎస్.

మూర్తి, చికాకోత్ సిటీ.

కీ|| శే|| చావలి వెంకటకృష్ణయ్య గారు (నర్సారావుపేట)

వీరు యీ నెల 28 తారీఖు రాత్రి మరణించిరిని వినుప రికి మిత్రులందరికి నుండె చెబిరిపోయినది.

వీరు ఆద్యుతమేధాశక్తిపంపనము. ధీ శా లు డ. నుకొని బి. ఏ. బి. ఎల్. నందు జయమొంది జిల్లాకోర్టు క్రితై స్వస్థానమున నర్సారావుపే. యందు ప్రాక్టీసు చేయుచుండిరి. వీరు విద్యార్థిదశనుండిగూడ నాయకులుగానుండిరి. నేటికిని అట్టి దశనుండి విలంబములే రి.

వీరు బి. ఏ. శరీరయుదు కళాశాలలో ప్రధానముగా నుత్తీకై కళాశాలాధ్యక్షునివల్ల బుగారుపతకమును బొంది యుండిరి. ఆనంతరము ఇంటికి వరలునప్పుడు మద్రాసు నర్సారావుపేట మధ్యగల పట్టణములందెల్ల నావస్థనింపబడి సారస్వతోపభాషములు చేసి మెప్పుబడసిరి.

కొంతకాలము పాటు (బి. ఎల్. ప్యాస్) హైస్కూలుల పాఠ్యాధ్యక్షుగా పనిచేయుండి విద్యార్థుల ప్రేమకు పాత్రులై రి. ఆతరువాతందు విద్యార్థులుగా నున్న చారి భాగ్యమే భాగ్యము. విద్యార్థులందరు వీరిని శిష్యులముగా నెంచిరి. వీరోభావముగా విద్యార్థులగణించిరి. ఇప్పటికిని విద్యార్థిగణమునకు మేష్టరుగానే.

వీరిజీవితమున వాక్కున మెల్లివిరినను. తాము వ్యాయముని తలంచినదానిని పట్టుదలతో నెరవేర్చునలెనను నశిలా మ గలవారు. వ్యాయవాదవృత్తియందు తమప సరిపావుదా నికంటె నెక్కున వార్తించుటకు పూనుకొనియుండలేదు. దానికి కారణము మునిశితో వ్యవహారములలో మునిగి లేలముండుటే!

మూడు రి సంవత్సరములనుండి నర్సారావుపేట పుర పాలకసంఘమునందు పధ్యులుగాను, మధ్యలో కొన్నాళ్లు ఆధ్యక్షులుగాను పనిచేయుచుండిరి. అప్పుడు తమ ఆద్యుత శాత్యమును ప్రతిపాటకాశక్తి ప్రకటించియుండిరి. యీ సందర్భములో వీరిట్లు సహకారము బొందనివారు లేక. తస్మాత్త్రయు చివరారికి, తలవినతుత చూరక వారు కొరినచోట్లెల్ల ను ద్యోగము లిప్పించి గృహులకు నొనరించిన దాక్షిణ్యకాలి. నరసారావుపేట సింహరాజుని పేరునడిసి యుండిరి. అగిధయంగ రులై తమ కెన్నికవ్వములు వచ్చినమా పురపాలక సంఘకార్యములకు కొనసాగించుచుండెడివారు. యగంధర క్రజ్ఞుడు ప్రతి పక్షుల గర్భశ్రేణిదముగా ప్రకటించుచుండిరి.

సంస్కృతాంధ్రములయందు ఎక్కువ ప్రవేశముకలదు. ఆంధ్రముందున కవిత్వముకెక్కువగును. భవభూతి ఉత్తరరాఘవ చరిత్రతో బుర్రేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవి ఉత్తర రామచరిత్ర సాదృశ్యము చూపుచు వారు గావించిన విమర్శన వారి పొండితీ గరిమ నిరూపించెను పండిత పానుర జనరంజకమై యుండెను.

మధుధా వీడి వందితనంశము. వీరి కంఠాగారగుకీ. శే. వెంకటాక్రమ్యుగారు హైస్కూలులందు సంస్కృతవందీకులుగా పనిజేసి కీర్తిపొందిరి. తెలుగునందు చక్కని కవిత్వము చెప్పగలరు.

ఇక ఆంగ్లభాష మాట్లాడునప్పుడు వివ సాంపుగలగుచుండు. ఆంగ్లేయులు సహా (వివనరీలు ఆడ్) వీరితో సంభాషించునప్పుడు వేదాంత చర్చలు చేయుచు హిందూమత ప్రాశస్త్యమును వీరు వక్కాణించునపుడు ఆ చర్చర పడుచుండెడివారు.

ఈయనగారు విశవాదిగాని ఖద్దరుయందు అభిలాష గలరు.

ఇట్టి గుణగుణి రాజకీయరంగములో ప్రవేశింపకండుటలోటకుకొనుటమిది.

కీ|| శే|| ఆంధ్రేశ్వరుగూడ వెంకట కృష్ణయ్యగారి ఆద్యుతమేధాశక్తికి, వాగ్గుమక్కులై అచ్చెక్షనయించుండెను వారు. ఇట్టివారు రాజకీయములలో శ్రద్ధవహించిన పోటుండునాయది ఆంధ్రరాష్ట్రము ముడుగుకొనెను. నాడు దీప్తివాడు వెంకటకృష్ణ య్యయ్యని విశేషపరచిరి:—వీరు యాత్మకు శాంతి గలుగుగా!

ఉప్పయారి లక్ష్మీనృసింహదాసు.

గ డి క్షి రై ల ము

జల దబ్బి 1-కి రు 0-4-0; బి. ఏ. నహా 0-3-0; ఈ క్షేత్రమున నాలుగు పూటలు రావిన దీక్ష, గడ్డి 8000; నీల ముడతలపది నశించును. కత్తక పనిజేయును. అమ్మతాంజనం పిప్ప, బొంబాయి-ముడి రాసు

నైమనునంఘము -పంజాబువిచారణ

ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ఎమర్సనుగారి సాక్ష్యము

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము బాగా పనిజేసినదనుట

లాహోరు, నవంబరు 1:—“పంజాబున, కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వము చాల సమేతుకముగ ఆశ్చర్యముగ నుండటచే పంజాబునందు ద్వంద్వ ప్రభుత్వసాధనము చాల సమర్థుగా తగవుల లేకుండ గడచిపోయింది” అని పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి ఎమర్సనుగారు నేడు నైమను సభయందు సాక్ష్యము చెప్పిరి. ప్రభుత్వ ఇరిగేషనుకాళమును చెడువ్యాపారము సాగుచున్నదాయని సోబాను నైమనుగారు ప్రశ్నింప ఎమర్సనుగారిట్లు చెప్పిరి:—“చెడుప్రవర్తనలేని ప్రభుత్వకాళు యేలేవని నాయభిప్రాయము ఏకాళయందైనను అందలి ఆన కాళగూ, ఆకర్షణములబట్టి యొక్కవగానో కత్కవగానో యుండును.”

లాహోరు, నవంబరు 2:—నేడు నైమను సభవారు రాత్రి 7 గంటలవరకు కూర్చుని ఎమర్సనుగారి విచారణను, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు చార్లెసుగారి విచారణయు పూర్తిజేసిరి.

కమిషనరు నది తీరేయుటను గూర్చి ఎమర్సనుగారు ప్రతిపాదించుకొ చెప్పిరి. కమిషనరులు చాల యాభ్యుప్యేన పనిజేయుచున్నాడు. వారిని తీసికేసి నచో సాని క ప్రభుత్వము లందు పని యొక్క వై జిల్లా ఉద్యోగులకు ఎక్కువ సహాయము జేయగల అనుభవగలియునుఉద్యోగి తొలగి పోవుననిరి. ప్రభుత్వ పరిపాలనకాళయందు అన్నింటిలో అగినీ చర్యలు గలవు. కత్కవ శిక్షగాండే అట్లు జేయుచుండరు. అగినీని నడచివేయుటకు ప్రజాభిప్రాయము మాకు తోడ్పడుట లేదనిరి.

న్యాయపరిపాలనా న్యాయ విచారణకాళుల విభజన

ఈ రెండు కాళుల విభజించుటకు ఆదర్శము బాగుగనే యున్నదిగాని ప్రస్తుత సమయమున అచరణీయముగాదు ప్రస్తుతము అందుకు కగిన ధన సహాయములేదు. ఈ విషయమున పంజాబు ప్రభుత్వమువారు నిష్పాక్షికముగ నున్నాడు. ఖచ్చయెత్తువకాకుండ, పరిపాలన సమకత్తత భంగము కలిగించని యెట్టి నూచననైనను పంజాబు ప్రభుత్వమువారు విచారింప నంగీరించరు. కాని రెండు మరతులు పూర్తి జేయగలవిధానము ప్రస్తుతము అనుసరణీయముగాదు.

ఉన్నతోద్యోగములకు భారతీయులెప్పుటనుగూర్చిప్రభుత్వ విధాన మేరీకన నన్ను, ప్రస్తుత ప్రాంతాధిపతుల సర్దుకుమిం చి న ను తో ద్యోగి యు ల కా యొక టి యుండుట వసరము ని ఎ మర్సను గారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. అందు యూరోపియనులన్ను సరే ఇండియనులన్నునుసరే.

సాంఘిక ప్రాతిపక్ష్యము ఉద్యోగములలో గూడ అనుసరిండుట పరిపాలనా సమర్థత నెక్కినజేయువారు. విజ్ఞానాధికృత కొండెము తోపించినను యిందులన పరిపాలనా సమకత్త కెట్టి భంగము కలుగదు. అలండియా సర్వీసునందు రాష్ట్రీయ సర్వీసు ఉద్యోగులను చేర్చుకొనుటలన సమ్మతు గలననిరి. సంస్కరణములన జిల్లా అధికారి గౌరవాధికృతల కెట్టి మార్పు కలగలేదు. మంత్రిులు యాజిల్లా ఉద్యోగులె.తయు ఉపయుక్తులకు నగపడుచున్నార.

వైకాంటు సర్దుబాటుగారు—ఆని యొకను జేవుని వలె జూచుచున్నార!

ఎమర్సనుగారు:—అతని కట్టుండులినని కోరికయున్నచో నుండవచ్చును. (నవు)

పోలీసు సాక్ష్యము

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు స్టీమగారు పోలీసుదళము నందు సాంఘిక పక్షపాతము లేననిరి. స్టాన్సా అల్లకుల సమయమున హిందు ప్రజలై కుట్రాకలు కాలిన జమానులలో 11 గరు పొందవులు, 10 మంది మార్బుడియులుగలరు. వారికి తమ ఉద్యోగవిధి లప్ప యొకేము తెలియవనిరి. ఉద్యోగలందు అప నీతిగలదనగాని కమిషను రికార్డులో వాకిలేకదు. లా ఆర్డరు వరి పాలనకాళులనుప్రభుత్వ గొప్పగించినచో వారు తమ రాజకీయ ఉక్కుట్టుల వశము పోలీసు ఉద్యోగుల కవ్వ పెట్టెవరచిరి. కావున మార్పురావనిరి. సభ వాటికి ముగిసెను. ప్రేమెను.

హరిశ్చంద్రనరకాసురవధ నాటకములు :—

శేపు 8-11-29 వ లేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రం 6 గంటలకు డక్షిణయండియా వర్తకసంఘము నాటకకాళువా. విజ్ఞానియా పురమండలమున శ్రీయుత బుర్రేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవిగారిచే వ్రాయబడిన హరిశ్చంద్రనాటకమును ఆంధ్రమున ప్రదర్శించెదరు. 5-వ లేదీ సోమవారమునాడు సాయంత్రం 6 గంటలకు చుట్టే నరకాసురవధ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

మదరాసువార్తలు

జేబీయ ప్రార్థననమాజము:— చాకలపేటలో చార్జి వారి మండ్రాలయమున కేపు ఉదయము 8 గంటలకు దైవప్రార్థన సజలమగును.

జగన్నాథభక్తనభ మారికధా కాలక్షేపము:— 4-11-28 తేది ఆదివారం సాయంకాలం 4.15 గంటలకు ఎగ్జ్యూక్యూట్వ్ హైకోర్టు వేదలూనుపల్లె నేలం తాయారమ్మగారు గడపగర్వభంగముగూర్చి కాలక్షేపము జరిపెదరు.

చెన్నపురి అన్నదాననమాజము:— యొక్క 38 వార్షికసభ 7-11-28 తేది బుధవారము సాయంకాలం 6 గంటలకు జరుగును. ఈవారములో నుమారు 500 వీధులకు పితాపురం మహారాజుగారు తమశ్రేయస్సువుతుని 18వ జన్మదినోత్సవమున అన్నదానమొసరిరి.

దక్షిణాంధ్రమహాసభ:— యొక్క కార్యదర్శనా కసభ 8-11-28 తేది శనివారం సాయంకాలం 4 గంటలకు జాల్మిపునలో చై. టి. ఎం. సి. వ. భవనములకు ప్రక్కనన్న సెంటు (ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫ్ వీధిలో ఆంధ్ర సభాభవనముల వద్ద జరుగను.

కృష్ణాజీ నవంబరు 5-వ తేదీన వచ్చెదరు
కృష్ణాజీ 19-వ తేదీన బూజువిడిచి నవంబరు 8-వ తేదీన కొల. జోషి వేరెదరు. 8-వ తేదిరాత్రి కొల. జో. బడిచి 5 వ తేదీకి మద్రాసు చేరెదరు.

గోపతి నారాయణస్వామిశైలి పార్కు:— బెల్లూల లేహంపేటలో మాంటుకోడులో లేహంపేట పోలీసు స్టేషను కెదురుగా, గొల్ల భాగి బి. ఎస్. మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారిచే 8-11-28 తేది శనివారం సాయంకాలం 5-30 గంటలకు తెరువబడును.

ఆవడిఆరోగ్యశ్రమమునకు 1000 రూప్యము ల విరాళము:— నైజాంరాజ్యములో నరంగల్లు జిల్లాలో కలెడ్జి గ్రామవాస్తవ్యులగు శ్రీమతి ఎమ్మిలెల్లి వీరయ్యగారు తమ చేతుల ఆవడిఆరోగ్యశ్రమమున దొక గృహనిర్మాణమునకుగాను 1000 రూప్యముల విరాళమునొసరిరి.

ఆవడిఆరోగ్యశ్రమమునకు లాల్పాడి తాలూకాజోషిచే 200 రూప్యము లొసగబడుటకు ప్రభుత్వమువా రంగీకరించిరి.

రాకపోకలు:— సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు నేడుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

ఆర్. ఎఫ్. స్టానేగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి మైట్టపాళయమున కేరిరి.

పోలీసు నూకర్నెంటు విల్సన్ గారను, సరియను గత రాత్రి మద్రాసువిడిచి ఆంధ్రపురమునకేరిరి.

హరేంద్రనాథ భట్టాచార్యగారు యూరొపుసుండి కేదురయము మద్రాసు చేరిరి.

టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు నేటి యుదయము నకు మద్రాసు వచ్చిరి.

గొల్ల ఎస్. ముత్తయ్య ముదలియ్యగారు నిన్నటిదిన ము మద్రాసువచ్చిరి.

డా॥ వి. శుబ్బారాయణుగారు కేటిరాత్రి మద్రాసు విడిచి కాలికట్టన కేగెదరు.

శ్రీయ్యత త్రివిక్రమరావుగారు హేలందునుండి నిన్నటి దినమున మద్రాసు చేరిరి.

టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రి, సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారుగారు కోయంబత్తూరునుండి నేడుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

కలకత్తా నాయకులు డిల్లీ వెడలుట

కలకత్తా, నవంబరు 1:— శ్రీయ్యత డి. ఎస్. నేస్ గుప్త ముఖామండ్రబోనుగారు పి. సి. రే, నళినింజన సర్కారు, కళ్యణజన భక్తి కిరణకొర్రే, యొక 13 గురు ప్రముఖులు డిల్లీ ఎక్స్ ప్రెస్ లుండి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభకును స్వాతంత్ర్యసమితిసభకును జయలుదేరిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

వటదలభీభత్సము

వివరములు

మద్రాసు, నవంబరు 2:— (వెస్ట్ బొంబే బ్యూరో ప్రా) క్రయమున అది కేంద్రాధికారముగ తూర్పుతీరపు వరద క్రడకే మలన నూచి నేటి యుదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. వలల సంధివినితర్యాత వాల్తేరునుండి మద్రాసునకు వచ్చిరి మొట్ట మొట్టటి క్రయ జీడితిడి. వీరు జయపురం మహారాజుగారిచే దసరాయోత్సవమునకు ఆహ్వానింపబడి యచ్చటకేరి. తూర్పుతీరపు వరదల వివరముల నీక్రిందివిధమున నొక పత్రికావిలేఖరి తో వీరు చెప్పిరి.

వర్షాధిక్యమువలన వరదలు సంధివిని గ్రామములను ధ్వంసముచేసినట్లు మాకు తెలియక మేము జయపురమునందు దసరాయోత్సవమున ఆనందించుచుంటిమి. ఇంకలో నీ వరదలవార్త మాకు తెలిసెను. నేను బుధవారము నాటికి జయపురముండి వాల్తేరు చేరితిని. వాల్తేరు నుండి ఒక బస్సు పైని ఆన కా వల్లి చేరితిని. ఆన కా వల్లి కిని వాల్తేరునకు 24 మైళ్ల దూరముగలదు. ఆవారిలో మైళ్ల కొలది భూములు పొడైవి. అనేక స్థలములందు చెరువులు గండితెగెను. కోడ్లూడి వంతెనలు కొట్టకొనిపోయెను వందలకొలది గ్రామములగృహములు నష్టమైవి. ఆ గ్రామములనే యిప్పుడు మరమ్మత్తు శుశువులకు నియోగింపబడెను. వందలకొలది కుటుంబములు చనిపోయివి. అనకాపల్లి చేరు సరికి గాలి వాన వలన జరిగిన విధ్వంసము అధికముగ గోచరించెను. అచ్చటివంతెన తెగి పడిపోయెను. అచ్చట ప్రమాదములు ఖి యింకలో మోటారుబస్సుకు త్రోయవలసివచ్చెను. కొన్ని ప్రభుత్వకార్యాలయములందు రికార్డులు నాశనమైవి. అచ్చట నుండి తునికేగుమార్గమున నొకయేటిని మేము చాటులవలసివచ్చెను. అప్పుడు నేను అప్పటికి ఆయెటివరద తీసిపోయినది. మేము వీటిలోడిగడది అనగిట్టుచేరితిమి. ఆరాత్రిబహుకష్టముతో తుని చేరగలిగితిమి. మరునటియుదయమున చావర్తకొటకు బయలుదేరితిమి. తునిలో వరదలసమయమున మగవారుచెట్లెక్కియు ఆడవారు యిడ్లమీదమాడ్చుండియు ఒక రాత్రిగడపిరి నేను వింటిని. ష్రీవారమున ధ్యాన్యమునకు నేను చావర్తకొటచేరితిని. రైలుమార్గమున మరమ్మత్తువలన బహుశ్యరితముగ జకప బడుచున్నది. చావర్తకొటనుండి నిన్నసాయంత్రమునకు బస్సులో రాజమండ్రికివచ్చితిమి. క్రజలకష్టములను తొలగించుటకు క్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వరదలవలన నష్టపడిన వారు మాడుగుల ఆదవినుండి కడిచేలరూపాయల విలువలకు కలపను తీసికొనుటకు జయపురం మహారాజుగారు ననుమతినొసరిరి చెప్పటకు నేను సంతసింపుచున్నాను. (ఆ. ప్రె.)

నాటక ప్రదర్శనము

హరేంద్రనాథ చటోపాధ్యాయగారి

యధిప్తాయములు

మద్రాసు, నవంబరు 2:— యూరపు దేశమునకు తిరిగి నాటకకాలమున నాటక ప్రదర్శనములను కనగొని హరేంద్రనాథ చటోపాధ్యాయగారు నేటి యుదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. వీరు రష్యా, జర్మనీ ఇ. టి. (ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండుదేశములలో సంచారమునచ్చిరి. రష్యాలో 4 మాసములుండి మాస్కో, లెనిన్ గ్రేడ్ పట్టణములందు నాటకప్రదర్శనములకు బాగుగ పాడించిరి. స్టానిస్లావ్ గారి క్రింద రష్యాలో వీరుపనిచేసిరి. ఇంగ్లండులో అనేకసంఖ్యల వీరి నాహ్వనించి వీరి ప్రదర్శనములను పొడమిరి. నాటకములయొక్క శ్రద్ధాభావనకేరకు ఉపయోగమును జర్మనీ, రష్యాలో బాగుగ గుర్తింపబడెనని వీరుచెప్పిరి. రష్యాలోని విషయమున క్రమంచయునకు మ్యాన్ దర్శితునని వీరుచెప్పుచున్నారు. జర్మనీలో నొక భారతపత్రికానిర్వాహకుడు 'భారతనాటక కళకును యూరపునాటకకళకును తారతమ్యమేమని చటోపాధ్యాయగారి నడిగెను, వారిట్లు జవాబొసరిరి. "ఉన్న వస్తువును లేని వస్తువుతో సరిపోల్చి తారతమ్యమును దెలిసికొనుట దుర్లభము. భారతదేశము నందు ఉపయోగకరమున అంగజలముకలదు. దానిని జ్ఞానముతో నుపయోగకరమున కదలిపెని సదవులయే మనము ముఖ్య కర్తవ్యము అని చెప్పిరి.

చటోపాధ్యాయగారు నేటిరాత్రి మంగళూరునకేరి అచ్చటినుండి సింహళమునకు యాసంవత్సారమున కేగెదరు. కొంహళమున నాటకసమాజముల కేర్పాటుచేయుటకు విరాహ్వనించబడిరి. 1980 సంవత్సరమున వీరు జపానుకేగుదురు. యూరపియనునాటకకళనుగూర్చి అసతికాలమున వీరు ఉపన్యాసముల నచ్చటచ్చట నొసగెదరు. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముడు మరల నెపుడు నాయకత్వము వహించును?

సివిలు మిలటరీ గెజెటు విలేఖరితో మహాత్ముడు తెలిపిన విషయము

"నేనింకను భారతీయులను నడపింపగలను. దేశములందరను నా నాయకత్వము నంగీకరించి నన్ను కోరినపుడే నేను మరల నాయకత్వమును వహించెదను. నాఅంతట నేను నాయకత్వము నరింపను. పాపరజవలన నేకవరుమహిమగల క్షత్రి నాకుకలదు గట్టినస్వకము నాకు కలుగువరకును నేను ముందుకురాను. నేను మరల నాయకత్వమునహించగలను. వహించెదను. తమసంఖ్య కోట్లకొలదిగానున్నది గాన తాము అహింసాధర్మము నశస్త్రవేగలమును విషయమును పామరజులు బాగుగా గ్రహింపగలగు వరకును నేను నాయకత్వమునహించను. ప్రజలను పద్దులొనంపగల క్షత్రి నాకుకలగలెను. క్రస్తుత మట్టి నూచనలు నాకేమియును కనబడటలేదు. కావున నాయకత్వము కొరకు నేనువ్యభిచార నవసరములేదు. నా జీవితకాలకేవలమునందు అట్టివర్గితు లేర్పడునను ఆశగూడ నాకులేదు. నా అనంతరము నాయకత్వము వహించదగినవా రెవరినన నే నిపుడేమియును తెలుపజాలను. నేడుగూడ భారతదేశమును నడువగలవా డొకడుండియే తీయగలిగి ఆత డిట్టివాడని నేనుతెలుపజాలను. అట్టివాడొక్కడును లేకున్నచో నాకది చాల అవమానకరమేయగును. ఇప్పుడు లేకున్నను ముందైన కట్టివాడు కలిగి తీయగలిగి యిప్పుడు మాక్రమా కలగడు" అని మహాత్ముడునడిచెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

మైసూరు వస్తు ప్రదర్శనము 100 బంగారు పతకములు

మైసూరు దసరాఉత్సవములు దర్బారు సందర్భమున జరిగిన పారిశ్రామిక వస్తుప్రదర్శనము

మైసూరు, నవంబరు 1:— మైసూరులో దసరా ఉత్సవముల సందర్భమున జరిగిన పారిశ్రామికవస్తుప్రదర్శనమునందు క్రమ కింకరి వస్తువులకు బహుమతిగా నిచ్చుటకు 100 బంగారు పతకములును, మధ్యమతరగతి వస్తువులకు అనేక చెంది పతకములును, మూడువ తరగతి వస్తువులకు అనేక బ్రాంజు పతకములును, నిధ్యపరచబడినవి. క్రదర్శితవస్తువులు కాకి, వీచోరు, కలకత్తా, బొంబాయి, తిరువాన్కూరు మున్నగు ప్రాంతములనుండి వచ్చినవి.

ఈ క్రదర్శనము క్రతి సంవత్సరమున యీ మైసూరు దసరా ఉత్సవములలో స్థిరసాంప్రదాయముగా జరపబడుట యొనని జివానగారు తమ ఉపన్యాసములో చెప్పిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

మధ్యపరగణాల ప్రధానమంత్రి గారిని ప్రజలు లేడికొట్టిరి

మధ్యపరగణాల ప్రధానమంత్రి ఈడుగంటి రాఘవేంద్ర రావుగారిని ఖాండ్వా రైలుస్టేషనువద్దకి వేల జనము లేడికొట్టి ఛీ! ఛీ! యని కేకలు వేసిరి.

నాగపూరు, నవంబరు 1:— మధ్యపరగణాల ప్రధానమంత్రియగు యాడుగంటి రాఘవేంద్రరావుగారు తమ మంత్రి పదవిని విడనాడక ఇంకను క్రబాభిప్రాయ ప్రతిపాదనగా మంత్రిపదవిలో నున్నందులకై ఖాండ్వా రైలుస్టేషనులో ఆయన తిగవలసియుండగా 8 వేలజనము స్టేషనువద్దకి "సిగ్గు అమానకరము! ఛీ ఛీ" యని కేకలు వేయుచు క్రధానమంత్రి గారిని అవమానపరచిరి. క్రధానమంత్రిగారి ఛాయావలమును తీయుటకై అవటికి వచ్చిన ఫోటో గ్రాఫరులుగూడ తమ యత్నములను మానుకొని ఫోటోలు తీయలేదు. ఛీ! ఛీ! యను బాగుపొనములమధ్య క్రధానమంత్రిగా రెట్లో యొక్కట్లు ప్లాటుఫారం విడిచి వెళ్లిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

శ్రీమాన్ గారి బొంబాయి

ఉపన్యాసము

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముకొరకును సాంఘిక సామ రస్యమునకును ప్రయత్నింపుడు, కాంగ్రెస్ సభలో చేరుడు

బొంబాయి, నవంబరు 1:—ఈసాయంత్రము జిన్నా మొహరియల్ హాల్లో గొప్పసభ జరిగెను. ఉత్సాహపూరితముగ బొంబాయిపాఠశాల శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారికి గొప్ప స్వాగతమివ్వరి. ఉపన్యాసమువ్యవహరించు వార్షికోత్సవము చేసెను. వారిభావములను ప్రకటించిరి.

సాంఘికసామరస్యము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము యీ రెండే కొరదగినది. ప్రతివారము కాంగ్రెస్ సభలోచేరి దానికి బలము చేకూర్చుటయే. స్వాతంత్ర్యమొక్కటి భారతదేశమునకు గౌరవనీయునగు ఆశయము. సామ్రాజ్యవ్రతపత్తి నొప్పుకొంటి మా ఆంగ్లేయుల సామ్రాజ్యత్వమును దోహదమొసగినవారగుదుము. ఆంగ్లేయులతో సంబంధములు తెగినగాని భారతదేశము నెవ్వరును గౌరవించరు. భారతదేశమునందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నభిమానించుటకు నే నొక్కడనే మిగిలియున్నను, దానికై ప్రయత్నములు చేసెదను. స్వాతంత్ర్యము కలుగుటతో వచ్చునదిగాదు. ఎడతెగని ప్రయత్నమువలనగాని యది చేకూరదు.

సత్యమూర్తిగారు

సామ్రాజ్యవాదము నామోదింప జవహర్లాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా చంద్రబోసు, అత్తులపూర్ణమన పొరబాటు గావించిరి. అధినివేశప్రతిపత్తి మన తక్కువను ప్రకటించును. అఖిలపక్ష సభలో అధినివేశప్రతిపత్తి నొప్పుకొనుటయు, కాంగ్రెస్ లో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొప్పుకొనుటయు, పరస్పర వికర్షణలు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే యోగ్యమగు గమ్యస్థానము. ముత్తురంగమెడల్యార్ గారి మాట ముచ్చటించిరి. (ఆ. గ్రెస్.)

జమ్మదాసు మోహితాగారు బొంబాయి ప్రతినిధులతో సేనురాత్రి ఢిల్లీ బయలుదేరిరి. (ఆ. గ్రెస్.)

అయ్యంగారి యభిప్రాయము

అధినివేశప్రతిపత్తి బిల్లు వ్రాయుటలలో

తప్ప తక్కిన యంతములయందు దన్నిటియందు నివేదిక నామోదించెదను

బొంబాయి, నవంబరు 1:—శ్రీయత సత్యమూర్తి ముత్తురంగమెడల్యార్ మొదలగు మద్రాసు ప్రతినిధులతో శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు బొంబాయి వచ్చిరి. ఢిల్లీలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో పాల్గొనుటకు వారు ఈ రాత్రి బయలుదేరెదను.

కత్తికా ప్రతినిధులతో శ్రీనివాసయ్యగారు యిట్లు చెప్పెరి:—అధినివేశ ప్రతిపత్తి కావలెనని కోరువారితో నే నేకీభవించను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకముగాలే ముగాని అధినివేశప్రతిపత్తి లభించిన ప్రస్తుతము చాలనని సం తోషించువారితోగూడ నే నేకీభవిం చను. మనదేశమునకొక రాజ్యాంగవిధానమును యితరులయొ మోచునకు తయారు చేయరాదు. అధినివేశ ప్రతిపత్తినివయమున, బిల్లుగా వ్రాయు విషయమును తప్ప తక్కినవిషయములన్నిటిలోను నేను సామ్రాజ్యవాదము నంగీకరించెదను. అఖిలపక్ష సమావేశము కాంగ్రెసును తలవచ్చుట నే నొప్పుకొనజాలను. మద్రాసులో నిట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నకు మనకు గల హక్కును వ్యక్తపరుచుటయొక్కటే కాంగ్రెసు సభయు, భారత ప్రజలును అంగీకరించవలసిన వదలి. కాంగ్రెసు తీర్మానము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరుమండగా కాంగ్రెసు వారు అధినివేశ ప్రతిపత్తిని కోరుచు యెంతవివేకము!

మద్రాసులో స్వాతంత్ర్యసమితియొందుకు స్థాపించలేదు! అని యడుగగా కాంగ్రెసు ఆజ్ఞ సప్తముగానుండ యిప్పుడు దీనిశిక్షణపరము లేదనివారు చెప్పిరి. మరియు 'కలకత్తా కాంగ్రెసుసభ డొమినియన్ ప్రతిపత్తి నంగీకరించినచో కాంగ్రెసు నుండి విడిపోయిస్వాతంత్ర్య సమితి నొకదానిని స్థాపించెదను.

సత్యమూర్తిగారి యభిప్రాయము

తన యభిప్రాయము నడుగగా సత్యమూర్తిగారిట్లు చెప్పెరి:—మద్రాసులో స్థితిగతులు యితర రాష్ట్రములవలె లేవు. అశ్వాసీ, మోతీలాల్ గాంధీ పేర్ల నడచుపెట్టుకొని బెంబాయి, సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారి కాంగ్రెస్ తీర్మానములకు గర్హములను వ్యతిరేకప్రచారము చేయుచున్నారు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రయత్నించు వారికి ప్రభుత్వము వారు శిక్షలను విధించవలెనని వారి యావే

గొప్ప తానుముక్కలు విక్రయం

రెండు రోజులుమాత్రమే

1928 నవంబరు 3 వ తేదీ 4 వ తేదీ

వేలకొలది ఉపయోగకరములగు తానుముక్కలు విక్రయింపబడును

పాశ్చాత్య శ్రీలకు:—డ్రెస్సు జంపరు తానుముక్కలు సిల్కు వాయిశెల్లి పాస్టిన్సు మున్నగునవి. భారత శ్రీలకు:—చీరల రవికల తానులు ముక్కలు ప్లేయిను, ఫాన్సీ, ఎంబ్రాయిడరీ, సిల్కు మున్నగునవి. పురుషులకు:—స్వాటు, కోటు, వర్టింగుతాను ముక్కలు, సిల్కులు, వులెసులు, పాస్టినులు మున్నగునవి.

కిరనుచెండు చెగ్గారాం,

71/72 రాటనబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

శ్రీమెనట్లు తోచుచున్నది. ఈవిధముగా వారు మద్రాసు రాజధాని విలవాద రాష్ట్రముగా చేయదలచుచున్నారని తీవ్రమగు పత్రికా కచారమొత్తయగ్గును ప్రజలు అయ్యంగారి నే నవర్ధించుచున్నాను.

అయ్యంగారే నమస్కరము

కాంగ్రెస్ మహాసభకు జయము కలగవలెనని మద్రాసులో అయ్యంగారికొక్కడే ఉత్తర హిందూస్థాను నందలి నాయకులు సరిపడకగాని, మరి యె యితరకాంగ్రెసుల వలనగాని అయ్యంగారి పలుకుబడిని తగ్గించదలచుచో ఓక్షిణ దేశమునందు కాంగ్రెస్ ప్రచారము మూలబడును. సాంఘిక వాదులను, అభివృద్ధి ని రో ధ కు లు ను మ ద్రాస్ రా జ ధా ని యం దు చె ల రే గె ద రు. విలవా దులు తిరిగి బలమును సంపాదించుటకు చేయు కడసారిప్రయత్నములో కలకత్తా కాంగ్రెస్ మహాసభ వచ్చుచేయునని నా కేసంకోయములను లేపు. (ఆ. గ్రెస్.)

లాలాజీకి కాదు చెబ్బతగిలినది; భారత దేశమునకు

ఫార్వర్డుపత్రికావ్యాసము

'పోలీసువారి దుండగములు' ఆసక్తికరకైంద ఫార్వర్డు పత్రిక యిట్లు వాయుచున్నది:— 'రాజకీయములయందు అసంతృప్తినిండినవారిని వర్ధించుట వలన ప్రలకు భీషము కలగజేసి, నైసునసంఘమున దాను ముని యనిపించుట యసాధ్యమని తెలిసికొలవలెను. నైసును సంఘమువలన భారతదేశమునకు లాభముకలుగునని తలచువారందరకు నీవిషయముకండ్లుపువలెనుచేయవలెను. ఈచెబ్బ లాలా జీరారిపై వేయబడినచెబ్బ కాదు. భారతదేశముపై వేయబడిన చెబ్బ, దీనివలన ప్రజలు కండ్లువిప్పి ఒక యత్యయతో పాటుకది భారత దాస్యశృంఖలములను విడగొట్టెదరు కా!

అమృతబహువల్లీకావ్యాఖ్య

ఇది విక్రీలి ముఖ్యమగు విషయముగాన ఊరకుండ జాలను. భారతదేశములో కాంతి యెట్లు సెంకొలపబడుచున్నదో, న్యాయ మెట్లు ప్రతిపాదించబడుచున్నదో సర్ బాన్ నైవేగ్ గారు తెగకొందురా? ఆతనిన్యాయశాస్త్ర కరిజ్ఞానుడిగ ప్రథము వహించుటకే తగియున్నది గావోయి. బడుమరి పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—జనులకత్తెగ్ర యులగు నాయకులను కొట్టి లాహారు పోలీసులు మిక్కిలి యవమానకరముగా ప్రవర్తించిరి. తీరనియతభ్యుతిని సంపాదించుకొనిరి.

స్టేట్సుమెంట్ వ్రాతలు

లాహారులో నాయకులను చెబ్బలు తగిలిన విషయమై ఉన్నరానికంటె చాల మోపుగా జాతీయపత్రికలు వ్రాయుచున్నవనయు, ఒకరిద్దరు నాయకులను చెబ్బలు తగిలినందు కా పత్రిక వగయచు న్నది. అం ద ర క న్న ముం దుంకిగావునను, తిమయకవరులు వ రిని నెట్టుమందీరి గావు నను నిడి తప్పనిసరి యయ్యెనని పత్రిక వ్రాయుచున్నది. (ఫ్రీ గ్రెస్.)

హిందూస్థాన్ టైముస్ పత్రికావ్యాఖ్య

లాలా లజపతి రాయగారిని యితర నాయకులను లాటిల్ తో మోదినందుల కాగ్రహమునూపుమా హిందూస్థాన్ టైముస్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఇంక నేముఖము పెట్టుకొని దేశభిమానము పూర్తిగా చావని కంకరను నాయకు రాజా నరేంద్రబాధుడు గోకుల చంధు నారంగ గార లు నైసునుసంఘమునకు తోడ్పడెదరు. భారతదేశంలో సపూర్వ

మెనట్టి యిదివరకే కార్యమునకు కారాభూతమైన సంఘము నకు వారు తోడ్పడ నెంతరా? పోలీసువారి పోటాకల్లలనను, రెవ్యులేషన్ కర్రవలనను రక్షించ బడిన నీ సంఘముతో నెంతకాలము వారు సహకారము చేసెదర. లజపతిరాయ యింతటివాడు అల్పులగు అవమానము చేసిరి. రాష్ట్ర ప్రజలు పొట్టుమీద బేలవెసివచ్చెను. కొరడాచెబ్బలు తివలకవచ్చెను. కాని పాంచాలమునకు ఒకటములేని రాజకీయవని అత్యగౌరవమునకు భంగము కలుగ నెన్నుదును ప్రయత్నింపరైరి. లాలా లజపతిరాయ గారికి జరిగిన యవమానము ప్రభాంతియునికి జరిగి, పై కావున అభిమాను గలవారందరు పోలీసువారిచే కొట్టబడినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తమసంతాపమును వెల్లెరుపుట కొక్క మాటయొనను హక్కురైరి. ఇట్టిసాదర్భమన నైసుసంఘము మనవలలో దగుల్కొనినవాడు, తమకాత్యగౌరవమును, దేశభక్తియు నేమాత్రమున్ను మానుకొనివచ్చి బహిష్కరణవాదులతో చేరుకొనిపి పంచేయుట వారివిధుక్తమని తలవలెను. పోలీసులు పాంచాలదేశము ననేకసార్లును నైసు ఉపసంఘములనుండి రాజీనామా నిచ్చెరని తలచుచున్నాము. (ఫ్రీ గ్రెస్.)

ధిల్లీసభ—కాంగ్రెస్ విభేదములు

కలకత్తానాయకుల యభిప్రాయము కలకత్తా, నవంబరు 1:—తమ యభిప్రాయములకగరించి యడుగగా నేకుప్త ముభావచంద్రబోసుగార తీ (రిం) యభిప్రాయములను వెలుబరచిరి.

సేక్ గుప్తగారి యభిప్రాయములు

'నేను ఉత్సాహముతో ఢిల్లీసభలకు వెళ్లుచున్నాను. ఢిల్లీసభలో ఆధి'వేశ' ప్రతిపత్తి యోజనముగా నుండవలసా లేక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గమ్యస్థానముగా నుండవలసాయను వివాదములు పరిష్కరించబడగలవు. సామ్రాజ్యవాదము కంటకుండ, కాంగ్రెసు వారులకు సామరస్యము కుడు తప్పక ది నొక దానిని ఢిల్లీ సభక ను గొనును. ఆధికారావద్రులగువారు గాక తక్కినవారందరకు హిందువులు మహమ్మదీయులు సామ్రాజ్యవాదము నామోదిం చువారితో కలసెదరు.

సుభాష్ చంద్రబోసు

'సామ్రాజ్యవాదము వారుగా పరిగ్రహించు కాంగ్రెసువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నాధారము చేసికొనియొక రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుటయు యవసరమని నాయభిప్రాయము. సామ్రాజ్యవాదములోని నూత్రములన్నియు అధినివేశ ప్రతిపత్తికి మాత్రమేగాక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకుగూడ వర్తింతునని నిశ్చయము చేయుచున్నది. నిశ్చయము పూర్తిగా ఖండించుట ప్రమాదకరము. స్వాతంత్ర్యగమ్య స్థానము ను వదులుకొనుటయు ప్రమాదకరమే. ఈ రెంటికిని సామరస్యము కలుగు విధానమును కనగొనుటయే కర్తవ్యము. (ఫ్రీ గ్రెస్.)

1928 వ సంవత్సరపు నె 15 రు బిల్లు

1920 వ సం॥పు మదరాసు లోకలు బోర్డుల ఆక్టును సవరణ చేయుటకైన బిల్లు

మూడుమాసములవరకు నిలిపివేయబడినది

1920 వ సం॥పు మదరాసు లోకలుబోర్డుల ఆక్టును యొక్క సవరణచేయుట యొక్క కమిషన్ సున్నందున, ఇందువలన ఈ క్రిందివిధముగా కానించబడినది.

1. ఈ ఆక్టును 1928 వ సం॥పు మదరాసు లోకలు బోర్డుల సవరణ ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.

2. 'సవరణ ఆక్టు' అను మాటలకు 1920 వ సం॥పు మదరాసు లోకలు బోర్డుల ఆక్టు అని అర్థముకావలెను.

3. సవరణ ఆక్టుయొక్క 9 వ సెక్షనుకు బదులుగా, ఈ క్రింది సెక్షనును ఉంచవలెను, అది యేమనగా:— "9. (1) (8) వ సెక్షనులో ఇతర విధమున నిబంధించబడినట్లు లేవు, ప్రతి లోకలు బోర్డులోని యానట్లు మొదలగునట్లు ఎక్కువగా ఉండవలెను. (2) యూనియను బోర్డుల విషయములో, లోకలు గవర్నమెంటువారు (ఎ) సహాయమును కొరతను, (బి) ఇండియా డేజీల క్రైస్తవుల కొరతను, (సి) ఆదివాసులను లేదా ఆది అంగుల కొరతను, (డి) కనుబిల్డింగులను ప్రకారము చాలినంత విస్తారమునకు కట్టించి, ముఖ్యమైనందు ఏయిదర మైనార్టీ (స్వల్ప) జాతిలేదా జాతులకొరతను.

తాను ఆక్టువల్లము నిర్ణయించు నిర్ణయములను ప్రకటనవ్వరా ప్రత్యేకము నిలిపివేయవచ్చును. మరియు డిస్ట్రిక్టు, తాలూకాబోర్డుల విషయములో లోకలు గవర్నమెంటువారు చేయవలెను;

అయితే, ఒక లోకలు బోర్డులోని సానముల మొత్తపు సంఖ్యలో హాతిక వంతుకంటే ఎక్కువగా ఆదేశకారము నిలిపి యంచబడునది.

(3) (1) వ సెక్షనులో ఏమి చెప్పబడియున్నను దానితో నిమిత్తము తమకు, లోకలు గవర్నమెంటువారు తమ యొద్దనుసారముగా ఏదీర్చివచ్చు బోర్డులకు ఉన్నవకంటే ఎక్కువకాకుండా తమకు యొక్క మనస్సుతో మనస్సులను నియమించవచ్చును. అట్లు నియమించబడిన మనస్సుల యూనియను లేదా ఆంగ్లవిషయము జాతికీ ప్రతినిధులుగాగాని గవర్నమెంటు ఆఫీసుగాగాని వుండవలెను. అట్టి మనస్సులు డిస్ట్రిక్టు బోర్డుల 10 వ సెక్షను ననుసరించి నిర్ణయించబడిన మొదట సంఖ్యతో నిమిత్తము లేకుండా దానికి ఆద నముగను నందు నిర్ణయించబడిన మొదటగా నుండ వలెను. మరియు డిస్ట్రిక్టుబోర్డులకు అంగీకరించబడిన మొదట సంఖ్యలో వారు చేయున్నట్లు భావింపబడునది. కాని 18 వ సెక్షనులో ఇతరవిధమున నిబంధించబడినట్లు లేవు ఎక్కువగా బడిన మొదట హక్కులన్నియును వారికి వుండవలెను."

4. సవరణ ఆక్టుయొక్క 12 వ సెక్షనులో (1) నుండి (8) వరకుగల సెక్షనులను బదులుగా యాక్రిందిదానిని వుంచవలెను:—

"ప్రతి లోకలు బోర్డును తనమొదటలోనుండి ఒకరిని తన ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనవలెను.

"అయితే లోకలు గవర్నమెంటువారు ఏదీర్చివచ్చు బోర్డు విషయములో నైనను కానిసరియైన సభవారిచే ఆమోదించబడిన విధివ్వరా ఈక్రింది జాతులలో ఒక్కొక్కదానికి చెందినవనిసి, విడుదలకాదు (ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడినవని నిర్ణయించవచ్చును. అయితేవనగా:— (ఎ) హిందువులు, (బి) ముస్లిములు, (సి) క్రైస్తవులు. మరియు అట్టివిధి చేయబడియున్న సందర్భములో డిస్ట్రిక్టుబోర్డు తనమొదటలో నుండి సవరణ జాతులలో ఒక్కొక్కదానికి చెందిన మనిషిని వంతుప్రకారము తనప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనవలెను."

ఉద్దేశములయొక్కయు

కారణములయొక్కయు వివరణము

1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు లోకలు బోర్డుల ఆక్టులోని 9 వ సెక్షనుకంటే మరేయే సెక్షనుగాని దానియందు ఏ మయమున గవర్నమెంటువారికి ఎక్కువ చిక్కును, యానట్లు తెగల జనములలో ఎక్కువ అసంతృప్తి కలిగించియుండలేదు. ఆ సెక్షను ఇతరవిషయములలో హిందులు కొంతమంది మొదలగునట్లు లోకలు బోర్డుల మొదలగునట్లుగా ఎక్కువగాబడుటకు బదులుగా నియమించబడుటకు అంగీకరించుచున్నది. ఇట్లు నియమించబడుటకు అధికారము కల్పించబడిన లేనది యానట్లు తగవులు జరుగవలెను ప్రజాభిప్రాయము పెరుగుచుండెను. ఈ ప్రజాభిప్రాయమును సమాధానముగా గవర్నమెంటువారి యావధికి నంకిరింపజేయుట కుద్దేశించబడిన

చట్టనిర్మాణమును నూదించినట్లుపడుచున్నది. కాని యీ విషయమును సరిచేసిన చట్ట నిర్మాణము గవర్నమెంటువారు తలపెట్టుచుండిన లోకలు బోర్డుల ఆక్టులో సవరణల వంతు ప్రజాభిప్రాయము నొక భాగముగా నుండినందున, ఆయాక్టు ఏక ముఖముచేయబడిన సవరణలను కలిపియుండి తినిపెట్టుట ప్రత్యేక పట్టుటకు గవర్నమెంటువారికి యుంకిరవలెను సాధ్యముకానందున, లోకలు బోర్డులకు మొదలగునట్లు నియమించు అధికారమును కల్పించేయ సమస్య జరుగుచుగా పరిష్కరింప బడవలసి యున్నందున ఈ నూ యీ బిల్లును తెచ్చితిని.

2. స్వల్పజాతులవారు ముఖ్యముగా ముస్లిముల జాతి వారు ప్రత్యేక ఎలెక్టోరేటు (ఎన్నికకాగల సమూహులు) ఆధారముమీద ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును పొందవలె అని యున్నది. (సమిష్టి) ఎలెక్టోరేటు ఆధారముపై స్వల్పజాతులకు సానములను నిలిపివేయునట్టి యీ బిల్లులోని నిబంధన ఆలోచనకు కొంతవరకు సుతృప్తి కలుపుచును తోడ్పడును మరియు కాలము కడచిన కొండివి అన్ని జాతులకును విశ్రమత్యమును కలిగించి వారిలో జాతీయభావము పెంపొందించుటకు ప్రత్యేకపు ఎలెక్టోరేటుల నిర్మాణముకంటే ఇదియే ఎక్కువలాభకరముగానుండునని నమ్ముచుచున్నది.

3. యూనియనులకును ఆంగ్లవిషయములకును సర్కారు వుత్సాహములను ప్రాతినిధ్యము నియమించుటకు జిల్లాబోర్డులకు నిర్ణయించబడిన అదనముగా నందు మొదలగు నియమించబడుటకు మాది యాక్టాలో ఏర్పాటు చేయుచున్నది.

4. లోకలుబోర్డులకు మొదలగు నియమించుటకైన అధికారమును కల్పించేయవచ్చును, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు (ప్రెసిడెంటులను నియమించుటకు గవర్నమెంటువారికిగల అధికారమును మాడ కల్పించేయట ఉచితముగా కనబడుచున్నది. ఈరాష్ట్రములో విద్యాభివృద్ధియును సాంకేతికస్వరూపాల (లోకలు సెక్షన్ గాగ్నమెంటు) విషయమున జాగ్రత్తగా అభివృద్ధియును యానట్లు డిస్ట్రిక్టుబోర్డుల (ప్రెసిడెంటుల పదవులను ఎన్నిక పద్ధతికి లోబడించబడును. పూర్తిగా సమర్థించుచున్నది. ఇది యిట్లుండగా డిస్ట్రిక్టు బోర్డు (ప్రెసిడెంటులుగా వనిచేసి ఆనోదాలో అట్టి పరిపాలనావిధియును సంపాదించుట తమ కన్నుడును చాలినన్ని అంశములు అభివృద్ధియించి లేదని ముదల్యములలోను ఇండియా డేజీల క్రైస్తవులకును ప్రబలమున్న మనస్సు పక్షము పాటింపవలెను నుండుటకు వీలవును. ఇందుచే లోకలు గవర్నమెంటువారిచే నేర్పాటుచేయబడు కొన్ని ప్రత్యేకపు డిస్ట్రిక్టు బోర్డులలో (ప్రెసిడెంటుల పదవి వంతు ప్రకారము వరుసగా హిందూ, ముస్లిములు, క్రైస్తవుల జాతులకు చెందిన మనిషికి నెక్లవలయునని ఒక నిబంధన చేర్చబడినది. అయినను యీ నిబంధన తాలూకా, యూనియను బోర్డుల (ప్రెసిడెంటుల పదవులకు వర్తింతును.

జమీర్ అహమ్మద్ సైయద్.

1928 వ సం॥ ఆగస్టు 20 వ తేదీ. (పోస్టునెంటు జార్జి గెజిట్టు)

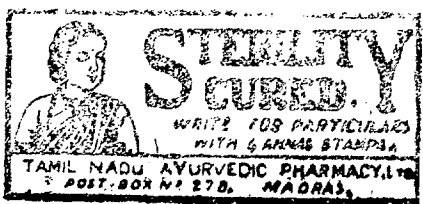
జ్యోమగోదావరిజిల్లా ప్రాథమిక విద్యామహాసభ

ది 28-10-28 సం॥ తేదీకి భీమవం తాలూకా ఉపాధ్యాయులు భీమవం లో సమావేశమై మహాసభను 1929 సం॥ ఫిబ్రవరి మాసమున భీమవం గ్రామములో జరపుటకు, భీమవం తాలూకా ప్రాథమిక విద్యామహాసభకుడ సదకు ఫిబ్రవరి మాసములోనే భీమవం తాలూకాబోర్డు అసెంబ్లీలైన ముర్రా శ్రీ తంతులూరి శారాయ్యారాజుగారి అధిపత్యమున జరుపుటకు, భీమవం తాలూకా ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల వస్తుపదర్శనము ముర్రా శ్రీ జ్యోమగోదావరిజిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరువారి అధిపత్యమున భీమవం లోనే సదకు ఫిబ్రవరి మాసమున జరపుటకును యేర్పరచుకొనిరి.

సదకు సమావేశం కార్యక్రమము నడుపుటకు భీమవం తాలూకాలోని ఉపాధ్యాయులలో 26 గురు ఆహ్వాన సంఘముగా యేర్పడి అందు వారణాసి వీరన్న గారు ఆహ్వానసభాధ్యక్షులుగాను, నందు వెంకన్న గారు కార్యదర్శిగాను, వలూరి వెంకటరత్నంగారు సహాయకార్యదర్శిగాను, రాయప్రోలు సీతారామయ్యగారు శాశ్వతసభాధ్యక్షులుగాను, కందర్ప సత్యశారాయ్యగారు వంగిలూరి లక్ష్మీనారాయణగారు వర్గీకరణ కమిటీ మొదలగునట్లు నియమించబడిరి. సభలు జరుగు లేదీలు ముందు తెలుపబడును.

వారణాసి వీరన్న,

ఆహ్వానసభాధ్యక్షుడు.

దత్తమండలములనభివృద్ధిచేయుట
సంద్యాలలో జగన్ దత్తమండలములను విశిష్టాభివృద్ధి
భ్యమైనది. ఆంధ్రుల జరుపుటకు ప్రత్యేక కార్యములతో యుం
డియుండలయును. ఈసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యనుగుర్చిన
తీర్మానము వచ్చియును. ఆతీర్మానమునుగుర్చి దత్తమండల వా
డులు విశాలభావములతో మొదలగునట్లు మొదలు. ఈసభలో
దత్తమండలములకు అందునను తత్సముండులనునకు తుంగభద్ర
నీటిసప్లయనిగుర్చిన విషయములవిశిష్టాభివృద్ధివలయును.
ఈసభకు అధ్యక్షత వహించునూ విశాలభావములగు సమర్థులు
గను నుండలయును దత్తమండలములకు నిరంతరము పోలు
బడుచున్న శ్రీమతులు రాధాబాద్యుర బొల్లిని మునుస్వామి
శాయ్యుడుగారు ఆంధ్రుల కధ్యక్షులవహించుట కర్పణ. వారు
పరిపాలనత్యములకుయొకయు కృషిచేయుచు దత్తమండలముల భా
వ్యాభివృద్ధికి అంకితులుబడుచున్నాడు. దేశాభిమాని. పరిపాల
నాసమర్థుడు. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందును, ఇతరు ఉద్య
మమునందును విశిష్టాభివృద్ధి సానుభూతిని జూపువాడు. ఇట్టివారిని
దత్తమండలములకు తమ సమావేశమునకు అధ్యక్షులుగ నెన్ను
కొని విశాలభావమును జూపుచు గాతమని కొరడున్నాము.
సమావేశమునకు ముఖ్యకారకులగు శ్రీయుతులు హరిసర్వోత్తమ
రావుగారు యావిషయమును సమాలోచించి శ్రీ మునుస్వామి
శాయ్యుడుగారి సభ్యులుగ నెన్నుకొనునట్లు ఆహ్వానసంఘము
వారిని ప్రోత్సహించుట గాతమని కొరడున్నాము.
"దత్తమండల వాసి."

వారణాసి 1928 సం॥ నవంబరు నెల 2 తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మీ గజ X 24 Xంబులలో అత్యధిక	మీ గజ X 24 Xంబులలో అత్యధిక	మీ గజ X 24 Xంబులలో అత్యధిక	మీ గజ X 24 Xంబులలో అత్యధిక	మీ గజ X 24 Xంబులలో అత్యధిక
గోపాల్ పూర్	88	78	0.2	18.5	+ 4.8
విశాఖపట్టణం	86	77	...	25.0	+ 17.8
కాకినాడ	87	77	...	18.8	+ 6.2
మచిలీపట్టణము	88	77	...	14.0	+ 4.9
కర్నూలు	91	71	...	8.0	- 0.7
బళ్లారి	91	70	...	4.0	- 0.1
అనంతపురం	8.4	+ 0.2
కడప	92	72	+	6.8	+ 0.9
నెల్లూరు	92	77	...	14.2	+ 5.2
మద్రాసు	89	75	...	21.1	+ 8.1
కడపూరు	88	77	0.4	14.7	+ 2.7
నీలము	92	71	...	7.8	+ 0.2
కొయంబూరు	91	73	...	5.4	- 1.8
తిరుచనాపల్లి	91	76	...	9.9	+ 2.6
నాగపట్టణము	87	78	0.8	9.6	- 2.5
చుధూరు	91	74	0.5	5.7	- 2.8
పొంబన్	85	75	0.9	4.7	- 5.2
కూలంబూరు	8.2	- 4.1
తిరువేండూరు	83	74	2.0	14.8	+ 3.5
కొచ్చిక్	85	76	0.1	17.8	+ 3.8
కాళికట్టు	91	78	1.5	11.4	+ 0.6
మంగళూరు	88	77	0.2	14.1	+ 6.1
తెంగళూరు	85	66	...	16.1	+ 9.8
మేరకూరు	79	64	...	7.5	- 1.5
కొడైకనాల్	61	48	0.9	18.4	+ 8.2
మానూర్	69	68	2.8	19.9	...

కర్నూరు:—గోపాల్ పూరులో 0.2 పర్సెంట్, ఆక సము నిర్మలముగ యున్నది.

డక్కన్:—కడపలో చినుకులు వడెను.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 0.4 పర్సెంట్, ఇదట ముఖ్య దట్టముగ నున్నది. వగటి రాత్రివేదివి 2 మొదలు 5 దిగ్రిలు ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణలయ్యగారు, సమాజ శాశ్వతాభివృద్ధి.

ఆంధ్ర మహాసభలు, నంద్యాల

ఆంధ్ర మహాసభల కార్యక్రమము బహుచరుగగా జరుగుచున్నది. నంద్యాలలోని ప్రముఖ విక్రీతి భక్తిశ్రద్ధతో పాటు సాగించుచున్నారు.

రు 200 ల విరాళము

శుభ్రమైనదిగా వరకురావచ్చు సర్దుమకంపెనీ వారు వారి దైత్యులు ఆర్. శ్రీనివాసరావు గోవిందరావుల మూలముగా ఆంధ్రమహాసభల నంద్యాల ప్రముఖుల కోరిక ననుసరించి కర్నూలులో కడదిన ఆదివారము ప్రదర్శనము కొనసాగించిరి. వారు వారు ఈజిల్లలోనుండుటకు కడపటి నిమిషము.

భీమబలశాలిని రుక్మాబాయి

జ్వరమునవచ్చుచుండుటచేత ఈ జిల్లాలో అంతరకు పొల్లినది. నాటిదిన మమే ప్రత్యేకము రంగముపైవచ్చి అత్యధికముగా ఏనుగునూసి ప్రదర్శించుటగాక చిన్న యువ శ్యామలకూడ కొనసాగించినది.

నాడు వసూలైన రు 600 లతో రు 200 లు ఆంధ్రమహాసభల సహాయమును సమర్పించబడినది.

రాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షుల

ఇప్పటికి రాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షులకు జ్వరముతో బాటు వారసాది అయ్యిందగు గార్లపేర్లు మాత్రము నమూనయి ఆ హ్వన సంఘం కార్యాలయము చేరి యున్నది. నేటి సాయంత్రం కాలమునకు ఈ విషయము పరిష్కారము కాగలదు. తక్కువగల సభల ప్రసిద్ధింబట్టి విషయమున దత్తమండల సభకు శ్రీ. కె. కోటి రెడ్డిగారు నియమితులయి అంగీకరించియున్నారు. ఇతరులనుండి ప్రత్యుత్తరములు ఎదురయ్యుచున్నవి.

సంగీతమహాసభ బహుమానములు

సంగీతమహాసభ సందర్భమున ఆహ్వానసంఘమువారు కొన్ని బహుమానములు నిర్ణయించినారు. ఆంధ్రదేశములోని బాలరకు బాలికలకు వేరవేరుగా గాత్ర యంత్రవిద్యల రెండును పోటీపరీక్షించును. వీరికి ఫీజులు మాత్రమే యంత్రవిద్యకు సాధనములుగా అంగీకరించలేదు. అనగా బాలరకు గాత్రమునకుగాను ఒక్క బహుమానము, వీరికికొక్క బహుమానము, ఫీజులు కొక్క బహుమానము, బాలికలకు గాత్రమున కొక్క బహుమానము, వీరికికొక్క బహుమానము, ఫీజులు కొక్క బహుమానము నిర్ణయించినది. బాలరకుగాని బాలికలుగాని 16 ఏండ్ల వయసుకు మించినవారుగా నుండరాదు. వారి ఖర్చులు వారే భరించుకొనవలెను. ఏ విషయమునకైనను మూడు దశఖానులకంటె తక్కువయ్యునట్లులైన ఆ పరీక్ష పెట్టడము కాదు. దశఖానులు ఈ నెల 15-వ తేదీ తోపుగ నంద్యాలలో ఆహ్వానసంఘమువారికి వంపవలెను. 10-వ తేదీ శుక్రవారమున ఏ ఏ పోటీలు జరుగుననియు ప్రకటించబడును.

వై పోటీలకాక ఆంధ్రులెల్లడను పద్యములు భావకావమునకుండ సంగీతాస్త్రముననుసరించి చదువుటలో పోటీపరీక్ష జరుగును. ఆంధ్రభాంతియునందరి విరాటోద్వోగపద్యముల శ్లోకాద్రావణి, భీముడు, ఉత్తరడు ఈయవృత్తియందున వడలుగట్టి ఒక్కొక్కపద్యముగా ఏమూడుపద్యములైనను పరిపాదించును. ఇందు పోటీదారులవయస్సు నియమితులుకాదు. రిక్కిన అన్ని నియమములును వై పోటీలవలెనే కాలము చాలతక్కువకాబట్టి పోటీదారులు త్వరితపడవలెను.

భోజనవసతులు

సభలకు దయచేయువ్రతనిధులకు భోజనవసతులు ఉచితముగా జేసి భారతదేశపు అధిపతిగాని కేవలము మూర్ఖినించేయుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు సర్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. అందులకంగీకరించు సంపన్నగృహములకు భుజనములు ముందగు తెలుపడవలెను.

మరియొక సహాయక ప్రదర్శనము

శుభ్రమైన శ్రీ. ఆంజనేయ గోవిందస్వామివారికరు అందుకంపెనీవారు ఇప్పుడు నంద్యాలలో జనరంజకముగా నాటకమును వేయుచున్నారు. రాజాపుసోమవారము ఆనగా 15 తేదీ నాడు విక్రీతి జనాకర్షకమయిన "లంకాదహన" నాటకమును ఆంధ్రమహాసభల సహాయము ప్రదర్శింపనున్నారు.

ఆంధ్ర ఖడ్గరు ప్రదర్శనము

నంద్యాలలో జరుగనుండు ఆంధ్ర సభలతోపాటు ఆంధ్ర ఖడ్గరు ప్రదర్శనము జరుగును. వ్యవధి చాల తక్కువగా నున్నందుచేత ఆహ్వాన సంఘమువారు ప్రదర్శనలతో వరుసగా సంబంధములు పెట్టుకొనలేదు. ఒక్కొక్కరి కొక్కొక్క మార్పు ఏర్పరచియున్న అన్ని రకములు ఒక్కొక్కరిచేతను అమ్మించబడుచున్నది. అనుభవముచేత అపదధి ప్రదర్శనలకు లాభకరమనియు కన్పించలేదు. ఖడ్గరుప్రదర్శన మంతటికిని కర్నూలు

సమీపించుచున్నది!

15-11-28 వ తేదీ!

ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు ద్వితీయ స్నాతకసభకు

అన్ని డిగ్రీలవారికి కావలసిన గౌనులు, టోపీలు, హుడ్లు మావద్ద అద్దెకు సిద్ధముగానున్నవి.

సెట్టు 1 కి రు 0-0-0 లు మాత్రము.

వలయువారు యీ క్రిందివారికి వ్రాసి వెంటనే ఆర్డరులు బుక్కుచేయించు కొనవలయును.

వైండ్సు అండు కో., బెజవాడ.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లూరు మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరియితర రకములను మాట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

ఆంధ్రనభల సహాయార్థము

నంద్యాలలో నవంబరు 17-18 తేదీలయందు జరుగనుండు ఆంధ్రనభల సహాయార్థము ఈరానందు సోమవారము 15 తేదీ నాడు శ్రీ ఆంజనేయ సి. గోవిందస్వామివారికరు అంకుకంపెనీవారు వారి నాటకములలో ఎక్కువ సుప్రసిద్ధమైన "లంకాదహన" నాటకమును అద సర్వయించినారు. ఈకంపెనీ వారే బహు జనరంజనము. అందులోను ఈనాటకము అతి జనరంజకము. కాబట్టి నంద్యాలలో జరుగనుండు ఈ ప్రదర్శనము మిక్కిలి జయప్రథముగా నుండగలదు.

(స్వయంవిలేఖరి)

In the Court of the District Munsiff of Gudur at Nellore.

E. P. No. 545 of 1923 in O. S. No. 365 of 1922

వాది:—కామి రెడ్డి రామకృష్ణారెడ్డి

Vs.

ప్రతివాది:—నెల్లూరుపల్లి వెంకట్రామయ్య

ఈ నెంబరుకు ప్రతివాదిమీద పాండిన డిక్రిబాటికగాను వాది వారంటు అమలుజరుపున పెట్టుకొని సిరానులను ఏలమునకు తెచ్చియున్నారు. యేలం తే 5-11-28 కి నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువద్ద జరుగును. కొనదలచినవారు వచ్చి పాటలు పెట్టుకోవచ్చును గనుక తెలుపడమైనది.

ఆస్తి పెట్టుకొను

నూమూర తాలూకా నూరూరుపేట సబ్ డివిజన్ లో చేరిన లక్ష్మీ అంకసాగరం వరఫ్ అగ్రహారపు పేటలో ప్రతివాదికి హక్కు అనుభవముగల నెం 11 రు పట్టా

(1) సర్వే నెం 148/2 రు మొట్ట య 1-2 ట్లు
165/12 " 1-3
2-5 ట్లు

(2) సర్వే నెం 184/3 రు పట్టాపు ములుం అను నూగాటి య 1.12 ట్లు
సర్వే నెం 148/2 రాఘవరెడ్డి చెయ్యకొంద య 1-6 ట్లు
2-18

(3) సర్వే నెం 21/5 రు య 1-95
86-2 0-10
86-3 0-13
2-58

నెల్లూరు, } (సం) ఎం. లక్ష్మీనరసింహం,
31-10-28. } నాదికరపున ప్లీడర్.

తుని: వరదలు

తునిపురము వరదలకల్ల చాలా నష్టపోయినది. గత ఆదివారం 21 వ తేదీకి వరదవచ్చి ప్రతి యింటిని నాశనము చేసి నది, రైలురోడ్డుబ్రదులు కొట్టి పూకు ప్రవేశించినది. మునుప్పులు యిద్దరు మాత్రం పోయినారు. తమవులు మేకలు వందల కొద్ది పోయినవి.

21 వ తేదీ మెయిలు ప్యాకెంజరు యిక్కడ ఆగిపోయినది. ప్యాకెంజరుకు చాలా కష్టముకలిగినది. వడలి జోగయ్య కాస్త్రీగారు ప్యాకెంజరుకు చాలా సహాయ చేసినారు.

ఇచ్చట వర్షమునకి సరకులు చాలా నష్టమైనది. 2 లక్షల నష్టముండవచ్చును. మేడలు సహితము గూలిపోయినవి. వీటి అన్నిటికి సాయము కలరా బయలుదేరినది. వైరుమెను నుం దరరావుగారు చాలా శ్రద్ధ వహించి పనిచేయుచున్నారు. తుని భావినితి ఎటులందునో తెలియదు.

ఈ రెండు పోట్లగ్రామాలలో ఒకటి యిచ్చట వడి పోయిన యంజను. రెండవ రైలురోడ్డు నష్టమును తెలియజేయును. నందలకొలది మాల్లను పెట్టి పని చేయించుచున్నారు. ఇవి నాచే రీయండినవి.

బోడపాటి వెంకటనరసింహులు.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ నవంబరు 2-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

చియ్యముజస్తాలు

కందుక తెనాలి 1/2 42 కలం ద	18 0 0	18 8 0
నెల్లూరిది 1/2 డిటో	18 8 0	14 8 0
ఫిల్లి 1/2 డిటో	35 8 0	17 8 0
రాగులు 1/2 164 బస్తా 1-3	11 0 0	12 0 0
సవ్వలు 1/2	20 0 0	28 0 0

2. ధాన్యమువస్తువులు

కందుక బస్తా 1-3 ర 205	15 0 0	16 0 0
నెనగలు 1/2 డిటో	18 4 0	14 2 0
నెనగలు 1/2 డిటో	14 0 0	16 8 0
మినములు 1/2 డిటో	14 8 0	16 0 0
ఉలములు 1/2 ర 195	10 0 0	11 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వునూనె బా 1-3	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-3	14 0 0	21 0 0
వేరు నెనగవస్తా బా 1-3	49 0 0	50-0-0
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-3 ర 112, మినకానూనె 1 8		
అమునము బా 1-3	102 0 0	104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయజనుపు బా 1-3	105 0 0	106 0 0
కూరకనుపు 1/2	75 0 0	88 0 0
మిరకకాయలు (గుంటూరు) బా 1-3	70 0 0	75 0 0
రనియలు 1/2 బా 1-3	83 0 0	83 0 0
గుంటూరు పొయకట్ట నీలిమందు ముసుగు 1-3 ర 40, 45		
కాగితాస్త్రీపాదకట్ట 1/2	50, 55	
తెల్లము బా 1-3	28 0 0	49 0 0
అక్కాచక్కర బస్తా 1-3	26 0 0	26 4 0
చింతకందు బా 1-3	28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

పట్టాకం బా 1-3	82 0 0	84 0 0
చదరం 1/2	29 0 0	35 0 0
రవుండు 1/2	29 0 0	38 0 0

6. నూలు

సం 20 తెన్ని సింహం యాటి	8 2 0	
సం 6 1/2 కట్టా	5 8 0	
సం 24 1/2 లాకి	6 0 0	
సం 20 1/2 రెక్కెట్రిలు	7 7 0	
సం 40 జమ్మరు 10 పా	13 0 0	
సం 44 సాదా	6 2 0	
సం 40 రాజీ	10 12 0	
సం 4 తెన్ని పసిడు	4 12 0	

7. దూది

బోంబానెస్తు బాదం 1-3	856 0 0	
----------------------	---------	--

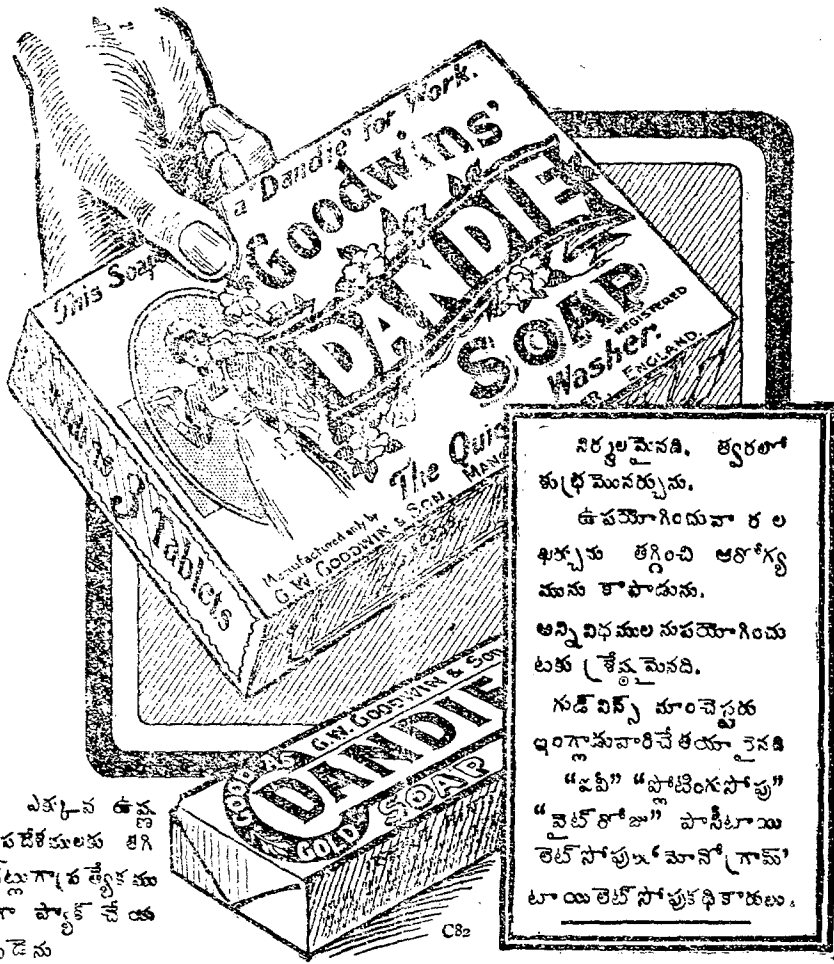
8. లోహములు

కండి 100 కలం 1-3	61 4 0	61 8 0
బంగారుకుం 1-3	21 0 0	21 2 0
పవరకు 1-3	13 6 9	
ఇత్తడి బా 1-3	226 0 0	230 0 0
రాగి బా 1-3	272 0 0	275 0 0

9. రంగులు

అలి మేలు స్వెట్టులూండు అలివరంకా సింహం		
సీసా 1-3 గ్రీం 200 కి ద	58 0 0	
1/2 నీలిరవ 1 రెరి	1 10 8	
1/2 14 కడులు	1 10 0	
1/2 28 కడులు	1 9 0	
1/2 56 కడులు	1 8 8	
1/2 1 అంకం	1 8 0	
తెల్లము పొయకట్ట బా 1-3 అకా (బుక్కి-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంకా 8 రి	1 0 0	
కాంకా 1 రి	2 2 0	

4375

ఎక్కడ ఉన్న ప్రదేశములకు తగిన నట్లుగా ప్రత్యేకముగా ప్యాక్ చేయబడెను

నిర్మలమైనది, త్వరలో శుభ్రమొనర్చును. ఉపయోగించువారిల ఖచ్చిత తగ్గించి ఆరోగ్యమును కాపాడును. అన్నివిధములనుపయోగించుటకు శ్రేష్ఠమైనది. గుడిచిన్స్ మాంచెస్టరు ఇంగ్లాండువారిచేతయే తయారైనది "డీ" "ప్లొటింగ్ సాప్" "వైట్ సాప్" పాసిటాయి లెట్ సాప్ "మానో గ్రాస్" టాయిలెట్ సాప్ ప్రకాశకాదులు.

ఆల్ ఫ్రెడ్. డబ్ల్యు. బ్రాక్ పాస్తుబాక్స్ నెం 875, బొంబాయి

తెనాలి తాలూకాబోర్డు

అక్టోబరు 31:- తెనాలి తాలూకాబోర్డు కార్యాలయమునకు సెప్టెంబరు నెలఖర్చులోనే సమాప్తిపొందినది. ప్రాంతపట్టణ అధికారములకు సెప్టెంబరు 30 వ తేదీనో అంతమొందిరి. ఆసనుయలో ఇదివరకా ఉపాధ్యక్షులైన ఉమామహేశ్వరరావు చౌదరిగారొక్కరే రాజధర్మ ప్రమాణం తీసుకొన్న మాత్రమే పట్టణం. శాస్త్రాధ్యక్షులకు అయితే వారిసే తెంపరీ బోర్డు ప్రెజిడెంటుగా నియమించబడిన బాధ్యత జిల్లాబోర్డు ప్రెజిడెంటుగానే యుంది. అట్టింటి శ్రీవారు ఎక్కువలో ఈ తాలూకాబోర్డుకు ఎందిమంది కన్యచాద కలు ఎక్కువలోనే వా తొమ్మిదవ చాదరమున, మొన్నటి దాక ఎన్నిక పట్టణగానన్న గౌరవనీయులను శ్రీ కొంగంటి ఆ జరియ చౌదరిగారిని, సర్వవిగా నామిశేషనీ చేపి తెంప రిబోర్డు ప్రెజిడెంటుగా నియమించడంతో, ఇదేమిటికే ఎన్ని కల్లోరాజీవి అనేకజాతు తాలూకాలో ఉంటే ఇంకా చా దరలనే నామిశేషనీ చేయడమేమిటి? పోనీ వారిపాట్ల బలం కనుక వారలనే తలంపుతో జిల్లాబోర్డు ప్రెజిడెంటుగారు నామిశేషనీ చేసినా, గా. శ్రీ అంజనేయ చౌదరిగారు స్వీకరింపడమేమిటి? అని జిల్లా అంతటా గర్జనలు వుట్టింది. అది జిల్లా ఉండగా ఇదివరలో యదిరాజులు నా యుడిగారి పరిపాలనలో ఈ తాలూకాబోర్డుకు, ఈ పరిపాలన లోనే, రాజధర్మ ప్రమాణం తీసుకొని ఒకరిని తెంపరీబోర్డు ప్రెజిడెంటుగా నియమించడం, అదికాన్త్రులదమని గోలరగడం, అంతయొరిగిన శ్రీ కృష్ణస్వామిచౌదరిగారే ఈవిధంగా చేయడంలో, మర ఆశ్చర్యంకలిగింది. అదిగాక నాయుడుగా రొక్కకుడు బాకట్టతాలూకాబోర్డుకు రాజధర్మ ప్రమాణం తీసు కొన్న పట్టణం ప్రెజిడెంటుగారిసే తెంపరీబోర్డు ప్రెజిడెంటుగా నియమించడం, అదికాన్త్రులదమని చౌదరిగారు కాల దన్నడం, ఇదియంతా ప్రస్తుతం వీకి మరుపుకొనవచ్చుయండ వచ్చు. ఈకథ ఇట్లుండగా శ్రీ ఉమామహేశ్వరరావుచౌదరి గారు గా|| శ్రీ జిల్లాబోర్డు ప్రెజిడెంటుగారి కర్యునుగొని మంత్రి గారికి తెలియపరచుకొగా, రాజధర్మ ప్రమాణం తీసుకొన్న పట్టణం అండగా అట్టలను తెంపరీబోర్డు ప్రెజిడెంటుగా నామి శేషనీ చేయడం చట్ట విరుద్ధమని ఈ నెల 19 వ తేదీ నాటికి ఏ నో విధంగా ఆదర్శ దయ కాదు. ఈగోల ఇట్లుండ శ్రీ కృష్ణస్వామి చౌదరిగారి పార్టీ మఖ్య పట్టణంలో నోకరకు దావులూకు రంగయ్య చౌదరిగారు తెనాలి తాలూకాబోర్డు తెంపరీ ప్రెజిడెంటుగారిని నియమించడం నియమవిరుద్ధంగాన వారిని రద్దుచేయవలసిందిగా గుంటూరు డిప్యూ టి మున్సిఫోర్డులో దావాజేశారు. కొంచెంవారం ఆలోచిస్తే నీని తర్వాత తెలుడడుతునే వుంది. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుల పార్టీ వారు పన్నెన ఈతొల్రం గ్రహించి శ్రీ చింతమనేని భాషయ్య చౌదరిగారు మాడనపార్టీ వారుగా బయలుదేరి యదారముంతా వెళ్ల గ్రక్కరూ ఆగోర్డులోనే ఇంకో దావాజేశారు.

వెలువోలు నీతారామయ్య చౌదరి.

తెనాలి మ్యూనిసిపాలిటీ

(స్వీయవిలేఖరి)

ఇదివరలో మ్యూనిసిపల్ చైరుమెనుగానన్న శ్రీయంత శ్రీపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారి పధ్యత్యవదని ఖాళీ అయి నందున చైరుమెనుదనినిగుడ వారు విమలచేయవలసి వచ్చె ను. మాతన పధ్యత్యయెన్నికలలో వారు గెలుపొందిరి. 1-11-28 తేది లగాయతు తర్జి వారు కాన్సిల పధ్యతుగా నుండవచ్చును. వారు కాన్సిలవదని ఖాళీచేయకాలమున తిరిగి చైరుమెను యెన్నిక తేదీ నిశ్చయించుటకు వారికి హక్కుయున్నందున 1-11-28 తేదీ యెన్నికలు జనవరినెదిగా నోటిసు జారీ చేయించిరి. అట్లు నిశ్చయించుట లాకు విరధముగానన్నదని యెంచి వైరువేరుమేకగా కనిచేయుచున్న శ్రీయంత భూవతి నూర్యకారాయణగారు 10-10-28 తేదీన చైరుమెను యెన్నిక జరుగునట్లు ముయొక నోటిసు జారీచేయించిరి. అందుమిదట వైరువేరుమేనుగారు జారీచేయించిన తేదీనాటికి యెన్నికలు జరుగునాడను. శ్రీయంత పంకా వీరధరయ్య శ్రేష్ఠిగారు సివిల్ కోర్టులో దావాజేసి తెంపరీ యింజనీర్ కాపిషనుకా దాఖలుచేయగా విచారణమిన ఆపిటివకా ప్రోసీవీనుబడి నది. యింతలో గవర్న మెంటువారు యెన్నికలు ఆపురవేయ వలసిందిగా తెలిగ్రాయించుటల తెలియుచున్నది. యెన్ని కలు జరిగినవి. శ్రీయంత భూపతి నూర్య నారాయణ నాయుడు గారు చైరుమెనుగా యెన్ని కొనబడిరి. యింతలో 1-11-28 తేదీన ప్రధమములో పాత చైరుమెను గారి నోటిసుప్రకారం యెన్నికలు జరుపుటకు కొందరు ప్రయత్న చేయుచున్నటుల తెలిసి అట్టిని జనపహడ దనియు, ది 1-11-28 తేదీన కాన్సిలు మీటింగు జరుగకుండా యుండగలందులకు తెంపరీ యింజనీర్ కాపిషనుతో సహా దావా దాఖలుకాబడినది. దావా దాఖలుకాగానే తెంపరీ యింజనీరు అర్ధకయిస్తూ, 31-10-28 తేదీన, పుధయవత్తము లవాదనములను విని కోర్టువారు యింజనీరు భూయవరవివారులో నాలి మ్యూనిసిపల్ చైరుమెను యెన్నికలపందర్బములో తగా యిదాచువున్న సంగతి తెలిసియుండియు, అవిమయములో యింతవరకు యెట్టిపుత్తకల్యులు జారీచేయకుండా, పుధయపార్టీ లకు దావాతమ అవకాశమిచ్చి, గ్రామములో సంతోధమును కలగజేయుటలో ప్రభుత్వమువారు పుత్తకవారులుకాకతప్ప డు. వెంటనే ప్రభుత్వమువారు తగిన పుత్తకల్యులు జారీచేయించి మ్యూనిసిపలు పరిపాలన సక్రమముగాన, శాంతముగాన జరు గునటుల యేర్పాటు చేయుదురని పురజనులు కుతూహల వదు చున్నారు.

జంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిటి శక్తి
 అమాను, కుయ, పాండు, కుక్లనప్పము, పైర, రు
 కైక, నిప్పకొడు మొదలగువాటిని హరించి బల
 , కాంచిన గరిగించు కౌమధరకృష్ణము, లి
 0-0. 20 మాత్రల సేనా రు 2-3-0. వి. పి. భరద్వా
 అందుకొ, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరి దేవీ, నెల్లూరుదేవ